

ARÓKASI

Arókasi Iőkatsopata Teópiromoni

¹ Nota Arókasi iőkatsopata pite Teópiromoni. Iteene nipaxitai. Kākiti ito iőkatsopatapekari ikinipoko Xesosi kamakiti Xoteoakori sauaki auakasaaki. ² Ninoa, nota pakini imarotari ikinipoko Xesosi kamakiti, kotxi Xesosi kamakiti atamatakani, isākire oerekakani, sāpiretpekaua ate. ³ Nota apaka apaiaōkapekari ikinipoko Xesosi sākire, ikamakiti pakini. Ininiā nota apokaerekatari ikinipoko Xesosi pirena niőkatsopatini pite Teópiromoni. Merepitipanika ikamakiti nisāpiretai. Ininiā eereka ikamakiti nisāpiretai. Ininiā eereka ikamakiti nisāpiretai, nitxaāpotako. ⁴ Koerekarerini oerekapekai Xesosi pirena, ininiā uatxa pimarotari ninoa oerekakiti atāo inini.

Xoão Kapatxisareri Iponaniini Sāpiretiko

⁵ Erotxi inakori Xoteoakori auīte inakasaakiua Xotéia tōpa, iusaaki auanāta sasetotxi Sakaria inakori. Sakaria auīte, apanakini sasetotxiakori auīte apaka, Apia inakori. Sakaria tanoro ouāka Isapeo otxaua. Oīri, oātokiri, oātokiri iri imakinikana sasetotxi itxauana. Oātokiri kitxakapirīkari Moisesi itari Arão inakori. Iua apaka sasetotxi itxaua. ⁶ Teoso nirekaākitinanira ikamana Sakaria, Isapeo pakini. Ninoa kamari ikinipoko iua paniātakiti,

Apiananiri paniãtakiti. Atão inakaranoka ikamana. !Ikerokarina ikamakitina. ⁷Txamari !keenena. Isapeo !oposotari kamixi onini. Iuasaaki ikiomaneẽpekana.

⁸ ãti õti Sakaria, apanakini sasetotxiakorikata, parĩkauanãta Teoso misãkiretiko aikoti ãki. Iuasaaki ninoatene iuaã parĩkauata. ⁹ Sasetotxiakori itotari sasetotxi imereinina Apiananiri misãkiretiko aikoti ãroini kamariãro arikini ãkapani, ininiã iuasaaki ninoa mereẽri Sakaria. Ininiã iua ãroã. ¹⁰ Sakaria aiko ãki kamariãro arikanãtakasaaki, mapara kãkiti apotiitakaniua misãkiretari Teoso.

¹¹ Iuasaakipeka Teoso nitiri iaxitikiri tokiã Sakariamoni kamariãro arikikoãtaã takote. ¹² Sakaria atamatakasaakiri, itikoãkata, pĩkarauata itxa. ¹³ Teoso nitiri misãkiretari iua:

—Sakaria, kona pipĩkarauatape. Teoso sikapitikaiko pamanaãkiti. Ininiã pĩtanoro Isapeo keenepitikaroko. Pitakauãkatariko pamarite Xoão. ¹⁴ Iua auakasaaki ikamapoxokonitaiko pite, itori kãkiti apaka. ¹⁵ Apiananirimoni apiari itxauako iua Xoão. Kona Xoão iãtapaniroko kapoãro. Erekaru Matamatakoti auariko iua ãkixinireẽ. Inoro irokota ãkipanika auakasaaki, Erekaru Matamatakoti auako iua ãkixinireẽ. ¹⁶ Iua Xoão anikanako itomaneri kãkiti Isaeo auakani Teosomoni. Apiananirimoni iua anikana. Ininiã iuaãkana ninoa kanapiriã iTeosonemonina, isãkire auikinina ãkapani. ¹⁷ Xoão apokako Apiananiri apokini apisapanika. Erekaru Matamatakoti sikataparataru Eríasi kitxakapiriãka. Iuatxikana Erekaru Matamatakoti sikataparatariko Xoão. Ikara atoko ininiã, iua oerekariko irĩtxi iuaãkana amaritena itiretinina ãkapani. Iua Xoão

oerekariko kākiti Teoso paniātakiti makamakani, imaerekanina itakanapinina, erekarinoka ikaminina ĩkapani. Paimatirenako ninoa iusaakiko. Iua Xoão oerekariko kākiti iposope ininina Apiananiri apokini apisapanika –itxa Teoso nitiri Sakariamoni.

¹⁸ Ininiã Sakaria pimaãri:

–Kiãtokopa nitxa uatxa keenepeka ninini, kotxi nota, nĩtanoro apaka kiomaneẽpeka –itxa.

¹⁹ Teoso nitiri apakapapireta:

–Niuãka Kapiriego. Nota auari Teosokata ipaniātakiti nikamini ĩkapani. Teoso iokanatano pitemoni pite nimisãkiretini ĩkapani, ia erekari pirena niminapiretini ĩkapani. ²⁰ Txamari na pauikari nisãpiretakiti. Ia xika !kasãkireikaiko, kotxi nisãpiretakiti atãopitika. Teoso sikaenetakiti apokapitikako. Apokasaaki, pimarotariko nisãkire atão ininiua. Iuasaakiikarako piposotari pisãkirauatini –itxa Teoso nitiri Sakariamoni.

²¹ Iuasaaki kākiti mapara auakani iãtapanãtari Sakaria.

–Kiripa ikamanãta Sakaria aiko ãki? !Katimari –itxanãtana.

²² Ipokĩkasaaki !kasãkireikari. Ninoa kākiti imarotari Teoso misãkiretiniri iua aiko ãki itaponeẽ, kotxi !kasãkireikari. Iuakoãnokara imisãkiretana ninoa.

²³ Mapaõti iparĩka xipoka atoko aapokomoni isipeka. ²⁴ Eereka Isapeo kamixipeka otxa. On-apari ipi ipi ãti pakini kasiriti oaãpoko. !Osari ãtiãtaã.

²⁵ –Apiananiri sikano namarite. Erekari ikaminano notamoni. Uatxa !nipẽtauataika kākiti apisatoõ. Keenepekano –otxa.

Kapiríeo Iokanataãka Mariamoni

²⁶ Isapeo seisi pakini kasiriti kamixi onakasaaki Teoso iokanatari initiri iaxitikiri Kapiríeo Nasaree sitatxitimoni, Kariréia tōpamoni. ²⁷ Iuaã iokanatari iua ãtokoromoni Maria inakoromoni. Oa kona siríkapanika kikikata. Osãpiretapekari ãtokori Xosee inakori iuakata oĩtaniriuatini ĩkapani. Xosee atokiri kitxakapirĩka Xoteoakori auĩte Tavii inakori. ²⁸ Teoso nitiri apokasaaki oamoni, akiritaro Maria:

—Ereẽkai. Apiananiri pitekata aua. Iua mereẽi pite. Itoro sitoakoro ikini itixiti aua, iuaritika pitenanirako Teoso sika iteene erekari —itxaro oa.

²⁹ Maria pĩkarauata Teoso nitiri sãkire okenakotakasaaki.

—Kinirepa ikara atoko itxa sãkireta? —otxa oãkixinireẽ.

³⁰ Teoso nitiri txaro:

—!Pipĩkarauatape, Maria. Teoso apokaerekatai pite. ³¹ Pimixiuatako, keene pitxako.

Pitakauãkatariko pamarite Xesosi. ³² Iua Apiatakari itxauako. Apiananiri ãkiri akiritaãkako.

Teoso Apiananiri kamariko iua auĩtetxi ininiãua. Kitxakapirĩka Xoteoakori auĩte Taviini. Taviini auĩtetxi ininiua atokokana, Teoso txĩkitakariko Xesosi Xoteoakori auĩte ininiua.

³³ Aťipirika Xoteoakori auĩte, Xakooni apiko mekaniriakori auĩte, itxauako. Iua auĩtetxi ininiua lixipoka —itxaro oa.

³⁴ Ininiã oa:

—Kiãtokopa nitxa kikikata masirĩkatokano, keenepe ninini? —otxa.

³⁵ Teoso nitiri apakapapiretaro:

—Erekari Matamatakoti apokako pākixinireē. Apiananiri posotiire ākitaiko pite, ininiā amarini auakari Teoso ākiri akiritaākako. ³⁶ Pinoromane Isapeo kiomātxipe, iuaritika kamixiro oa. Kākiti sākirema: “!Oposotaikari kamixi onini” iuaritika seisi pakini kasiritipe kamixi onini. ³⁷ Kotxi Teoso posotari ikinipoko ikamini —itxaro oa.

³⁸ —Nikamapitikariko Apiananiri nirekaākiti. Pisāpiretakiti iaōka ninirekapitika —otxa Maria.

Iuusaakipeka Teoso nitiri sipeka.

Maria Isapeomoni Motikini

³⁹ Mapaōti napa atoko Maria katimariā sari oxiratarimoni, Xotéia tōpamoni. Iuaā osari sitatximoni. ⁴⁰ Oīroā Sakaria aapoko. Oākiritaro Isapeo:

—Ereēkai —otxa.

⁴¹ Isapeo kenakotakasaakiri Maria akiritiniro oa, iuusaaki amarini otikakoākiri oākika. Iuusaakipeka Erekari Matamatakoti itapararitika apoka Isapeo ākixinireē. ⁴² Iuusaaki otapararitika otxaro Maria:

—Kaiāopokoro sito itixi auakani, iuaritika pitenokara Teoso sika apia erekari. Apaka Teoso sikariko erekari pamaritemoni. ⁴³ Erekari Teoso kaminano nota, kotxi niauīte inoro motikaētano. Kinirepa ia erekari Teoso kaminano, kotxi nota minakato nitxaua. ⁴⁴ Nikenakotakasaakiri “Ereēkai” pininino, namarite nitikakoākiri oākika, ipoxokoniuatiniā. ⁴⁵ Teoso sikari erekari pitemoni, kotxi pite auikari isākire. Pite auikari isikaenetakiti atāo isikinii —otxa Isapeo Mariamoni.

Maria Xikaretakiti

⁴⁶ Maria txari:

“Erekapitikari Apiananiri notamonikari.

47 Nipoxokoniuaata, kotxi Teoso nimaerekani makatxaãkari itxaua.

48 Nipoxokoniuaata, kotxi ixinikano nota. Initero poiãoro nitxaua. Ìkorakanani eereka auakani kãkiti txanoko: ‘Teoso kamapoxokonitaro, erekari isikiniro,’ txanoko nota.

49 Nipoxokoniuaata, kotxi Teoso Apiananiri kam-inano posotiiretxi. Maerekati !auari iuamoni.

50 Iua amonĩkari kãkiti iua paxitakani, kitxakapirĩkarini, ìkorakanani auakani, eereka auakani apaka iamoniãka.

51 Pataparari iua, ininiã ikamari posotiiretxi. Teoso txĩkitakana kãkiti iuikakaniua minakani ininiãuana, kotxi ãkixinireẽ iuikauana.

52 Teoso makatxakapekari auĩtetxi pataparari inakaniua. Eereka auĩtetxi !itxaikauana ninoa. Kãkiti poiãorini inakaniua Teoso kamari auĩtetxi ininiãuana.

53 Isikakienatari natxitakani. Iokanatarari katxineiroteri sini. Kona xatiki isikari iuamoni.

54 Imoianatapekana Xoteoakori, iua ìkapani parĩkauatakani. ! Imaxinĩkaretari iamoniĩkinina ninoa.

55 Kitxakapirĩka Teoso xinikari Apraãoni iamoniĩkini. Apaka iua tikini auakani ãtipirika iamoniãka, kotxi: ‘Nimoianataiko hĩte,’ itxa anirimanemoni kitxakapirĩkarinimoni,”

otxa Maria.

⁵⁶ Okaikota ipi, āti pakini kasiriti Isapeokata. Eereka oaãpokomoni kanapiriã otxa Maria.

Xoão Kapatxisareri Iponaniini

⁵⁷ Amarini auini õti apopeka. Isapeo auãkitakari amarini kiki. ⁵⁸ Oaãpoko takote auakani, onirimane pakini kenakotari erekari Teoso kaminaro oa, ininiã ninoa, Isapeo pakini poxokopeka itxana ninoa.

⁵⁹ Oito õtisaaki, onirimane motika oamoni, Teoso takaõtxikare amarinimoni itakinina ïkapani. Inirekarina iuãka Sakaria itakauãkatinirina, kotxi iri uãkatxikana ninoa nireka itakauãkatinirina.

⁶⁰ Txamari inoro:

—Kona Sakariani iuãka. Xoãorako akiritaãkako —otxa.

⁶¹ Ininiã ninoa txaro:

—Pinirimane ātika kona Xoão txa uãkataua.

⁶² Ninoa pimaãri amarini iri Sakaria iuakoãna amarini uãka inirekaãkiti. ⁶³ Ininiã Sakaria amanaãri iõkatsopatiko. Iõkatari: “Imi uãka Xoão.” Ininiã ikinimane tsorïkaãta. ⁶⁴ Iuasaakipeka Teoso sikaposotiiretari isãkirauatini:

—Peerekari Teoso —itxa Sakaria.

⁶⁵ Kãkiti iua aapoko takote auakani pïkarauata. Teoso posotiire ipïkana. Ikara inakariene Sakaria, Xoão pakini pirena iaripireta oxiratari Xotéia tõpa, ininiã kãkiti iuaãtaã sãpirenauanãta ikara pirena.

⁶⁶ Kãkiti ikara inakariene kenakotakani tsorïkaãta:

—Kanatokopa inakaripa itxatapaniua ia amarini? —itxana.

Ikinimane imarotari Apiananiri nïkatiniri iua amarini.

Sakaria Xikaretakiti

67 Iuasaaki Erekarī Matamatakoti sikaposoti-iretari Xoão iri Sakaria, ininiã Sakaria sãpiretari Teoso sãkire:

68 “Peerekari Apiananiri aTeosone, ikinimane Xoteoakori Teosone, kotxi iua apoka inakitiakorimoni imakatzakinina ĩkapani, imapinakanina ĩkapani.

69 Teoso iokanatarī kãkiti maerekani makatzakakari kaposotiireri atemoni. Teoso nitiri Taviini mekanirira iua.

70 Kitxakapirĩka Teoso sãkire sãpiretakani erekarini sãpiretari ikara Teoso sãkire.

71 Teoso txari: ‘Nimakatzakaiko hĩte himokaiakari mokakanii tĩkane, homanatakini mokakanii tĩkane.’

72 Isãpiretari aãtokiriakorini kitxakapirĩkarini: ‘Niamonĩkai. Nikamariko nikamaenetakiti hĩte ĩkapani,’ itxa ninoamoni. Ikara Teoso kamaenetakiti erekari.

73 Kitxakapirĩka Teoso txari aãtokiri Apraãoni: ‘Kona nimaxinĩkaretari nisikaenetakiti.

74 Nimakatzakapitikaiko hĩte himokaiakari mokakanii tĩkane, ininiã hĩparĩkauata nota ĩkapani mapĩkaretika.

75 Ininiã hĩte auini erekari. Kona hĩkamari maerekati hãuapanika hinakasaaki,’ Teoso txari Apraãoni.

76 Pitepekana namarite Xoão, Teoso sãkire sãpiretakari pitxauako. Teoso Apiananiri iaxitikiri sãkire sãpiretakari pitxauako. Pite sari Apiananiri apisa. Ikinika pimaiamatako iua apokini apisa, ikinika iposope inini ĩkapani.

- 77 Pisãpiretariko kãkiti Teoso nakitiakori, Teoso makatxakiniri maerekanitxi kãkiti kamakiti. Ininiã ninoa imarotariko ikara.
- 78 Katiraõkiri aTeosone. Kaamonĩkareri iua. Ininiã iua tixinekiri apokako atemoni. Atokatxi pokĩkini atoko itxako. Iuasaaki ipiã ! au aika, kotxi iua makatxakari amaerekani.
- 79 Ininiã iua iopinikari kãkiti xinire, ipinini pĩkakani xinire. Ipiaã auakani atoko ninoa. Ininiã iua iopinikari axinire Teoso kimapore aimarotini ĩkapani, aãuini ereka inini ĩkapani.”

Itxa Sakaria xikare.

80 Iua amarini aneẽ. Teoso sãkire iaõka ikamapika. Teoso sãkire Xoteoakorimoni imasãpiretakani apisapanika ãparaã makipakaniãtaã aua Xoõo.

2

Xesosi Iponaniini Pirena (Mateo 1.1-25)

¹ Iuasaaki Homanoakori auĩte Sesa Akósito inakori. Iua paniãtana initiriakori iaõtiniri ikini nape kãkiti iua auĩtetxi ininiãtaãua tõpa auakani, ikini aapokotxitikini uãka imakatxakini ĩkapani.

² Mitxi Sesa Akósito !ikamapanikari kãkiti iaõtiko. Iuasaaki Síria tixini auakani auĩte Sirénio inakori.

³ Iuasaaki ikinimane sari sitatximoni iponaniiniãtaãna. Iuaã isikarina iuãkana.

⁴ Ininiã Xosee apaka sari iuãka isikini ĩkapani. Ininiã ipotorika Nasaree sitatxiti Kariréia tõpa. Xotéia tõpamoni isa, Pereẽ sitatxitimoni. Iuaã isa, kotxi iuaã auĩtetxi Taviini kitxakapirĩka aua.

Taviini nirimane itxaua Xosee. ⁵ Isa Mariakata. Itanoro tĭkane oa. Iuasaaki !itakapanikaro. Kamixipeka otxa iuasaaki. ⁶ Pereẽ apoka itxana. Iuaã auakasaakina, aua itxa amarini. ⁷ Oãuãkitakari merepitipanika oimi kiki. Ininiã mākaxi mataã oiapirikari, pirãtxi nipokotini tiitxitiã taka otxari amarini, kotxi kākiti imakanakiniãtaã imakinika xãpokapeka, ininiã ninoa auanãta pirãtxi auiniãtaã.

Soti Auĩte Piratakani Pirena

⁸ Iuaãtaã Pereẽ sitatxiti mapotökire ĩkanõka kikiakori soti auĩte piratakani nĭkanãtari ipiraakorina. ⁹ Iuasaaki katimaritika Apiananiri nitiri iaxitikiri tokiã ninoamoni. Iuasaaki Apiananiri iotximere iopinikari ninoa auiniãtaã, ininiã imarotarina Teoso apokini iuaãtaã. Ininiã iteene ipĭkarauatana ninoa. ¹⁰ Ininiã Teoso nitiri txana ninoa:

—! Hĭpĭkarauatape. Nota minapiretari erekari pirena ikinimane kākiti enenĭkini ĩkapani, ¹¹ kotxi ia õti kākiti maerekani makatxaãkari iponaniãpeka Taviini auini sitatxitiã. Iua Teoso mereĕkiti. Apiananiri iua. ¹² Himarotariko nisäkire atão inini, kotxi hãpokariko ia amarini mākaxi mataã iapirikiko pirãtxi nikini tiitxitiã —Teoso nitiri txana ninoa.

¹³ Iuasaakipeka itomaneri Teoso nitiriakori iaxitikini tokiã iuaãtaã. Ninoa xikarauata Teoso ĩkapani. ¹⁴ Ixikaretarina:

—Peerekari Teoso, iaxiti apiko nopinixiti auakari. Iua kamaerekaxiniretari kākiti iua apokaerekatakini —itxana ixikarena.

¹⁵ Teoso nitiriakori kanapiriã itxana Teoso tixinemoni. Iuasaaki ninoa pirãtxi nĭkatakani misãkiretakakaua:

—Masa Pereẽmoni. Maãtamatarì ikara Apiananiri sãpiretakiti —itxana.

¹⁶ Ininiã katimaritika isana Pereẽmoni. Iuaã apokasaakina, initarina amarini. Apokana Xosee, Maria pakini. Ininiã atamatarina amarini pirãtxi nikini tiitxitiã. ¹⁷ Ikara atamataãkana atoko, isãpirenãtarina Teoso nitiri sãpiretakiti amarini pirena ikinimanemoni. ¹⁸ Kãkiti kenakotakasaakiri soti auĩte nĩkatakani sãpiretakiti, ikinimane tsorĩkaãta iuasaaki. ¹⁹ Maria kenakotakasaakiri soti auĩte nĩkatakani sãpiretakiti, oa ãkixinireẽ onĩkatarì ikara ene. !Omaxinĩkaretari ninoa sãpiretakiti. Oxinikapikari. ²⁰ Eereka pirãtxi nĩkatakani kanapiriã ipiraakori auinimoni. Imisãkiretakakana:

—Peerekari Teoso. Apiananiri iua, kotxi erekapitikari aĩtikakiti. Erekapitikari initiri iaxitikiri sãpiretakiti. Isãpiretakiti atãopitika, kotxi aãtamatarì isãpiretakiti iaõka —itxanãtana ninoa soti auĩte nĩkatakani.

Xesosi Takauãkatiko

²¹ Xesosi oito õti auakasaaki, inirimane kamari Teoso takaõtxikare iĩtoã. Iuasaaki inirimane takauãkatarì Xesosi, kotxi iua iaõka Teoso nitiri iaxitikiri sãpiretapekaro Maria oa kamixi oinini apisapanika.

Xesosi Anikiko Teoso Misãkiretiko Aikotimoni

²² Moisesini ketotiniri manapi Xosee, Maria pakini kamari Moisesini paniãtakiti iaõka amarini auakasaaki, Xosee, Maria pakini maerekani Teoso

makatxakini ĩkapani. Ikara xipoka atoko anikarina Xesosi Xerosareẽ sitatxitimoni Apiananirimoni isikinirina ĩkapani, ²³ kotxi Apiananiri paniãtakiti iõkatsopatakori txari:

Merepitipanika iponaniãkari sikaãkako Teosomoni, kotxi Teoso nakiti iua.

²⁴ Apaka Apiananiri paniãtakiti iõkatsopatakori txari:

Amarini iponaniãkasaaki, ipi kamoã pisika Teosomoni. Iminakaniã, ipi kamoã ãkiri pisika Teosomoni,

itxa Teoso. Ininiã Xosee, Maria pakini sari Xerosareẽ kamoã isikinina ĩkapani.

²⁵ Iuasaaki kiki Simião inakori aua Xerosareẽ. Iua erekari kamakari. Ikinipoko Teoso paniãtakiti ikama. Erekari Matamatakoti auari ãkixinireẽ. ãkixinireẽ iãtapanãtapikari Teoso Mereẽkiti apokini, kotxi Isaeo auakani maerekani makatxaãkari itxaua. ²⁶ Erekari Matamatakoti sãpiretapekari iua: “Pipinini apisa paõkitapanikariko Apiananiri Mereẽkiti,” itxari Simião. ²⁷ Erekari Matamatakoti sikanireõtari Simião aiko Teoso misãkiretiko aikoti ĩroini. Iuasaaki Xosee, Maria pakini ĩroã iuaãtaã, Apiananirimoni Xesosi isikinina ĩkapani, Teoso paniãtakiti ikaminina ĩkapani. ²⁸ Iuasaakipeka Simião apakapari Xesosi:

–Peerekari Teoso. ²⁹ Niauĩte Apiananiri, uatxa apokapeka ia amarini pisikaenetakiti. Nota pite ĩkapani parĩkauatarino. Uatxa niposotari nipinini erekaxinirepeka ninini, ³⁰ kotxi nota atamatari ia amarini piokanatakiti atemoni, amaerekani imaktxakini ĩkapani, amapinakani ĩkapani. ³¹ Pite iokanatapekari ia ĩkorapokoriti ikini itixiti auakani

maerekani imakatzakini ìkapani. ³² Ia amarini tirikapi atoko, kotxi iopinikariko pikimapore, pisãkire Xoteo minakaniua imarotini ìkapani. Ia amarini tirikapi apiatakari atoko Xoteoakorimoni pinakitiakorimoni, kotxi oerekai pite ninoamoni –itxa Simião sãkire Teosomoni.

³³ Xosee, Xesosi inoro apaka tsorĩkaãnãta ikara Simião sãkire ikenakotakasaakina. ³⁴ Simião amanaãri Teoso ikinipoko erekari ninoamoni isikini ìkapani. Eereka imisãkiretaro Maria, Xesosi inoro:

–Teoso mereẽri ia amarini Xoteoakorimoni iokanatiniri ìkapani. Ia apakapakari Teoso apakapa apaka. Ia mapakapakati Teoso ! apakapari. Imisiritaãkako. Ia amarini oerekari Teoso kãkitimoni, txamari itori kãkiti ! auikari isãkire. ³⁵ Ikara atoko ininiã, itori kãkiti xiniãkiti kipatakori ãkixinireẽ, imarotaãkako. Pitepekana pite matinaniuatako. Pãkipa iouata iorotini tsi atoko itxako –itxa Simião sãkire Mariamoni.

³⁶ Iuasaaki oãua sito Teoso sãkire sãpiretakaro Ana inakoro. Panoeo ãkero oa. Oãtokiri kitx-akapirĩka Asee inakori. Iuasaaki kiomãtxipekaro oa. Oãua setxi ano õtanirikata. Eereka ipĩpe. ³⁷ ! Oĩtaniriuataika. Oitẽta koatrokananipeka oãuini. Oa auapika Teoso misãkiretiko aikoti ãki. Iuaã ikini õti, ikini ìkanõkati pakini omisãkiretapikari Teoso. Itokata otakanapari onipokotini Teoso omisãkiretini ìkapani. ³⁸ Xosee, Maria pakini Simião misãkiretaka atoko Ana apoka. Omisãkiretari Teoso:

–Erekapitikari ia amarini pimereẽkiti kãkiti iãtapakiti piokanatini atemoni –otxa.

Eereka osãpirenauata Xesosi apokini pirena Xerosareẽ auakanimoni kãkiti maerekani makatxaãkari iãtapakanimoni.

Nasaree Sitatxitimoni Ikanapiriinina

³⁹ Xosee, Maria pakini Apiananiri paniãtakiti iõkatsopatakori imakinika ikamaãkana atoko, kanapiriã itxana Kariréia tõpamoni. Iuaã isana aapokomonina Nasaree sitatxitiã. ⁴⁰ Iua amarini aneẽ. Itapara auaãpotari. Kimaroreri itxaua. Teoso iteene tiretari iua Xesosi.

Xesosi Misãkirenãtari Koerekarerini

⁴¹ Ikinikanani Xosee, Maria pakini sari Páskoã kiiniritimoni Xerosareẽ sitatxitimoni. ⁴² Xesosi tosi anopeka inakasaaki, isana Xerosareẽ auakari kiiniritimoni mitxi isanãtinina atokokana. ⁴³ Kiiniri xipoka atoko Xosee, Maria pakini potorika aapokomonina isinina ãkapani. Iuasaaki Xesosi kaikota Xerosareẽ. Txamari ninoa !imarotari ikaikotini. ⁴⁴ Ninoa uãkatamari apanakini inirimanekata isini. Ikara atoko ininiã, ikimaporitana ãti õtipeka. Mapiãnikata ipixinipokoriti initamarina inirimanemoni, aõkimaneremoni. !Apokarina. ⁴⁵ Ininiã ikanapiriãna Xerosareẽmoni iuaãkana initinirina ãkapani. ⁴⁶ Ipi, ãti pakini õti initapiimarina. !Apokarina Xesosi. Eereka apokarina Teoso misãkiretiko aikoti ãki. Moisesi sãkire oerekakanikata iitopãkanãta. Xesosi kenakonãtari ninoa sãkire. Apaka ipimarauata. ⁴⁷ Ninoa Xesosi sãkire kenakotakani tсорiãkanãta, kotxi paimatireri iua. ⁴⁸ Xosee, Maria pakini apokasaakiri iua, kona imarotarina Xesosi parãka. Inoro txari:

—Namarite, kinirepa pimisiritaua ate? Piri, nota pakini pikamamaxirexiniretaua ate. Anitapiimai. Kona aãpokai —otxari Xesosi.

⁴⁹ Ininiã Xesosi:

—Kinirepa hinitanãtano? Kona himarotatari uai niri aapoko ninirekari nauini, ipaniãtakiti nikamini ñkapani —itxa.

⁵⁰ Txamari ninoa !imarotari Xesosi sãkire.

⁵¹ Ikara atoko ininiã, Xesosi kanapiriã ninoakata Nasaree sitatxitimoni. Ikinika Xosee, Maria pakini sãkire ikípita. Inoro xinikapikari Xesosi sãkire oãkixinireẽ. Opotxitari oxinikiniri Xesosi sãkire. ⁵² Xesosi aneẽ. Imatire apaka aneẽ. Teoso apokaerekatari Xesosi. Kãkiti apaka apokaerekatari Xesosi.

3

Xoão Kapatxisareri Sãpiretakiti

(Mateo 3.1-12; Marko 1.1-8; Xoão 1.19-28)

¹ Homa sitatxitiã Homanoakori auñte Txipério inakori iua. Kĩsi anokananipeka iua auñtetxi ininiua iusaaki. Iusaaki Xotéia tõpa auakani auñte Põsio Pirato inakori. Kariréia tõpa auakani auñte Erotxi inakori. Erotxi itari Piripi inakori. Itoreia tixini auakani auñte, Takonitxi tixini auakani auñte apaka itxaua Piripi. Iusaaki Apireni auakani auñte Arisánia inakori. ² Iusaaki Anasi inakori, Kaipasi inakori pakini sasetotxi auñteakori apiatakani itxauana ninoa. Iusaaki Teoso sãpiretari isãkire Xoãomoni Sakaria ãkirimoni, ãparaã makipakaniãtaã auakasaaki. ³ Ininiã Xoão sari ikininape kãkitimoni, uini Xotão takote auakanimoni. Isãpiretari Teoso sãkire:

—Hítakanapariko himaerekani. Eereka patxisata hinaãkako. Ikara atoko hininiã, Teoso makatxakinii himaerekani —itxanãta Xoão ikini-nape kãkitimoni.

⁴ Kitxakapirĩka Teoso sãkire sãpiretakari Isaía inakori iõkatsopatarì:

Auako kiki ãparaã makipakaniãtaã. Isãpirenauatako. Itxariko: “Hõeretariko kimapori Apiananiri apokini apisapanika. Itĩkaãpo erekari hĩkamako iua napini ïkapani.

⁵ Kipatxiã ixãpokakaãkako ikini isauana. Ixirata miriĩ oerekataãkako. Kimapori ikitokare oerekataãkako. Kimapori pakota totaãkako.

⁶ Ikinimane kãkiti itixi auakani imarotariko Teoso makatxakiniri kãkiti maerekani imapinakani ïkapani,” itxanãta.

Ikara atoko itxa Isaía iõkatsopatakiti Xoão pirena. Kimapori kãkiti oerekatini atokokana, auĩtetxi apokini apisa, iua atokokana Xoão nirekari kãkiti iposope inini Apiananiri apokini apisa, imaerekanina itakanapinina ïkapani.

⁷ Itomaneri kãkiti sari Xoãomoni ipatxisatikona ïkapani. Ininiã Xoão:

—Imini katsiiri anaakorirai hĩte. Teoso misiritapitikai himaerekani xika. Himitekini ! auari. Hinirekari hĩpatxisatiko, txamari ! hinirekari hĩtakanapiniri himaerekani.

⁸ Hinirekiniãri himaerekani hĩtakanapini, ininiã hĩkamariko erekari. Ikara atoko ininiã, hõerekari Teoso atão hĩtakanapiniri himaerekani. Hãkixiniremoni !hĩxinikapiri: “Teoso apakapapitikauako ate, kotxi ate atokirini Apraãoni txaua,” !hĩtxapeko. Ari, nota sãpiretai hĩte, Teoso nirekiniãri, iposotari ia kai soroã Apraãoni

mekaniriakori ikamini. Kona Apraõoni posotari anikinii Teosomoni. ⁹ Aamina maereka iriti atoko hĩtxa. Teoso iposopeka hĩte ixipokini. Kãkiti auari ikitaite kauanari aamina maereka iriti itokini ĩkapani. Ikinika aamina maereka iriti tokaãkako. Xaminaã oka inaãkanako. Teoso kamakiti iua atokokana itxa. Ininiã Teoso kitaite kauanapeka, aamina kotsa sauakiko tĩkane. Iua atokokana ininiã, Teoso aiamatapeka hĩte ixipokini ĩkapani –itxa Xoõo ninoamoni.

¹⁰ –Ikara atoko ininiã, kipa akama Teoso mamisiritakaniua ĩkapani? –itxarina.

¹¹ Ininiã Xoõo apakapapireta:

–Pimãka kauanata ipi auiniã, ãti pisika mãkatxi kauanata mauakinitimoni. Nipokori auiniã, pisikari nipokori mauakinitimoni –itxa Xoõo sãkire.

¹² Kikiãkini, txineiro apakapakani Homano auĩte nitiriakori, apoka apaka ipatxisatikona ĩkapani.

–Koerekareri, atepékana, kipa ate kama Teoso mamisiritakaniua ĩkapani? –itxarina.

¹³ Ininiã Xoõo:

–Kãkiti txineirote himakatzakakito, Homano auĩte nireẽkito iaõka himakatzakako. Apikomoni !himakatzakapero –itxana.

¹⁴ ãtikaka sotatoakori apaka pimaãri:

–Atepekana, kipa ate kama amaerekani atakanapini ĩkapani?

Ininiã Xoõo:

–! Himaĩkapiri kãkiti, itxineirote himixirikini ĩkapani. Kona ãti maxikatĩka ! hãpoĩtape. Hĩpoxokoniuatako txineiro hãpakapakitoã

hĩparĩka ĩki. !Hinarekapero apikomoni –itxa sotatoakorimoni.

¹⁵ Iuasaaki kãkiti iãtapanãtari Teoso mereẽkiti apokini. Ininiã Xoão sãpiretakiti ikenakotakasaakina, ãkixinireẽna ixinikarina:

–Xoãokani Teoso mereẽkiti txataua atxiĩti? – itxanãtana ixinikanãtakitina.

¹⁶ Ininiã Xoão:

–Ãparaaãnokara nipatxisatai hĩte. Nota tikini apoãkari patxisataiko hĩte Erekarĩ Matamatakotiã, xaminaã pakini. Apiatakari itxaua iua. !Apakata iua takote napokini ikiti mata nimakatzakini ĩkapani, kotxi iua apiata. Nota poiãoka. Imakatzakari himaerekani, itxiko metao ãki auakari arikini atoko. ¹⁷ Katarakeri ãpokari ahoisi otãta imakatzakini ĩkapani. Otãta arikaãka. Oki nĩkataãka ikiena nĩkatikoãtaã. Iua atokokana Teoso nĩkatariko kãkiti erekarini. Maerekati kamakani arikaãkako xamina maxipoãkatiã.

¹⁸ Ikara atokora itxa Xoão sãpirena otãkikinina kãkiti. Isãpiretari erekari pirena Teoso pirena kãkitimoni. ¹⁹ ãti õti Xoão pinitari Erotxi, Karirẽia auakani auĩte:

–Pitakiniãro pitari Piripi ĩtanoro Erotxia inakoro, maerekati pikama. Apaka apikomoni maerekati pikamapitipo –itxa Xoão.

²⁰ Ininiã iuasaaki iuaĩkana Erotxi kamari maerekati, kotxi itakari Xoão kateia ãki isãkire imapokaerekatakani xika.

*Xesosi Patxisatiko Pirena
(Mateo 3.13-17; Marko 1.9-11)*

²¹ Xoão Erotxi maĩkini apisapanika ikinimane kãkiti ipatxisatakasaaki, Xesosi apaka patxisataãka. Iuasaaki Xesosi sãkirauatakasaaki Teosokata,

iaxiti takaka. ²² Erekarī Matamatakoti katxaka Xesosi nopini. Kamoā katxakini atoko itxa ikatxakini. Iuasaaki ikenakotaãka iaxitikiri sãkire:

—Pite namarite, nitiretakiti, napokaerekatai, kotxi ninirekakiti pikama —itxa.

Xesosi Nirimaneakori Iua Apisapanika Auakani (Mateo 1.1-17)

²³ Iuasaaki Xesosi potorika iparĩkauatini Teoso ĩkapani. Trĩta anokananipeka itxaua iuasaaki Xesosi. Kãkiti uãkatari iua Xosee ãkiri ininiãua.

Xosee iri Erii.

²⁴ Erii iri Matatxi.

Matatxi iri Arevii.

Arevii iri Meokii.

Meokii iri Xanai.

Xanai iri Xosee.

²⁵ Xosee iri Matatxia.

Matatxia iri Amosi.

Amosi iri Naoõ.

Naoõ iri Esirii.

Esirii iri Nakai.

²⁶ Nakai iri Maatxi.

Maatxi iri Matatxia.

Matatxia iri Semei.

Semei iri Xosee.

Xosee iri Xota.

²⁷ Xota iri Xoanaã.

Xoanaã iri Hesa.

Hesa iri Soropapeo.

Soropapeo iri Saratxieo.

Saratxieo iri Nerii.

²⁸ Nerii iri Meokii.

Meokii iri Atxii.

Atxii iri Kosaã.

Kosaã iri Eomataã.

Eomataã iri Eri.

²⁹ Eri iri Xosee.

Xosoe iri Eriesa.
Eriesa iri Xoriĩ.
Xoriĩ iri Matatxi.
Matatxi iri Arevii.
³⁰ Arevii iri Simião.
Simião iri Xotaa.
Xotaa iri Xosee.
Xosee iri Xonaã.
Xonaã iri Eriakiĩ.
³¹ Eriakiĩ iri Mereaa.
Mereaa iri Mena.
Mena iri Matata.
Matata iri Nataã.
Nataã iri Tavii.
³² Tavii iri Xesee.
Xesee iri Opetxi.
Opetxi iri Póasi.
Póasi iri Sáomõ.
Sáomõ iri Nasoõ.
³³ Nasoõ iri Aminatapi.
Aminatapi iri Átximĩ.
Átximĩ iri Anii.
Anii iri Ésirõ.
Ésirõ iri Péresi.
Péresi iri Xotaa.
³⁴ Xotaa iri Xakoo.
Xakoo iri Isaki.
Isaki iri Apraão.
Apraão iri Tera.
Tera iri Nakoo.
³⁵ Nakoo iri Seroki.
Seroki iri Hakaoo.
Hakaoo iri Pareki.
Pareki iri Epi.
Epi iri Sara.
³⁶ Sara iri Kainaã.
Kainaã iri Apaxatxi.

Apaxatxi iri Seĩ.
 Seĩ iri Noee.
 Noee iri Arameki.
³⁷ Arameki iri Metosareẽ.
 Metosareẽ iri Enoki.
 Enoki iri Xaretxi.
 Xaretxi iri Marereo.
 Marereo iri Kainaã.
³⁸ Kainaã iri Enosi.
 Enosi iri Setxi.
 Setxi iri Adão.
 Adão iri Teoso. Imapotõkirepe.

4

Satanasi Nirekari Xesosi Kaminiri Maerekati (Mateo 4.1-11; Marko 1.12-13)

¹ Xesosi ipatxisatiko atoko, Erekarı Matamatakoti iteene sikaposotiiretari iua. Erekarı Matamatakoti txĩkitakari Xesosi uini Xotão itakanapini, ãparaã makipakaniãtaã isini ĩkapani. ² Iuaã koarẽta õti auakasaaki, Satanasi atamakaerekatari Xesosi. Koarẽta õti manipokotakatinoka itxa Xesosi. Ininiã natxinoka itxa Xesosi.

³ Ininiã Satanasi txari:

—Pite Teoso ãkiri pitxaua, ininiã ia kai soro komiri pitxĩkitaka —itxari Xesosi.

⁴ Ininiã Xesosi apakapapiretari:

—Kona, kotxi Teoso sãkire iõkatsopatakori txari:
 Kona komirinanini txĩkitakari kãkiti ãtipirika auini tĩkane. Ikinika Teoso sãkirera txĩkitakari kãkiti ãtipirika auini tĩkane.

⁵ Ininiã iuasaaki Satanasi anikari Xesosi ixirata nopinixiti. Iuaã pakoteri oerekiniri ikinimane tixine. ⁶ Ininiã Satanasi:

—Nota posotari nisikini ikinimane auñtetxiakori posotiire. Ikinipoko ninoa txineirote apaka niposotari nisikini. Merepitipanika notamoni isikaãka ia posotiiretxi, ininiã nota sikari ninirekaãkitimoni. ⁷ Ikara atoko ininiã, piteosonetiniãno, ia posotiiretxi nisikai pite —Satanasi txari Xesosi.

⁸ Ininiã Xesosi:

—Konapitini. Pisipeka Satanasi. Teoso sãkire iõkatsopatakori txari:

Apiananiri piTeosone. Iuanokara piteosoneta.

Iua ïkapaninokara piparïkauatako.

⁹ Eereka Satanasi anikari Xesosi Xerosareẽmoni, aiko Teoso misãkiretiko nopinixiti. Itanoxiti pañtanori. Pamonoñkoniri. Iuaã ïtxari:

—Teoso ãkiri pininiãua, pokaua xiti. Ininiã ikinipoko kãkiti ïmarotariko Teoso ãkiri pininiãua, ¹⁰ kotxi Teoso sãkire iõkatsopatakori txari:

Teoso iokanatanako initiriakori iaxitikini pite inïkatinina tïkane.

¹¹ Ninoa maïkai pimapinakani tïkane, ininiã pikarouatini !auari. Kona kai soro karotari pikiti,

itxa Teoso sãkire —Satanasi txari Xesosi.

¹² Ininiã Xesosi:

—Teoso sãkire iõkatsopatakori apaka txari:

Kona patamakaerekatapiri Apiananiri piTeosone, —ïtxari.

¹³ Iuasaakipeka Satanasi atamakaerekatiniri Xesosi xipope. Ininiã itakanapari Xesosi ãti õti iuaïkana ïkanapiriini iuamoni ïkapani.

*Xesosi Mipotorikari Iparïka Kariréia Tõpa
(Mateo 4.12-17; Marko 1.14-15)*

¹⁴ Ikara inaãka atoko Xesosi kanapiriã Kariréia tōpa auakanimoni. Paposotiireri, kotxi Erekar Matamatakoti auari iuakata. Iua pirena iaripireta ikini Kariréia tōpa auakanimoni. ¹⁵ Iua oerekarauata aiko āki Xoteo apotiitiniãtaãua. Ininiã ikini-mané txari:

—Peerekari iua, kotxi erekapitikari iua sãpiretakiti —itxana.

*Nasaree Auakani Kona Auikari Xesosi Sãkire
(Mateo 13.53-58; Marko 6.1-6)*

¹⁶ Eereka Xesosi sari Nasaree sitatxitimoni. Iuaã Xesosi aneë mitxi. Xoteo tomatini õtisaaki Xesosi itotapekari aiko Xoteo apotiitiniãtaãua isini. Ininiã iuasaaki, Xoteo tomatini õtisaaki isari iuaã. Iuaãtaã itima Teoso sãkire iõkatsopatakori atatsopatini ïkapani. ¹⁷ Teoso sãkire sãpiretakari Isaía iõkatsopatakiti tsopa isikaãka. Ininiã imatakireëri aãtsopa. Ia Teoso sãkire inita, atatsopata itxa:

¹⁸ —Erekari Matamatakoti notakata aua, ininiã Apiananiri mereëno nota matxineirotenimonikari erekari pirena nisãpiretini ïkapani. Iokanatano kateia āki auakani nisikakini ïkapani. Iokanatano mõsiãrenimoni iuaãkana atamarauatinina ïkapani. Iokanatano misiritakonimoni, ninoa misiritakani nixipokini ïkapani.

¹⁹ Ipaniãtano kãkiti nisãpiretini: “Ïkorakanani Teoso apokapeka kãkiti maerekani imaktxakini ïkapani, imapinakanina ñkane.”

Ikara atatsopata Xesosi.

²⁰ Aãtsopa iapirikaãka atoko, sika itxari sasetotxi nitirimoni. Ìkara inaãka atoko Xesosi topãka. Imakinika kãkiti aiko Xoteo apotiitiniãtaãua

ãki auakani, imakinikana atamatari Xesosi, isãpiretakiti kinirão kenakotaka inakani. ²¹ Ininiã Xesosi sãpiretana:

—Ikara Teoso sãkire hĩkenakotakiti apokapeka uatxa —itxa ninoamoni.

²² Ikinimane kãkiti sãpirenauata Xesosi ereka inini. Itsorĩkaãnãtana isãkire erekari ikenakotakasaakina:

—Kiãtokopa ininiãpa imarotatari ikara atoko inakari isãpiretini? Kotxi Xosee ãkirira iua, minakati ãkirira iua —itxanãtana.

²³ Ininiã Xesosi txana ninoa:

—Atxiĩti hĩte txanoko nota imatiretxi kitxakapirĩka kiomãtxiakori sãkire. Ninoa txari: “Pinĩtxi imarotakari pininiãua, piteka pipitaua.” Atxiĩti hĩxinikanãtari: Kapanaoõ sitatxiti nauakasaaki, nikamari posotiiretxi iuaãtaã. Kinirepa na nikamatari posotiiretxi uai nauiniãtaã? Ikara atoko atxiĩti hĩxinikanãta.

²⁴ Atão nisãpiretai, kãkiti Teoso sãkire sãpiretakari inirimane sauaki auakasaaki, inirimane !auikari isãkire. Ia xika kona nikamari posotiiretxi uai.

²⁵ Atãopitika nisãpiretai hĩte. Kitxakapirĩka Teoso sãkire sãpiretakari Eríasi inakori auakasaaki, ipi ãti pakini ano ipixini ano pakini ãparaã !kipa. Iuaã Isaeo tixini natxinoka aua. Iuasaaki kaiãopokoro sitoakoro tikinitakoro auari iuaãtaã. ²⁶ Iuaritika Teoso !iokanatarari Eríasi ninoa ikininapemoni. Iokanatarari ãtoka sitomoni tikinitakoromoni, nipokori isikiniro ãkapani. Oa sito aua Sarepita sitatxiti Sitoõ tõpa, Isaeo tixini takote. Xoteo !otxaua oa.

²⁷ —Ikara atokotxikana itxa Teoso sãkire sãpiretakari Eriseo inakori. Iua auakasaaki, kaiãopokori amianatakani maere matati Isaeo

tixini auakani aua. Kona imakinikani erekapeka inaãkana. Kiki Naamaã inakori Síria tixini auakari, iuanokara erekapeka itxĩkitakaãka. Iua Naamaã kona Xoteo !itxaua iua –itxa Xesosi ninoamoni.

²⁸ Ikinimane aiko ãki apotiitakaniua, ikara ikenakotakasaakina, iteene inaiatauana. ²⁹ Ininiã ikosekaĩtotarina Xesosi sitatxi mapotõkiremoni. Anikarina ixirata nopini sitatxi auiniãtaã. Iuaã inirekarina Xesosi okinina ixiratamoni ipinini ĩkapani. ³⁰ Txamari Xesosi napari ninoa sauaki, ĩkorape itxa.

*Kiki Maerekati Matamatakoti Auaĩtotakiti
(Marko 1.21-28)*

³¹ Eereka Xesosi sari Kapanaoõ sitatxitimoni Kariréia tõpa. Iuaã tomatiko õtisaaki oerekana kãkiti Teoso sãkire. ³² Kãkiti iuaã auakani tsorĩkaãnãta oerekakiti ikenakotakasaakina, kotxi paimatireri iua. Isãpiretakiti atãonoka itxa isãkire. ³³ Iuasaaki aiko ãki kãkiti apotiitiniãtaãua, aua kiki maerekati matamatakoti auaĩtotakiti.

³⁴ Iua kiki ãkixinire auakari akiripoakata:

–Xesosi Nasareekiri, kipa ĩkai uai? Kiãtokopa pitxataua ate? Atxiĩti papoka ate pixipokini ĩkapani? Nota imarotai pite. Pite maerekati mauakiniti pite. Teoso nakiti pitxaua pite –itxa maerekati matamatakoti Xesosimoni.

³⁵ Ininiã Xesosi txitari iua. ! Auiritari isãkirauatini:

–Maãtako. Posipikari ere kiki –itxari.

Ininiã maerekati matamatakoti iriãkatari iua kiki ikinimane okiãtaã. Ininiã itakanapari iua, makarotika itxa kiki. ³⁶ Kãkiti iuaãtaã tsorĩkaãnãta. Imisãkiretakakauana:

—Īkora kiki paposotiireri isākire. Itapararitika ipaniātari maerekati matamatakoti sini, ininiã nãkorape itxapena maerekani matamatakoni.

³⁷ Ininiã Xesosi pirena iua tōpa iaripireta.

Xesosi Makananitaro Simão Petro Imakiro
(Mateo 8.14-17; Marko 1.29-34)

³⁸ Eereka Xesosi potorika aiko Xoteoakori apotiitiniãtaãua. Simão aapokomoni isa. Iuusaaki Simão imakiro iteene oãpoomata. Ininiã amanaãrina Xesosi oa erekape inĩkitakini. ³⁹ Ininiã ipapĩka oamoni:

—Nipaniātari apoomari iotokini —itxa.

Ininiã apoomari iotoka. Iuusaakipeka oa õkitikaua, nipokori osikana ninoa.

Xesosi Makananitana Amianatakani
(Mateo 8.16-17; Marko 1.32-34)

⁴⁰ Atokatxi ereẽkokaãpotapeka inakasaaki, kãkiti anikana amianatakani ikinipoko amianari auakini, Xesosimoni. Itakari iuako amianatakani nopini. Iuusaakipeka ninoa erekapeka itxana.

⁴¹ Omitikari maerekati matamatakoti kãkiti ĩtoã auakari apaka. Osipikasaakina, akiripoakatana:

—Pite Teoso ãkiri pitxaua.

Ininiã Xesosi txitana ninoa. !Auritaikana akiritinina, kotxi ninoa imarotari Teoso mereẽkiti ininiãua Xesosi.

Xesosi Sãpiretari Erekarı Pirena
(Marko 1.35-39)

⁴² Katimatiniãkata Xesosi sari kãkiti mauakaniãtaã. Iuusaaki kãkiti nitanãtari iua. Apokasaakirina, amanaãrina Xesosi:

—Pikaikota atekata —itxarina.

⁴³ Txamari Xesosi txari:

—!Apakata uai nikaikotini, kotxi ātiātaā apaka nisāpiretariko erekari pirena Teoso auñttxi ininiāua pirena. Ikinimanemoni ikara nisāpiretini ĩkapanira, Teoso iokanatano kãkitimoni.

⁴⁴ Ikara atoko ininiāra, isāpirenauata ikininape aiko āki Xoteoakori apotiitiniātaāua ikinipoko Xoteoakori tixine.

5

Merepitipanika Xesosi Moianariakori (Mateo 4.18-22; Marko 1.16-20)

¹ Āti ōti Xesosi auanāta Xenesaree inakori poa tinikata. Xenesareetxikana Kariréia poa. Ipi iuāka aua. Iuasaaki kãkitipokoni ākitari iua Teoso sãkire ikenakotinina ĩkapani. Iuakatapeka xãpoka itxana.

² Iuasaaki Xesosi atamatari ipi kanaua ioporoko. Kokatsaãriti kanauate. Ninoa imiriĩ arokanātari hetxi. ³ Xesosi iereētaua Simão kanauate āki:

—Pikatika pikanauate amaātiki apanĩkakiã —itxa Simãomoni.

Eereka iitopãka kanaua āki. Iuaātaā isāpiretari Teoso sãkire kãkitimoni imiriĩ apotiitakanimoni.

⁴ Isāpirenauataka atoko itxari:

—Apanĩkakiã pimekota. Iuaātaā pitakari hetxi kãuaãriã —Xesosi txari Simão.

⁵ Ininiã Simão:

—Koerekareri, hetxi atakapikama ĩkanõka. Iteene aõkatsaãkatapiikama. Txamari na xatiki ximaki amaĩka. Kona ātika amaĩka. Iuaritika pite paniātiniāno, iuaritika nitakapitkariko hetxi —itxa Simão.

⁶ Hetxi ninoa takasaaki kãuaãriã, ximakipokoni imaĩkana, ininiã hetxi tsorakiarita. ⁷ Ikara

xika akiritana imoianariakori ãti kanauate ãki auakani:

—Āpina. Himoianataua ate. Hetxi tsorakiãpotanapanoka.

Ininiã ninoa ina. Ikinimane kosekari hetxi. Ximakipokoni. Ipi kanaua xãpoãkata ximakinoka. Ximaki xika kanaua sakikaarita. ⁸ Simão Petro atamatakasaakiri ximakipokoni, ikapotoreëkaua Xesosi apisatoõ:

—! Pikaikotape nota takote, kotxi erekai pite. Maerekati kamakarino nota —itxa.

⁹ Ikara atoko itxa Simão sãkire, kotxi iua, imoianariakori apaka tsorikaãta kaiãopokori ximaki ninoa maĩkakiti xika. ¹⁰ Simão moianariakori Txiako, Xoão pakini, ninoa apaka tsorikaãta. Txiako, Xoão pakini Sepeteo anaakori. Ininiã Xesosi txari Simão:

—! Pipĩkarauatape. !Pimaĩkaikari ximaki. Ātião piparĩka auako. Nisãkire pisãpiretako kãkitimoni —itxa.

¹¹ Eereka ninoa apokitaãka atoko, ikinika itiina itakanapana, Xesosikata sa itxana imiparĩkatinirina ĩkapani.

Kiki Maere Matati
(Mateo 8.1-4; Marko 1.40-45)

¹² Āti õti Xesosi auanãta ãti sitatxitiã. Iuaã auakasaaki, aua kiki maere matati. Atamatakasaakiri Xesosi, ikapotoreëkaua, iãka Xesosi apisatoõ. Iteene amanaãri Xesosi:

—Apiananiri, pinirekiniãri, piposotari nota ereka pitxĩkitakini —itxari.

¹³ Ininiã Xesosi maãtakari iua:

—Ari ninirekapitikari. Erekapekai —itxari.

Iuasaakipeka erekapeka itxa. ¹⁴ Ininiã Xesosi paniãtari:

—! Pisãpiretapiri apanakini ereka nitxĩkitakinii. Pisa sasetotximoni. Poerekari piito iuamoni, ininiãkara itxai: “Atãopitika erekapekai pite.” Eereka pisikari Teosomoni Moisesi paniãtakiti iaõka. Ikara atoko pikaminiã, ikinimane imarotari pite atão ereka pininiãua —itxa Xesosi.

¹⁵ Xesosi paniãtari iua apanakini imasãpiretakani, iuaritika Xesosi pirena apikomoni iaripireta. Ininiã kãkitipokoni sari iuamoni isãkire ikenakotinina ãkapani, amianari imakatzakini ãkapani. ¹⁶ Ininiãkara Xesosi itotapekari iuanoka isini kãkiti mauakaniãtaã Teosokata isãkirauatini ãkapani.

Matĩpokotakati Pirena

(Mateo 9.1-8; Marko 2.1-12)

¹⁷ Æti õti Xesosi sãpirenauata. Iua takote pariseoakori, kaiõkatsoparerini apaka topãkanãta. Ninoa Kariréia tõpakini, Xotéia tõpakini, Xerosareẽ sitatxitikini pakini. Iuasaaki Xesosi sãpirenauatakasaaki, Apiananiri sikaposotiiretari Xesosi amianatakani erekapeka itxĩkitakini ãkapani.

¹⁸ Iuasaaki kikiakori apoka iuaã. Iminarina kiki matĩpokotakatinoka inakari. Isirimata nopini iminarina. Inirekarina aapokotxi ãki ãroinina, Xesosi apisatoõ iua matĩpokotakati itakinina ãkapani. ¹⁹ Txamari !apakata ninoa ãroini, kotxi kãkitipokoni xãpoka. Ininiã ikanĩkana kanikoatxiã aapokotxi nopini. Imakatzakarina itano auakari kipatxi kai kamakori, eereka isikakaãpotarina iua

matĩpokotakati isirimata nopini Xesosi manapi kãkiti sauaki. Xesosi apisatoõ apoka. ²⁰ Ininiã Xesosi imarotari ninoa auikiniri iua posotiire. Ininiã itxari matĩpokotakati:

—Namarite, pimaerekani makatxakapeẽkaika.

²¹ Iuasaaki pariseoakori, kaiõkatsoparerini pakini tsorĩkaãnãta. Åkixinireẽna ninoa:

—Teosonokara posotari amaerekani imakatxakini. Maerekati Xesosi kama Teosomoni — itxana.

²² Xesosi imarotari ninoa xinikakiti åkixinireẽna, ininiã Xesosi txana:

—!Erekari hãkixinireẽ ikara hĩxinikakiti. ²³ Nitxari iua imaerekani nimakatxakini, txamari ! himarotari imaerekani atão nimakatxakini. “Põkitikaua. Pitĩpokota,” nininiã, ininiã himarotari nisãkire atão ininiãua, kotxi hĩtikari. Niposotiire imaerekani nimakatxakini ïkapani, niposotiire iua nõkitikini ïkapanitxikana. ²⁴ Ininiã uatxaika noerekai hĩte. Teoso iokanatano nota hĩtari iaxitikirino ïkorapokoritimoni kãkiti maerekani nimakatxakini ïkapani.

Ininiã ipaniãtari matĩpokotakati:

—Põkitikaua. Pisirimata pikoseka, sipe pitxa paapokomoni —itxari.

²⁵ Iuasaakipeka õkitikaua. Ikinimane kãkiti okiãtaã õkitikaua. Ikosekari isirimata, sipe itxa aapokomoni. Isikasaaki ipoxokoniuata.

—Peerekari Teoso —itxaãpota iua.

²⁶ Ikinimane kãkiti tsorĩkaãta. Ipĩkarauatana.

—Peerekari Teoso. Mitxi !aĩtikari matĩpokotakati erekapeka txĩkitaãkari. Peerekari uatxa aĩtikakiti — itxanãtana ninoa.

Mateo Pirena
(Mateo 9.9-13; Marko 2.13-17)

²⁷ Eereka Xesosi tĩpokoãponãtakasaaki, atamatari kiki Arevii inakori. Iitopãkanãta iparĩkauatiniãtaã. Iuaã apakapari txineiro Homanoakori auĩte paniãtakiti kãkiti ãtiãtaã tiitxi anikini ĩkapani. Xesosi akiritari Arevii:

—Ãpina, uatxa nimoianari pitxaua —itxari.

²⁸ Iuasaakipeka Arevii õkitikaua. Ikinika itii itakanapa, Xesosikata sa itxa, Xesosi imiparĩkatini ĩkapani. ²⁹ Eereka Arevii kamari kiiniri aapokoã Xesosi ĩkapani. Kiinirisaaki aua ĩkamanere kaiãopokori. Txineiro apakapakani aua kiiniriã. Ninoa apanakinikata nipokota Xesosikata Arevii aapokoã. ³⁰ Pariseoakori, ninoakata parĩkauatakani, kaiõkatsoparerini pakini txitana Xesosi moianariakori, Xesosi txineiro apakapanikata nipokotini xika. Ininiã ninoa txari:

—Kinirepa hĩte nipokota txineiro apakapanikata, maerekati kamakanikata? —itxana.

³¹ Xesosi apakapapiretana:

—Kãkiti mamianatakani ! inirekari pinĩtxi siãkarimoni isinina. Amianatakarinoka nirekari pinĩtxi siãkarimoni isini. ³² Iua atokokana, nota ina ĩkorapokoriti kona kãkiti “Atão inakarino kamakarino” ĩkapanini, kotxi ninoa uãkatari atão inakarino ikaminina, txamari likamarina atão. Kãkiti maerekati kamakani ĩkapanira nina nota uai imaerekani itakanapini ĩkapani. Nota pinĩtxi siãkari atoko inakarino nota —itxa Xesosi sãkire iusaaki.

*Nipokori Takanapiko Teoso Misākiretiko Īkapani
(Mateo 9.14-17; Marko 2.18-22)*

³³ Kākiti txari Xesosi:

—Xoão kapatxisareri moianariakori itokata takanapari inikinina Teoso imisākiretinina ĩkapani. Iua atokotxikana itxa pariseoakori moianariakori. Txamari pite moianariakori ! itakanapari nipokori, iāriā, Teoso imisākiretinina ĩkapani. Kinirepa? —itxana kākiti.

³⁴ Ininiā Xesosi apakapapiretana:

—Kiki ĩtaniriuatini pirenasaaki erekari atxiīti ke-maĩtxitakoni manikakaniāri nipokori? ! Erekari. Ninoa poxokoniyata imoianari ĩtanirauatini, ininiā inipokotapitikana. ³⁵ Txamari āti ōti ninoa moianari maĩkaākako, oka inaākako. Iuasaakiko ninoa takanapari inipokotini, kotxi imatinaniuatana. Iua atokotxikana nota. Nota auapanika nimoianariakorikata. Āti ōti nokaākako. Iuasaakiko ninoa takanapari inipokotini Teoso imisākiretinina ĩkapani —itxa Xesosi.

³⁶ Eereka Xesosi sāpiretari sāpirenatxi, atāo inakari oerekiko.

—! Pikitsorākitari mākatxi amaneri, kitxakari pitāpanetini ĩkapani. Ikara atoko pikaminiā, mākatxi amaneri pioanata. Mākatxi mata amaneri ĩsapekata piotsainiā, mākatxi kitxakari tsorakita iuaĩkana. ³⁷ Kākiti kitakari ovaā sako aamata kamakori āki. Ovaā amanero auiniā, ! otakaāka aamata kitxakari āki. Pitakiniāro aamata kitxakari āki, aamata tsorakita. Ovaā xikepoatamako. Sako !otxaika. ³⁸ Ovaā amanero pikitakako aamata amanero āki. ³⁹ Ovaā kitxakaro auiniā, kākiti !inirekaro amanero, kotxi: “Ovaā kitxakaro apiaerekata,” itxa.

Ikara atoko Xesosi txari kãkitimoni. Ikara sãkirextiti Xesosi sãpireta, kotxi apanakini kãkiti itotapekari Moisesini sãkire, Teoso sãkire kitx-akapirĩka isãpiretakiti, ininiã ! inirekari Xesosi sãkire amaneri inakari. Ninoa mãkatxi kitxakari atoko. Sako kitxakari atoko ninoa. Ovaã kitxakaro atoko ninoa. Xesosi sãkire mãkatxi amaneri atoko. Ovaã amanero atoko itxa Xesosi sãkire.

6

Tomatiko Õti Pirena (Mateo 12.1-8; Marko 2.23-28)

¹ Xoteoakori tomatini õtisaaki Xesosi imoianariakorikata motipetari kikio takari triko auuniãtaã. Ìpiripetakasaakirina, imoianariakori makatxakaãpotari triko oki. Iuakoã ikotxokarona, ixõka itxarona otãta katxakini ìkapani, okinoka nika itxana. ² Ætikaka pariseoakori itikana imakatzakinirona:

—Kinirepa triko hĩkotxoka tomatiko õtisaaki? !
Auiritaãka tomatiko õtisaaki parĩkauatiko —itxana.

³ Ininiã Xesosi apakapapiretana:

—Himarotari Taviini kamakiti kitxakapirĩka, iua imoianariakorikata natxitakasaaki. ⁴ Iua ìroã Teoso misãkiretikoãtaã. Iuasaaki imakatzakari komiri Teosomoni sikakori. Inikari, sika itxari imoianariakorimoni. Ninoa nikari apaka. Sasetotxinokara auiritaãka iua komiri inikinina. Apanakini ! auiritaãka inikiniri. Iuaritika iua Taviini nikari. ⁵ Nota hĩtari iaxitikiri posotari ikinipoko ninireëkiti nikamini tomatiko õtisaaki, kotxi Apiananiri nitxaua —Xesosi txana ninoa pariseoakori.

*Motĩkauakotakari Pirena
(Mateo 12.9-14; Marko 3.1-6)*

⁶ Āti tomatiko ōtisaaki Xesosi ĩroã aiko āki Xoteoakori apotiitiniãtaãua. Oerekarauata. Iuasaaki iuaãtaã aua kiki iuako ikikomoni motĩkauakotakari. ⁷ Kaiõkatsoparerini, pariseoakori apaka aua iuaã. Atamatapikarina Xesosi, atauako erekapeka itxĩkitakapaniri motĩkauakotakari tomatiko ōtisaaki. Inirekarina Xesosi kerokiniri. Tomatiko ōtisaaki iparĩkauatiniã, ninoa apoĩtari iua. ⁸ Xesosi imarotari ākixinireēna ixinikakitina, ininiã ipaniãtari kiki motĩkauakotakari:

—Põkitikaua. Āpina ikinimane okiãtaã.

Ininiã iua kiki õkitikaua, sa itxa Xesosimoni.

⁹ Ininiã Xesosi pimaãna kaiõkatsoparerini, pariseoakori pakini:

—Natokopa itxa Moisesini paniãtakiti iõkatsopatakiti tomatiko ōtisaaki atão akamini? Ipaniãtataua maerekati akamini tomatiko ōtisaaki? Ipaniãtataua erekari akamini tomatiko ōtisaaki? Inirekatari amoianatiniri āti imapinakani ĩkapani tomatiko ōtisaaki? Inirekatari aõkaniuatini tomatiko ōtisaaki? —itxa Xesosi ninoamoni.

¹⁰ ! Kasãkirena ninoa kaiõkatsoparerini, pariseoakori pakini. Xesosi atamatana ikinimane.

—Piuako poerekata —itxari iua kiki.

Oerekatari iuako. Iuasaakipeka iuako erekapeka itxa. ¹¹ Pariseoakori, kaiõkatsoparerini pakini omanãkarauata. Imisãkiretakakauana Xesosi okinina ĩkapani.

*Xesosi Mereēna Tosi Imoianariakori
(Mateo 10.1-4; Marko 3.13-19)*

¹² Āti ōti Xesosi kanīka oxiratari nopini, Teoso imisākiretini ĩkapani. Īkanōka ikaikota iuaātaā Teosokata isākirauatini ĩkapani. ¹³ Katimatinīkata akiritana itomaneri imoianariakori iuamoni apokinina ĩkapani. Apokasaakina, imereēna kikiakori tosi pakini kākitimoni iokanatakini tīkane. ¹⁴ Imereēna

Simāoma, (Iuāka Petro apaka.)

Ātreema, (Simāo itari)

Txiakoma,

Xoāoma,

Piripima,

Patoromeoma,

¹⁵ Mateoma,

Tomeema,

Txiakoma, (Aopeo ākiri)

Simāoma, (Homano omanatakari)

¹⁶ Xotasima, (Txiako ākiri, āti Txiakoti)

Xotasi Isikariotxima (Xesosi mīkapiritakari tīkane) pakinima.

Ninoa kikiakori tosi pakini Xesosi mereēkini imoianariakori ĩkapani.

Xesosi Amianatakani Imakananitini
(Mateo 4.23-25)

¹⁷ Eereka oxiratari iokiriiāpotana. Ipitexitimoni apokana. Iuaā aua kaiāopokori imoianariakori. Apanakini kākiti iuaātaā aua apaka. Xotéia tōpa ĩkani, Xerosareē sitatxiti ĩkani pakini auari iuaā. Apaka auari Txiro sitatxiti ĩkani, Sitoō sitatxiti ĩkani apaka. Txiro, Sitoō pakini potxoari uiniti ĩtinikata aua. ¹⁸ Ninoa kākitipokoni sari Xesosimoni isākire ikenakotinina ĩkapani, amianarena imaktxakini ĩkapani. Ninoa maerekati

matamatakoti auañtotakini sari Xesosimoni maerekati imakatzakini ìkapani. ¹⁹ Ikinimane nirekari imaãtakiniri Xesosi, kotxi imaãtakiniãrina, apakapari Xesosi tapara amianarena sini ìkapani. Ininiã ikinimane amianatakani Xesosi maãtakakani iuaïkana erekape itxana.

Kirimonipa Teoso Sikatari Erekari?
(Mateo 5.1-12)

²⁰ Eereka Xesosi misãkiretana imoianariakori:

—Hïte matxineiroteni Teoso sikai erekari. Teoso hïauïte itxaua. Iua nakitiakori hïtxaua.

²¹ —Hïte ìkorapokoriti natxitakani Teoso sikai erekari. Himitouatapanikako.

—Hïte ìkorapokoriti txiapatakani Teoso sikai erekari. Hãpiapoxokonitapanikako. Hïsiroatapanikako.

²² —Apanakini omanatiniãi hïte, hïtari iaxitikiri sãkire hãuikini xika, Teoso sikai erekari. Atxiïti apanakini ! nirekai. Atxiïti apanakini misãkirepiretai. Atxiïti ninoa akiritai “maerekati kamakari” nota hïtari iaxitikiri sãkire hãuikini xika. Ikara atoko hinaãkako.

²³ —Ninoa misiriãpotakasaakii, hïpoxokoniuatako. Himïteenekariko hïpoxokoniritika, kotxi erekari Teoso nïkatinii iaxiti itixine. Inïkatakiti hïte ìkapani peerekari. Apanakini misiritinii atokokanera, ninoa atokiriakorini misiritari Teoso sãkire sãpiretakani kitxakapirïka.

²⁴ —Hïte ìkorapokoriti katxineiroterini misiritãkako. Mitxi papoxokonii hïte. Uatxa hïpoxokoni lauaika.

²⁵ —Hïte ìkorapokoriti ikiniõtika mitouanãtakanii misiritaãkako. Hinatxitapanikako.

—Hĩte ĩkorapokoriti siroatakanii misiritaãkako. Himatinaniuatapanikako. Hĩtxiapatapanikako.

²⁶ —Ikinimane: “Peerekai pite,” ininiã, himisir-itaãkako, kotxi ninoa nirimane kitxakapirĩkarini sãpiretari ikara atoko inakari Teoso sãkire atão masãpiretakanimoni —itxa Xesosi.

Kãkiti Mokaiakari Tiretiko
(Mateo 5.38-48)

²⁷ Iuaĩkana Xesosi sãpirenauata:

—Nõtãkikai hĩte nisãkire kenakotakanii. Hĩtiretanako himokaiakari. Erekarĩ hĩkaminana hĩte omanatakani. ²⁸ Himisãkiretariko Teoso erekari hĩte misãkirepiretakani isikini ĩkapani. Himisãkiretariko Teoso hĩte misiritakani ĩkapani. ²⁹ Kãkiti aritiniãĩ pikakota, ipinimoni pikakota iuaĩkana pisikana. Kãkiti anikiniãĩri pimãka õtanominari, pauiritari iua pimãka kauanata apaka anikini. ³⁰ Pitii amanaãkarimoni pisika inirekakiti. Kãkiti anikiniãĩri pitii, !pamanaãpiri iuaĩkana imikanapiriĩniri. ³¹ ãti tiretiniĩ pinirekini atokotxikana, pitiretari ãti.

³² —Pite tiretakaninani pitiretiniã, kinirepa Teoso sikari erekari pitemoni, pinirimanenokara pitiretakasaaki? Kotxi kãkiti maerekati kamakani apaka tiretari ninoa tiretakani. ³³ Pimoianatiniãna pite moianatakaninani, ! apakata, kotxi iua atokotxikana maerekati kamakari moianatana iua moianatakaninani. ³⁴ Pisikiniãro pitxineirote, pitxineirote mikanapiriãkarimoninani, ! apakata, kotxi iua atokotxikana maerekati kamakani sikaro itxineirotena apanakini maerekati kamakanimoni ãti õti iuaĩkana imikanapiriĩniri

ĭkapani. ³⁵ Iua atokokana na pitxape. Pitiretariko pimokaiakari. Erekarı pikaminariko. Inirekiniãri pitii iparĩkauatini ĭkapani, pisika iuamoni. ! Pimaãkapeua, pitii iuaĩkana imasikakaniãi. Iua atokokana hĩkaminiã, Teoso sikai hĩte iteene erekari. Iua atokokana hĩkaminiã, Apiananiri iaxitikiri anaakori hĩtxauako, kotxi iua amonĩkari kãkiti maerekati kamakani. Ninoa ! isãpiretari Teoso iua ereka inini, iuaritika Teoso amonĩkana. ³⁶ Piamonĩkariko ãti, aĩri Teoso amonĩkarauatini atokokana –itxa Xesosi.

Apoĩretxi Pirena
(Mateo 7.1-5)

³⁷ –! Papoĩtapiri ãti. Papoĩtiniãri ãti, ininiã pite apaka apoĩtaãkako. ! Pisãpiretapiri ãti ĭkamakiti maerekati inini, ininiãkara Teoso ! isãpiretai pite pikamakiti maerekati inini. ! Pixinikapinikari maerekati ãti kamakiti pitemoni, ininiã Teoso ! ixinikaikari maerekati pite kamakiti. ³⁸ Pisikarauatako ãtimoni, ininiã Teoso sikarauata ito pitemoni. Kaiãopokori papakapa. Atarokiri arata ãki takakori atokokana papakapa. Atarokiri iõkokakori, kaiãkakori kinapakopeka iuaĩkana atarokiri inopini takaãka. Xãpoãkata, ininiã katxapoaãpota. Iua atokotxikana Teoso sikai kaiãopokori, ãtimoni pisikarauatiniã. ãtimoni pisikarauatini atokotxikana, Teoso sikarauata pitemoni –itxa Xesosi.

³⁹ Xesosi sãpiretari ia sãpirenatxi atão inakari oerekiko:

–Apakata ãti mõiãreti anikiniri ãti mõiãreti?
! Apakata. Ninoa ipi irikako aariko ãki.
Ininiã nota sãkire himimarotakanisaaki,

kona apakata hõerekiniri āti. Hõerekiniāri āti, hīkerokari. Ninoa mōsiāreni aariko āki irikakani atoko hīt̄xa. ⁴⁰ Apaiaōkarauatakari ! imarotari koerekareri imarotakiti atoko. Poiāonoka imarota. Apaiaōkarauatini ixipokasaaki, iusaaki koerekareri imarotakiti atoko imarotape.

⁴¹ —Pisāpiretari āti: “AāSORO aua poki āki,” txamari kona pimaākatari aātxirata pite oki āki auakari. Kinirepa ikara atoko inakari pikama? ⁴² Kinirepa pitxari pitari? “Nitari, nota makatzakinii aāSORO pokiā auakari,” kotxi ! piposotari patamatiniri aātxirata piteka pokiā auakari. PisāKIRE atxiīti erekari, txamari pikamakiti kona erekari. Merepitipanika pimakatzakari aātxirata piteka pokiā auakari. Eereka piposotari patamatiniri aāSORO pitari okiā auakari pimakatzakini. Maerekati pite kamakiti apiata atxiīti iua aātxirata atoko. Maerekati āti kamakiti poiāoka atxiīti iua aāSORO atoko. Iuaritika !pimaākatari maerekati piteka kamakiti. Pōtākikari āti imaerekani itakanapini. Ikara atoko ! apakata. Merepitipanika pite takanapariko pite maerekani, eereka pōtākikari āti imaerekani itakanapini —it̄xa Xesosi sākire.

Amātiiri Pirena
(Mateo 7.15-20; 12.33-35)

⁴³ —Amātiiri erekari kona iritari matximakoti. Amātiiri matximakoti kona iritari erekari. ⁴⁴ Patamatininiāri amātiiri, pimarotari imina. Txipokori piko inakoro pinirekiniā, kona pisa inakomoni. Ova pinirekiniā, kona pisa inakomoni. ⁴⁵ Kākiti erekari amātiiri erekari atokokana it̄xa. Iua erekari, ininiā erekarinoka

ikama, kotxi iua ãkixinireẽ erekarinoka aua. Kãkiti maerekati amãtiiri matximakoti atoko itxa. Iua maerekati, ininiã ikamakiti maerekati apaka, kotxi maerekatinoka auari iua ãkixinireẽ. Iua ãkixinire ereka, ininiã isãkire ereka apaka. Iua ãkixinire maerekati, ininiã isãkire maerekati apaka, kotxi isãkire potorika ãkixinireẽ –itxa Xesosi sãkire.

Aapokotxi Kamakari
(Mateo 7.24-27)

⁴⁶ Xesosi sãkirauatapanika:

—Kinirepa pakiritano nota “Apiananiri,” nipaniãtakiti pimakamakanisaaki? ⁴⁷ Kãkiti notamoni ãkari, nisãkire kenakotakari, nisãkire kãpitakari, aapokotxi kamakari atoko itxa. ⁴⁸ Iua kamari aapokotxi. Ikisakari kipatxi. Otsomori aapoko tsota ikama. Iua apokari kai, ininiã iopitãkari aapoko tsota iua kai nopini. Ininiã aapokotxi ikamakiti paikori. ãparaã apoãtakasaaki, itorõkani inokasaakiri iua aapoko, !iakeka, kotxi iua kiki atão ikamari aapoko. Iua kiki atoko kãkiti nisãkire kãpitakari.

⁴⁹ —ãti kiki aapokotxi kamakari, iua iopitãkari aapoko tsota motsomotika popaiape ininiãtaã. ãparaã apoãtakasaaki, itorõkani inokasaakiri iua aapoko pakitika. Xipoka itxa. Iua kiki atoko kãkiti nisãkire kenakotakari, nisãkire mauiãkati — itxa Xesosi.

7

Xesosi Makananitiniri Sotato Auãte Nitiri
(Mateo 8.5-13)

¹ Ikara sãkiretxiti isãpiretaka atoko, Kapanaoõ sitatxitimoni isa Xesosi. Iuaãtaã apoka. ² Kapanaoõ auari kiki ãti uãka Homano inakori. Sotatoakori auite itxaua iua Homano. Ipaniãtana sotatoakori seĩ pakini inireẽkiti ikaminina. Xesosi apokasaaki Kapanaoõ, iua Homano nitiri iteene itiretakiti amianata. Ipinanapanoka.

³ Iua Homano kenakopiretari Xesosi. Ininiã ipaniãtari Xoteoakori kiomãtxiakori Xesosimoni isinina.

—Hitxariko: “Homano nirekai iuamoni pisini, initiri pimakananitini ãkapani.”

⁴ Ininiã ninoa sa itxana Xesosimoni, aõkita itxarina.

—Masa sotatoakori auitemoni. Initiri amianata. Masa, pimakananitiniri ãkapani. Iua Homano erekari itxaua, ininiã erekapitikari pimoianatiniri iua. ⁵ Itiretari Xoteoakori. Aiko aãpotiitiniãtaãua ikaminua ate, ininiã iua Homano erekari itxaua —itxana ninoa.

⁶ Ininiã Xesosi sari ninoakata. Iua Homano aapoko takote apokasaaki, iua Homano iokanataro imoianariakori Xesosimoni, isãpiretinirina ãkapani:

—Apiananiri, apikomoni !pisipe, kotxi minakati nota. Pite Apiananiri txaua. Nota apakapiniãi naapoko ãki !apakata. ⁷ Nota pitemoni napokini !apakata, kotxi pite Apiananiri, nota poiãori. Ininiãkara ereẽ piotoka. Ereẽkarako pitxĩkitakariko ninitiri ereka inini. ⁸ Nota auite paniãtiniãno nota ipaniãtakiti nikamini ãkapani, ininiã nikamapitikariko. Nota auĩtetxi nitxaua apaka. Nota paniãtakiti sotatoakori kamapitika. ãti nipaniãta: “Pisa,” ininiã iua sa. ãti nipaniãta:

“Uai pina,” ininiã iua ina. Ninitiri nipaniãta: “Ia pikama,” ininiã iua kamari. Ininiã nimarotari ereẽ pite paniãtiniãri ninitiri ereka inini, ereẽkarako erekapeka pitxĩkitakari ninitiri –itxa Homano sãkire Xesosimoni.

⁹ Iua Homano sãkire ikenakotakasaaki, Xesosi tsorĩkaãta. Isapotorika, misãkireta itxana kãkiti iuakata sikani.

–Iua Homano iteene auikari nisãkire. Peerekari. Mitxi !naõkitari nisãkire auiãkari iua Homano atoko inakari. Na naõkitapanikari Xoteo iua Homano atoko inakari –itxa.

¹⁰ Eereka ninoa Homano iokanatakini kanapiriã Homano aapokomoni. Iuaã apokasaakina, atamatarina Homano nitiri. Erekapeka itxa.

Xesosi Txĩkitakari Ipĩkari Iuaĩkana Auãki Inini

¹¹ Mapaõti napaãka atoko Xesosi sari Naiĩ sitatxitimoni. Imoianariakori, kãkitipokoni apaka sari iuakata. ¹² Iimatokoãpotakasaakiri sitatxi pirikere tore kãkiti ãronakikoãtaã, ipĩkari imipokĩkaãka sitatxi mapara. Sito imatonõkari oimi ipĩpe. Oa sito tikinitakoro. Kaiãopokori kãkiti sitatxi auakani pokĩka oakata sikani. ¹³ Apiananiri atamatakasaakiro, iamoniãkaro oa, ininiã:

–!Pitxiapatape –itxaro.

¹⁴ Isa ipĩkarimoni. Imaãtakari ipĩkari auini kaixati, ininiã iua kaixa anikakani iotoka. Iuasaaki iua akiritari:

–Ãtokori, nipaniãtai põkitikaua –itxa Xesosi.

¹⁵ Iuasaakipeka iua ãtokori topãka, sãkirauata itxa. Ininiã Xesosi sikari iua inoromoni.

¹⁶ Ikinimane pĩkarauata.

—Peerekari Teoso. Teoso iokanatarí isãkire sãpiretakari apiatakari atemoni. Teoso apokapeka ìkorapokoriti ate inakitiakori imoianatini ìkapani — itxanãtana ninoa.

¹⁷ Ia Xesosi pirena iaripireta ikini tãpati Xotéia tãpa. Apaka apikoxiti Xesosi pirena kenakopiretaãka.

*Xoão Kapatxisareri Pimaãkiti Sãkiretxiti
(Mateo 11.2-19)*

¹⁸ Xoão kapatxisareri moianariakori minapiretari Xesosi pirena Xoãomoni. Eereka Xoão akiritari imoianariakori ipi:

¹⁹ —Hĩsa Xesosimoni. Hĩpimaãri: “Teoso mereëkitikai pite? Kãkiti iãtapanãtakitikai pite? Kãkiti iãtapanãtakiti ãtikani atxiĩti?” Ikara atoko hĩtxako Xesosimoni —Xoão txana ninoa.

²⁰ Ininiã ninoa ipi sari Xesosimoni. Iuamoni apoka itxana.

—Xoão kapatxisareri iokanataua ate pitemoni. Ipimaãri: “Teoso mereëkitikai pite? Kãkiti iãtapanãtakitikai pite? Kãkiti iãtapanãtakiti ãtikani atxiĩti?” itxai —itxana.

²¹ Iuasaaki ninoa Xesosimoni apokasaaki, amianatakani kaiãopoko erekapeka itxĩkitaka Xesosi. Iua omitikari maerekani matamatakoni kãkiti ìtotaã auakani. Mõsiãreni kõsiãrepeka itxĩkitaka.

²² Ininiã Xesosi apakapapiretana Xoão moianariakori:

—Hĩkanapiriã Xoãomoni. Hĩsãpiretari mixikanani uai hĩtikakiti, hĩkenakotakiti pakini. Hĩsãpiretari mitxi mõsiãreni uatxa kõsiãrepeka nitxĩkitakapeka. Hĩsãpiretari mitxi matĩpokotakani tĩpokotapeka uatxa. Mitxi maere matati erekapeka uatxa. Mitxi makenakokini uatxa kakenakokipeka. Mitxi

ipĩkani iuaĩkana auãki itxapekana. Hĩsãpiretari Xoõo, nota sãpiretari Teoso iokanapirena erekari minakati mauakinimoni. ²³ Kãkiti iteene auikiniãri nota sãkire, Teoso takari erekari iuamoni. Ikara nisãkire hĩsãpiretari Xoõo —itxa Xesosi.

Xoõo Kapatxisareri Pirena

²⁴ Ininiã ninoa Xoõo moianariakori sipe. Eereka Xesosi sãpiretari Xoõo pirena kãkiti iuamoni apoti-itakaniua.

—Kipa ĩkai hĩte Xoõo kapatxisarerimoni hĩsikasaaki ãparaã makipakaniãtaã iua auakasaaki? Hĩte sari iuamoni, kotxi isãkire átinoka, Teoso sãkirenoka. Kãkiti katsotati ĩtima anikakiti atoko itxa. Isãkire kita áti, isãkire uatxa átião, isãkire katana iuaĩkana átião, itxaãpota isãkire. Ikara atoko !itxa Xoõo. ²⁵ Kipa ĩkai hĩte Xoõomoni hĩsikasaaki? Hĩte sari iuamoni, kotxi !inirekari tiitxi, txineiro pakini. !Kakaroneri imãka, kotxi !ikaikota auĩtetxi aapoko. Auĩtetxi auiniãtaã kãkiti mãka peereri.

²⁶ Kipa ĩkai hĩte iuamoni hĩsikasaaki? Hĩte sari iuamoni, kotxi iua Teoso sãkire sãpiretakari itxaua. Atão inakari Teoso sãkire sãpiretakari itxaua. Apiata iua Xoõo. ²⁷ Apiata iua, kotxi kitxakapirĩka Teoso sãkire iõkatsopatakori sãpiretapekari Xoõo pirena:

Ia kiki nisãkire sãpiretakari. Niokanataru iua kãkitimoni, pite nimereẽkiti sini apisa, papokini isãpiretini ĩkapani, kãkiti iposope inini ĩkapani,

itxa Teoso sãkire iõkatsopatakori.

²⁸ Iuaĩkana Xesosi txana kãkiti:

—Atão nisãpiretai, ãti Xoão atoko inakari !auari. Xoão apiata. Iuaritika kãkiti Teoso auñtetakari poiãori inakari apia imarotariko Teoso kamakiti ãkane —itxa Xesosi.

²⁹ Ikinimane kãkiti, txineiro apakapakani apaka kenakotakasaakiri Xesosi sãkire, imarotarina Teoso nireẽkiti kãkiti kamini ãkapani atão inini, kotxi ninoa sari Xoãomoni ipatxisatikona ãkapani.

³⁰ Txamari pariseoakori, Teoso paniãtakiti oerekakani pakini !inirekari Xoão patxisatinina ninoa, ininiãkara Teoso nireẽkiti iaõka !inirekana ikaminina.

Kãkiti Ìkorsaaki Auakani

³¹ Xesosi sãpirenauatapanika:

—Kiãtokopa itxana kãkiti ãkorsaaki auakani?

³² Amarini sarauatini atoko itxana ãkorsaaki auakani. Ninoa amarini topãkanãta tiitxi amotikoãtaã. Ipixini amarini tsoanãta. Itxana apanakinimoni: “Ate xikarauata hñte serenini ãkapani, txamari !hñserena. Kãkiti ipãkasaaki xikariti axikareta, txamari !hñtxiapata.” Ninoa amarini sarauatini atoko itxana ãkorsaaki auakani,

³³ kotxi Xoão kapatxisareri apoka ãkorapokoriti. Itakanapari inikini Teoso imisãkiretini ãkapani. !Iãtari ovaã. Iuaritika hñte txari: “Maerekati matamatakoti auãñtotari Xoão,” hñtxari. ³⁴ Nota hñtari iaxitikiri apoka ãkorapokoriti. !Nitakanapari ninikini. Ikiniõtika ninipokota. Niãtari ovaã. Ininiã hñte txari: “Iua kiki ixori. Poãtakari iua. Iua moianatana txineiro apakapakani, kãkiti maerekati kamakani,” himisãkirepiretano.

³⁵ Paimatireri Teoso. Iua nakitiakori imarotari isãkire atão ininiua —itxa Xesosi.

Sito Arokari Xesosi Kiti Oãtsaã

³⁶ Æti õti pariseo Simão inakori aiataro Xesosi inipokotini iuakata, ininiã Xesosi sari iua aapoko. Iuaã apoka atoko iitopãka inipokotini ìkapani. ³⁷ Simão auini sitatxiti oãua sito kanokarero. Oa kenakopiretari Xesosi iua pariseo aapoko inipokotini, ininiã oa anikaro kamariãro iuamoni. Kopitipaki kai arapástiro kamakori ãki oãua kamariãro. Xãpoka. ³⁸ Otima Xesosi kiti takote. Otxiapanãta. Oãtsaã oãrokari ikiti. Okaxipokari oiãkoã. Ikiti oãpitxoka. Eereka okitakari kamariãro ikiti nopini.

³⁹ Iua Simão atamatakasaakiro Xesosi kiti oãrokini, ãkixinireẽ ixinikari:

—Xesosi atão Teoso sãkire sãpiretakari inaãkamako, imarotamaroko oa sito iua maãtakakaro. Imarotamaroko maerekati kamakaro oa —itxa ãkixinireẽ.

⁴⁰ Ininiã Xesosi:

—Simão, ninirekari nimisãkiretinii —itxa.

—Ei, koerekareri, pisãkirauata —itxa Simão.

⁴¹ Ininiã Xesosi:

—Ipi kiki apakapari txineiro sikakari txineirote.

Imikanapiriãpanikaroko txineiro isikakito. Æti apakapari isikakito txineiro kaiãopokoro, kiëtosi txineirota. Ætipekana apakapari isikakito poiãonoka, sïkoëta txineirota.

⁴² Ninoa ipi ! iposotaikarina iuaïkana txineiro isikinirina txineiro sikakarimoni, kotxi ! oãuaika. Iuaritika iua xipokari ninoa kõtane. ! Inirekaikaro itxineirote. Ininiãkara ìkiripa ninoa kiki ipi apia apokaerekatari iua txineiro sikakari? —Xesosi pimaãri Simão.

⁴³ Ininiã Simão:

—Niuãkatari kiētosi txineirota apakapakari. Iua apia apokaerekatari txineiro sikakari, kotxi iua apakaparo kaiãopokoro txineiro —itxa.

—Iuapitikara —itxa Xesosi.

⁴⁴ Iuasaaki Xesosi sapotorika sitomoni. Itxari Simãomoni:

—Patamatataro oia sito? Niïroã pite aapoko, txamari kona pite sikano ãparaã nikiti narokini ïkapani. Oia arokapekari nikiti oãtsaã. Oiãkoã okaxipokari. ⁴⁵ Uai napokasaaki kona pite apitxokano. Oia !iotoka nikiti oãpitxokini. ⁴⁶ Pite na takari iïtxi nikiiã. Oia kitakari kamariãro nikitiã. ⁴⁷ Oia iteene turetano, ininiã aimarotari omaerekani kaiãopokori makatxakaãkapeka. Kãkiti poiãonoka turetakasaakino, aimarotari imaerekani poião inakari makatxakaãkapeka — itxa Xesosi.

⁴⁸ Iuasaaki Xesosi sãpiretaro:

—Nimakatxakapekari pimaerekani —itxaro oa sito.

⁴⁹ Xesosikata nipokonãtakani ãkixinireëna ixinikanãtarina:

—Kiripitipa ia kiki atxiïti? Iua makatxakatari kãkiti maerekani? —itxanãtana ninoa.

⁵⁰ Iuasaaki Xesosi txaro oa sito:

—Atão pauikari nisãkire, ininiãkara pimaerekani makatxakaãkapeka. Pisipiniikaua erekaxinirepeka pinini —itxaro oa.

8

Sitoãkini Xesosi Moianatakani

¹ Mapaõti napaãka atoko Xesosi sari ãti sitatxitimoni, ininiã eereka ãti sitatxitimoni isa, itxaãpota. Isãpiretari erekari pirena Teoso

auñttxi ininiãua. Imoianariakori tosi pakini sari iuakata. ² Sitoakoro apaka sari iuakata. Mitxipe Xesosi erekapeka txíkitakana ninoa sito. Mitxipe átikaka amianata. Mitxipe maerekati matamatakoti auañtotana átikaka. Maria Matarena inakoro sari iuakata. Mitxipe Xesosi omitikana maerekani matamatakoni setxi pakini oñtoã auakani. ³ Xoana inakoro, Kosa inakori tanoro, oa apaka sari Xesosikata. Kosa paríkauata auñttxi Erotxi inakorikata. Erotxi paniãtakiti ikama. Sosana inakoro apaka sari Xesosikata. Apanakini sitoakoro apaka sari iuakata. Ninoa sikari itxineirotena Xesosimoni, imoianariakori pakinimoni nipokori iamotinina íkapani.

*Katakareri Pirena
(Mateo 13.1-9; Marko 4.1-9)*

⁴ Kãkitipokoni apokaãpota Xesosimoni, áti sitatx-
itikini, iuaíkana áti sitatxitikini, iuaíkana áti sitatxi-
tikini txaãpota apokinina Xesosimoni. Kãkitipokoni
apotiitakasaakiua Xesosikata, Xesosi sãpiretana ni-
noa sãpirenatxi atão inakari oerekiko.

⁵ —Kiki sari ikikiote itakarauatini íkapani. Triko
oki itaka. Okaãpotari. Okaãpotakasaakiro, kima-
poriã apaka oãpoka oki okakiti. Eereka oki
katxarataãka. Apanakini kotipiriki nika. ⁶ Oki
apoka kai nopini. Kai auiniãtaã kipatxi poiãonoka
auari. Eereka ipitxaka, txamari pitxakakaro kotsa
imiti masikaniã, ãparaã mauakaniã, opina. ⁷ Triko
oki apoka inako sauaki apaka. Eereka inako aneẽ
takarikata, txamari inako matxorotakaro takari,
ininiã opina. ⁸ Oki apoka kipatxi erekari nopini
apaka. Eereka takari pitxaka, aneẽ otxa. Eereka
ominaua kaiãopokori. Triko katiã seí oki aua.

Xesosi sákirauata iuaĩkana:
 –Kakenakokii, ininiã hĩkenakotariko nisákiŕe –
 itxa Xesosi.

*Kãkiti Mimarotakiniti Xesosi Sãpiretini Pirena
 (Mateo 13.10-23; Marko 4.10-20)*

⁹ Xesosi moianariakori pimaãri iua:

–Poerekaua ikara sãpirenatxi atão inakari
 oerekiko pisãpiretakiti. !Aimarotari mixikanani
 pisãpiretakiti.

¹⁰ Ininiã Xesosi:

–Nisãpiretapitikaiko hĩte Teoso auĩtetxi ininiãua,
 ininiã hĩte imarotari. Apanakini !imarotari
 hĩte imarotakiti Teoso auĩtetxi ininiãua. Ninoa
 apanakinimoni nisãpiretari sãpirenatxi atão inakari
 oerekiko. Ninoa kenakotari, txamari !imarota-
 rina nisãpiretakiti sãkiretxiti, kotxi kitxakapirĩka
 Teoso sãkiŕe sãpiretakani sãpiretari:

Kokiri kãkiti, txamari !atamatari Teoso kamakiti.

Karokokenakokiri kãkiti, txamari !ikenako-
 tari Teoso sãkiŕe.

¹¹ –Noerekai hĩte ikara sãpirenatxi atão inakari
 oerekiko, kiki takarauatini pirena. Triko oki atoko
 itxa Teoso sãkiŕe.

¹² Apanakini kãkiti kimapori atoko itxa.
 Ninoa kenakotari Teoso sãkiŕe, kimapori nopini
 oki apokini atoko itxa. Txamari Satanasi
 apoka kotipiriki apokini atoko. Imakatzakari
 Teoso sãkiŕe ãkixinireẽna apokakari, ininiã
 ninoa !auikaikari Teoso sãkiŕe, ininiã Teoso !
 imakatzakari ninoa maerekani.

¹³ –Apanakini kãkiti kai auiniãtaã atoko itxa.
 Ninoa kenakotari Teoso sãkiŕe, ininiã ipotxita-
 rina. Txamari oki kipatxi poião nopini apokini
 atoko, Teoso sãkiŕe !ĩroã ninoa ãkixinireẽ. Mapa

kasiriti ninoa auikari Teoso sãkire atxiïti. Eereka imisiritaãkana Teoso sãkire auikinina xika, ininiã itakanaparina Teoso sãkire.

¹⁴ —Apanakini kãkiti inako auiniãtaã atoko itxa. Ninoa kenakotari Teoso sãkire. Eereka ninoa maerekaxinirenoka itxana. Inirekarina txineiro, tiitxi pakini. Inirekarina isarauatinina. Inako atoko itxa txineiro, tiitxi, isarauatinina, maerekaxinirenoka ininina pakini. Ininiã ! ixinikaikarina Teoso. Oki inako sauaki pitxakakaro ! ominaua. Iua atokokana, ninoa kãkiti ! ikamari erekari Teoso ïkapani.

¹⁵ —Apanakini kãkiti kipatxi erekari atoko itxa. Ninoa kenakotari Teoso sãkire. Teoso sãkire ïroã ninoa ãkixinireẽ ikaikotini ïkapani. Erekari ninoa ãkixinire. Ninoa nirekari Teoso paniãtakiti ikaminina ikiniõtika. Eereka ninoa kamapitikari erekari Teoso ïkapani.

Tirikapi Pirena
(Marko 4.21-25)

¹⁶ —Tirikapi iopotokaãkari iomaãtatari tirikapi kopiti ãki atxiïti? Isïkatatxi patapi itakatari atxiïti? Konapitini. Itano itakari tirikapi, ininiã iopinikari aapokotxi ãki ïroãkani atamarauatini ïkapani. ¹⁷ Ikinika iomaãtakori atamataãkako. Ikinika ipatakori apokaãkako, iopinikaremoni anikaãkako.

¹⁸ —Erepaniko. Iteene pikenakotariko Teoso sãkire, kotxi isãkire auakiti, Teoso sãkire kïpitakari, Teoso sikari apikomoni imaroretxi iuamoni. Txamari Teoso sãkire kenakotakari, isãkire makïpitakati, imarore xapiti iuamoni auakari makatxakaãkako —itxa Xesosi.

Xesosi Inoro, Itariakori Pakini
(Mateo 12.46; Marko 3.31-35)

¹⁹ Xesosi sãpirenauanãtakasaaki, inoro, itariakori pakini apoka iuaãtaã. Inirekamarina Xesosi-moni apokinina, txamari kãkitipokoni ãkitari iua.

²⁰ Iuasaaki kãkiti txari Xesosi:

—Pinoro, pitariakori porikiti auanãta. Inirekarina imisãkiretinii —itxana.

²¹ Ininiã Xesosi sãpiretari ikinimane:

—Teoso sãkire kenakotakani, isãkire kãpitakani, ninoro atoko itxauana. Nitariakori atoko itxauana —itxa Xesosi.

Xesosi Iotokakiniri Ìtima
(Mateo 8.23-27; Marko 4.35-41)

²² Ìti òti Xesosi iereëtaua kanaua ãki imoianari-akorikata. Aiatana:

—Masa ipoa ipiniã —itxana imoianariakori.

Ininiã ìpiriãtana. ²³ Ìpiriãtakasaakina, Xesosi imaka. Mokatanitika ìtima inataparata. Kata-parari ìtima apokasaaki, tsakati kataparari apaka, ininiã ierepeëpokataua. Iuasaaki kanaua ãki ãparaã xãpokaãpokata. Pamonõkoniri. ²⁴ Xesosi moianari-akori õpiriãkari.

—Apiananiri, Apiananiri, pimereka. Apinana-panoka.

Ininiã Xesosi õkitikaua. Ipaniãtari ìtima, tsakati pakini iotokini:

—Hìotokako —itxa.

Iuasaakipeka ìtima, tsakati pakini iotoka. Itsoriãkaãta. ²⁵ Iuasaaki Xesosi txari imoianariakori:

—Kinirepa hìte !auikano nota?

Itsoriãkaãkatana, ipiãkarauakatana. Ninoakakarika isãkirauatana:

—Kinakaripa ia kiki? Iua paniãtari ïtima, tsakati pakini iotokini, ininiã ninoa kïpitari isãkire — itxakakana.

*Kiki Maerekani Matamatakoni Auaïtotakiti
(Mateo 8.28-34; Marko 5.1-20)*

²⁶ Eereka ipoa ipiniã apokana Xesosi imoianariakorikata. Ninoa potorikiniãtaã

Kariréia tōpa. Ninoa apokiniãtaã Xerasa tōpa.

²⁷ Xesosi kanïkiïtakasaaki, kiki apoka iuamoni. Xerasa sitatxitikiri iua. Maerekani matamatakoni auaïtotari iua. Okananipe !itakaikari imãka. ! Inirekari aapoko ãki ikaikotini. Akauariã auanãta.

²⁸ Atamatakasaakiri Xesosi, akiripoakata. Iriãkata Xesosi apisatoõ. Maerekati matamatakoti akiritari Xesosi:

—Xesosi, Teoso ãkiri, Apiananiri ãkiri, kiatokopa pitxanoko? Namanaãi !pimisiritapeno —itxa.

²⁹ Ikara atoko itxa isãkire, kotxi Xesosi paniãtana maerekani matamatakoni takanapiniri iua kiki. Mitxi inirimane iïtxikapiimari iïto imasikani ïkapani. Iïtxikarina iuako, ikiti kohëtxiã. Txamari maerekati matamatakoti itotapekari imaïkiniri, ininiã iua kiki kapatakari kohëtxi. Maerekati matamatakoti txïkitakari iua kiki mitekini kãkiti mauakaniãtaã.

³⁰ Xesosi aõkitakasaakiri iua kiki, ipimaãri:

—Kipa piuãka?

Ininiã maerekati matamatakoti txari:

—Nota uãka “Itori,” ninaãka —itxa.

Ikara atoko iuãka, kotxi itori maerekani matamatakoni auaïtotari iua kiki. ³¹ Maerekati matamatakoti amanaãri Xesosi:

—Aariko mamapotõkire irikotimoni !piokanat-apeua ate —itxa.

³² Iuaãtaã auari kaiãopokori irariakori piratakoni. Inipokonãtana oxiratari nopini. Maerekati matamatakoni amanaãri Xesosi:

—Pauiritaua irariakori ãki aãroini —itxana.

Ininiã Xesosi auiritana. ³³ Ininiã ninoa takanapari iua kiki. Irariakori ãto ãki ãroãna. Iuasaakipeka ikinika irari miteẽkata. Iokiriãkatana oxiratari. Kãuaãriãmoni ikomoãkatana, ipãpe itxana irariakori.

³⁴ Kikiakori irari piratakani itikari irari mitekini, ininiã imitekana sitatximoni. Anikapiretarina itikakitina sitatxi auakanimoni, sitatxi mapara auakanimoni apaka. ³⁵ Ininiãkara kãkiti sari Xesosimoni ikamakiti imarotininã ãkapani. Ninoa apoka iuamoni. Atamatarina iua kiki mitxi maerekani matamatakoni auãtotakiti. Iitopãkanãta Xesosi apisatoõ. Kamãkapekari. Kãkitekapekari apaka. Ininiã iuasaaki ninoa kãkiti pãkari Xesosi posotiire. ³⁶ Xesosi kamakiti itikakani sãpiretari ninoa kãkiti, Xesosi erekapeka itxãkitakiniri iua kiki. ³⁷ Eereka ikinimane kãkiti Xerasa tãpa auakani paniãtari Xesosi ãtiãtaã isini ipãkarena xika. Ininiã Xesosi iereẽtaua kanaua ãki ipoa iuaãkana ãpiriãtini ãkapani. ³⁸ Iua kiki mitxi maerekani matamatakoni auãtotakiti amanaãri Xesosi:

—Pauiritano pitekata nisini.

Txamari Xesosi iokanatarari aapokomoni.

³⁹ —Pikanapiriã paapokomoni. Pisãpiretari kãkiti Teoso kamakiti pitemoni —itxa Xesosi.

Ininiã iua sari ikini aapokotxitimoni. Isãpiretari ikinimane kãkiti Xesosi kaminiri iua erekapeka inini.

Xáiro Amanaãkiti Pirena
(*Mateo 9.18-19; Marko 5.25-34*)

⁴⁰ Xesosi kanapiripe, ipoa ñpiriãtini. Apok-itakasaaki, kãkitipokoni apakapari Xesosi ipox-okoniritikana. Ninoa iãtapanãtari iua, ipiniã iua auakasaaki. ⁴¹ Iuasaaki kiki Xáiro inakori apoka iuaã. Iua auñtetxi itxaua aiko Xoteo apoti-itiniãtaãua. Apoka Xesosimoni. Ikapotoreëkua Xesosi apisatoõ.

—Masa naapoko. ⁴² Nota ãkero imatonõkaro, tosi ano auakaro, opinanapanoka —itxari Xesosi.

Iuakata Xesosi sikasaaki, kãkitipokoni ãkitari iua, ininiã ikaiarikaãpotana kãkiti.

Xesosi Mãka Maãtakakaro
(*Mateo 9.20-22; Marko 5.25-34*)

⁴³ Kãkiti sauaki oãua sito amianatakaro. Tosi ano oamianata oãrëka ! iotokinaro. Otxineirote ! auaika, kotxi okinika otxineiroteë oïkitxitapekari pinñtxi siãkani, txamari erekapeka otxïkitakakiri !auari. ⁴⁴ Kãkiti sauaki oãpoka Xesosi porikimoni. Omaãtakari imãka mapotomatare. Omaãtakasaakipeka, oãrëka iotoka. ⁴⁵ Ininiã Xesosi pimaãri kãkiti:

—Kipa maãtakano?

Ikinimane kãkiti:

—!Ateni —itxana.

Ininiã Petro:

—Apiananiri, kãkitipokoni ãkitai. Ikinimane kãkiti tikakai.

⁴⁶ Txamari Xesosi:

—Kãkiti maãtakapitikano, kotxi iuasaaki nitapara sari iuamoni.

⁴⁷ Iuasaaki oa sito imarotari Xesosi imarotiniro oa maãtakiniri. Ininiã osa Xesosimoni

otitinanakiniritika. Okapotoreēkaua iua apisatoõ. Ikinimane okiãtaã osãpiretari Xesosi:

—Notara maãtakai namianatiniã. Ni-maãtakasaakii, iusaakipeka erekapekano —otxari.

⁴⁸ Ininiã Xesosi:

—Namarite, pauikari niposotiire, ininiãkara erekapekai. Pisipiniikaua erekaxinirepeka pinini —itxaro.

Xáiro Ákero Ōkitikiko
(*Mateo 9.23-26; Marko 5.35-43*)

⁴⁹ Xesosi sãkirauanãtakasaaki, Xáiro aapoko potoriãkari apoka Xáíromoni.

—Pamarite !oãuaika. Pauiritari Xesosi kanapirini —itxa.

⁵⁰ Xesosi kenakotari iminapiretakiti, ininiã Xesosi txari:

—! Pipĩkarauatape. Pauikari nisãkire, ininiã iuaĩkana oãuapanikako pamarite —Xesosi txari Xáiro.

⁵¹ Xesosi apokasaaki Xáiro aapoko, auiritana Petro, Xoão, Txiako, Xáiro, Xáiro ãtanoro pakini ãroini iuakata.

⁵² Iuaãtaã ikinimane kãkiti txiapanãta. Imatiniuatana amarini ipinini xika. Ininiã Xesosi:

—!Hĩtxiapatape. !Opina. Oimakanãta —itxa.

⁵³ Ininiã ninoa napetari Xesosi, kotxi imarotarina amarini ipinini. ⁵⁴ Ininiã Xesosi paniãtana ninoa porikiti ipokĩkinina. Eereka Xesosi maĩkaro oa ãtokoro uako, akirita itxaro:

—Ãtokoro, põkitikaua.

⁵⁵ Iusaakipeka iuaĩkana oa auãkipeka otxa. Oõkitikaua. Xesosi paniãtana oĩri, onoro pakini nipokori isikinirona. ⁵⁶ Oĩri, onoro

pakini tsorĩkaãta. Xesosi sãpiretana apanakini imasãpiretakanina ĩkapani.

9

*Xesosi Iokanatana Imoianariakori Kãkitimoni
(Mateo 10.5-15; Marko 6.6-13)*

¹ Xesosi akiritana imoianariakori tosi apotiitini-uana ĩkapani. Iuasaaki isikataparatana. Isikaposotiiretana maerekani matamatakoni iokanatinina ĩkapani, amianari imakatsakinina ĩkapani. ² Eereka iokanatana imoianariakori kãkitimoni Teoso auĩtetxi ininiãua isãpiretinina ĩkapani, amianatakani erekapeka itxĩkitakinina ĩkapani. ³ Xesosi txana ninoa:

—Hĩsikasaaki, !hanikapiri hĩtii. Na hĩtsonere !hanikape. Na sakora, na nipokori, na txineiro, na ãti himãka, !hanikape. ⁴ Kãkiti apakapakasaakii, iuaã ninoa aapoko hĩkaikota iua sitatxiti hãuakasaaki. ⁵ Kãkiti mapakapakaniãi, hĩtakanapari iua sitatxiti. Hõsipikasaakiri, hĩkaxipokariko kipatxi hĩkitiãkiri. Ikara oerekana iua sitatxiti auakani Teoso misiritanako ninoa, kotxi !inirekarina ikenakotininirina Teoso sãkire —itxa Xesosi imoianariakorimoni.

⁶ Eereka imoianariakori potorika. Ninoa sari ikinipoko aapokotxiti. Isãpiretarina Teoso iokanapirena erekari aapokotxiã auakanimoni. Erekapeka itxĩkitakana amianatakani ikini aapokotxiti auakani.

*Erotxi Nirekari Xesosi Aõkitini
(Mateo 14.1-12; Marko 6.14-29)*

⁷ Erotxi Kariréia tōpa auakani auĩte kenakopiretari Xesosi pirena. Maerekaxiniretinoka itxa, kotxi kākiti sãpiretari:

—Xoão kapatxisareri iuaĩkana auãki itxapekaua. Iuara Xesosi txaua —itxana.

⁸ Apanakini sãpiretari:

—Eriasi iuaĩkana uatxa auãki itxapekaua. Iuara Xesosi txaua —itxana.

Apanakinipekana:

—Teoso sãkire sãpiretakari kitxakapirĩka auakari iuaĩkana uatxa auãki itxapekaua. Iuara Xesosi txaua —itxana.

⁹ Erotxi txari:

—Notara paniãtari Xoão nopi tsotakiko, ininiã Xesosi kona Xoãoni. Kiripitipa Xesosi? ãtipirika nikenakopiretari iposotiire —itxa Erotxi.

Kinirão aõkitaka itxari Xesosi.

*Sĩko Mio Kākiti Xesosi Sikakienatini
(Mateo 14.13-21; Marko 6.30-44; Xoão 6.1-14)*

¹⁰ Ninoa Xesosi iokanatakini kanapiripeka iuamoni. Ikinika ikamakitina isãpiretarina Xesosi. Eereka Xesosi anikana ninoa kākiti mauakaniãtaã, Petsáita sitatxiti takote. Ninoanoka sari iuaã.

¹¹ Txamari apanakini kenakopiretari Xesosi sinimoni, ininiã kãkitipokoni sari iua tikini. Ninoa apokasaaki Xesosimoni, Xesosi apakapana ipoxokoniritika. Isãpiretana Teoso auĩtetxi ininiãua. Erekapeka itxĩkitakana amianatakani.

¹² Tinĩtikita imoianariakori tosi pakini apoka iuamoni:

—Piokanatana kākiti aapokotxi imatokotini-moni inipokotinina ĩkapani, imakinina ĩkapani, kotxi uai aapokotxi mauakaniãtaã —itxarina Xesosi.

¹³ Txamari Xesosi txana:

—Hĩtekarako sikakienatana ninoa.

Ininiã ninoa:

—Poiãonoka nipokori aua atemoni, sĩkonoka komiri, ipinoka ximaki pakininokara aua. ! Apakata aiamotiniri nipokori kaiãopokori kãkiti asikakienatani ĩkapani —ĩtxarina Xesosi.

¹⁴ Iuaãtaã kikiakorinoka sĩko mio auakata. Xesosi paniãtana imoianariakori:

—Hĩpaniãtari kãkiti topãkini, uai sĩkoẽta, apikomoni iuaĩkana sĩkoẽta, apikomoni iuaĩkana sĩkoẽta, txaãpokata kãkiti —ĩtxa. ¹⁵ Ininiã imoianariakori paniãtari kãkiti ikara atoko iitopãkinina. Ininiã ninoa topãka. ¹⁶ Iuasaaki Xesosi kosekari komiri sĩko, ximaki ipi pakini.

Iaxiti ionakaãta, misãkireta itxari Teoso:

—Peerekari ia nipokori pisikakiti —ĩtxa.

Iuasaaki ixanakari komiri, ximaki pakini, sika itxari imoianariakorimoni, ininiã ninoa sikari kãkitimoni. ¹⁷ Ikinimane nĩkari, kamitopeka itxana. Eereka Xesosi moianariakori amari nipokori itetakori. Ixãpokakarina kotari tosi pakini.

*Petro Auikari Xesosi Teoso Mereẽkiti Ininiãua
(Mateo 16.13-20; Marko 8.27-30)*

¹⁸ Āti õti Xesosi iuanani misãkiretari Teoso. Eereka imoianariakori apoka iuamoni. Ipimaãna:

—Kiripa kãkiti uãkatano nota? —ĩtxa.

¹⁹ Ininiã ninoa:

—Apanakini xinikakiti pite Xoão kapatxisarereri pitxaua. Apanakinipekana xinikakiti pite Erĩasi pitxaua. Apanakinipekana xinikakiti pite Teoso sãkire sãpiretakari kitxakapirĩka auakari iuaĩkana auãki inakari pitxaua —ĩtxarina Xesosi.

²⁰ Ininiã Xesosi:

—Hĩtepekana, kipa hĩte uãkatano nota? —itxa.

Petro apakapapiretari:

—Pite Teoso mereẽkiti kãkiti iãtapanãtakiti pitx-
aua —itxa.

²¹ Ininiã Xesosi iteene pinitari ikara apanakini-
moni imasãpiretakani.

Xesosi Sãpiretari Ipinini

(Mateo 16.21-28; Marko 8.31-9.1)

²² Ininiã Xesosi:

—Nota hĩtari iaxitikiri iteene natatsiitariko
nimisiritiko. Kiomãtxiakori, sasetotxi auĩteakori,
kaiõkatsoparerini pakini !inirekano nota, ininiã
nokaãkako. Ipi ãti õtisaaki Teoso õkitikanoko
nota iuaĩkana auãki ninini ĩkapani —itxari
imoianariakori.

Xesosi Moianari Atão Inakari

(Mateo 16.24-28; Marko 8.34-38)

²³ Eereka isãpiretari ikinimane:

—Notakata kinirão sika pinakasaaki, piteka
pinireẽkiti kona pixinikape. Notakata kinirão
sika pinakasaaki, nota misiritiko atokokana
pimisiritaãkako. Ia atoko pinirekiniã ikiniõtika,
notakata pisapitikako. ²⁴ Pite ãtipirika
kaminiãri piteka nireẽkitinoka, ininiã pinireẽkiti
xipokapitikako pitekata. Pite nireẽkiti xipokiniã,
nota sãkire pauikini xika, Teoso iokanapirena
erekari pisãpiretini xika, pite auapininiika txako
Teosokata. ²⁵ Atxiĩti papakapari ikinipoko tĩtxi,
ikini itixiti auakani tii, pinakiti ĩkapani. Atxiĩti
iua tĩtxi xika kona pikĩpitari Teoso sãkire, ininiã
kona pikaikota ãtipirika Teosokata. Ikara atoko
ininiã, erekari atxiĩti ikinipoko tĩtxi auinii?

Konapitini. Apiaerekata Teosokata ātipirika pikaikotini. ²⁶ Pipētatiniāno nota, pipētatiniāri nisākire, nota kākiti itari iaxitikiri pētataiko pite uai nikanapiriākasaaki. Peerekari iuasaaki uai nikanapiriini ōti. Iuasaaki kākiti imarotariko niposotiire, niri posotiire, initiriakori iaxitikini posotiire apaka. Teoso nitiriakori erekarini itxauana. ²⁷ Atāo nisāpiretai, apanakini hīte uatxa uai auakanii, hīpinini apisapanika himarotari Teoso auītetxi ininiāua —itxa Xesosi.

*Moisesi, Eríasi Pakini Xesosi Aōkitini
(Mateo 17.1-3; Marko 9.2-13)*

²⁸ Āti semanati napaka atoko, Xesosi anikana Petro, Xoão, Txiako pakini. Ikanīkana oxiratarini nopini Teoso imisākiretini ĩkapani. ²⁹ Teosokata isākirauanātakasaaki, itoō ipinipo itxa, imāka ponika, kasarori. ³⁰ Iuasaaki ipi kiki tokiā iuaā, Moisesi, Eríasi pakini. Isākirauatana Xesosikata. ³¹ Ninoa iotximere aua, kotxi ipotorikana Teoso tixine. Isākirauatana Xesosikata, Xesosi ipinini pirena, mapa semanati napaka atoko Xerosareē ipinini Teoso paniātakiti ikamini ĩkapani. ³² Iuasaaki Petro, Xoão, Txiako pakini imakanāta. Eereka imerekana. Atamatarina Xesosi iotximere. Atamatarina ninoa ipi kiki iuakata itiminina. ³³ Moisesi, Eríasi, takapiretakasaakiri Xesosi, Petro akiritari Xesosi:

—Koerekareri, erekari uai akaikotini. Makamari papiri ipi āti pakini, pite ĩkapani, Moisesi ĩkapani, Eríasi ĩkapani —itxa.

Txamari maxikatiīka isākirauata. !Imarotari amanaākiti.

³⁴ Petro sãkirauanãtakasaaki, katxiãri apoka. Xesosi moianariakori pĩkarauata katxiãri ãki auakasaakina. Katxiãri ãkitana. ³⁵ Katxiãri ãki ikenakotaãka sãkiretxi:

—Ere namarite, nitiretakiti. Hĩkenakotariko iua sãkire —itxa.

³⁶ Isãkirauataka atoko Xesosi moianariakori atamatarì Xesosinani. Eereka !isãpiretarina itikak-itina apanakinimoni. Masãkirenika itxana.

*Amarini Maerekati Matamatakoti Auaĩtotakiti
(Mateo 17.14-20; Marko 9.14-29)*

³⁷ Katimatinĩkata iokiriĩtana. Iuasaaki kãkitipokoni apoka Xesosimoni. ³⁸ Ninoa sauaki kiki akiritari Xesosi:

—Koerekareri, patamatarì nota ãkiri imatonõkari namarite. ³⁹ ãtipirika maerekati matamatakoti maĩkari iua. Iuasaaki akiripoakata, okarakataua. Isorikipekata inamamoni. Maerekati matamatakoti kamatsiitari namarite. Poiãonoka itakanapari. ⁴⁰ Iteene namanaãpekari pimoianariakori omitikiniri, txamari ! iposotarina —itxa Xesosimoni.

⁴¹ Ininiã Xesosi txari kãkitimoni:

—!Kauikarei hĩte. Maerekati kamakanii hĩte. Kipakinikananipa Teoso nirekatari hĩtekata nauini? Kipakinikananipa Teoso nirekatari hĩte nimĩteenekini? —itxa.

Eereka ipaniãtari iua kiki:

—Pamarite pimina uai.

⁴² Iua amarini apokaãpotakasaaki, maerekati matamatakoti irikari ixiti. Amarini okarakataua. Xesosi paniãtari maerekati takanapiniri amarini. Erekapeka itxĩkitakari amarini, ininiã isika iua

iuaĩkana irimoni. ⁴³ Ikinimane tsorĩkaãta Teoso posotiire itikasaakina.

*Xesosi Iuaĩkana Sãpiretari Ipinini
(Mateo 17.22-23; Marko 9.30-32)*

Ikinimane tsorĩkaãtakasaaki, Xesosi misãkiretari imoianariakori.

⁴⁴ —! Himaxinĩkaretapiri uatxa nisãpiretakiti. Nota hĩtari iaxitikiri mĩkapiritaãkako. Nisikaãkako kãkitimoni ninoaka nirekakiti ikaminina ĩkapani —Xesosi txana ninoa.

⁴⁵ Imoianariakori kenakotari Xesosi sãkire, txamari ĩmarotarina isãpiretakiti. Teoso ĩnirekari ninoa ĩmarotini Xesosi sãpiretakiti iuasaaki. Ninoa pĩkari Xesosi ipimainina isãkire oerekinina ĩkapani.

*Kiripa Kãkiti Apiatakari Txataua?
(Mateo 18.1-5; Marko 9.33-37)*

⁴⁶ Āti ōti Xesosi moianariakori !auĩkakauana isãkirena, kotxi ĩnirekarina ĩmarotiniarina apiatakari ninoa sauaki auakari. ⁴⁷ Xesosi ĩmarotari ninoa xinikakiti, ĩiniã ĩminari amarini ninoamoni. Xesosikata tima itxa amarini. ⁴⁸ Iuasaaki Xesosi txana:

—Papakapiniãri amarini ia atoko ĩnakari, papakapano nota apaka. Papapakiniãno nota, papakapari niokanatakiri apaka. Iuaka poiãotakakariua hĩte sauaki, iuarako apiatakari txauako —itxa Xesosi.

*Kiki Maerekani Matamatakoni Omitiãkari
(Marko 9.38-41)*

⁴⁹ Xoão sãpiretari Xesosi:

—Koerekareri, ate kenakotari kiki omitikina maerekani matamatakoni pite uãkaã. Ate

sāpiretari iua kiki ikara atoko inakari imakamakani, kotxi kona pimoianarini iua –itxa.

⁵⁰ Ininiã Xesosi:

–! Hīotokakapiri ikara atoko inakari ikamini, kotxi iua kiki !omanataua ate. Iua apamonīkaua ate –itxa.

Samaria Auakani !Apakapari Xesosi

⁵¹ Teoso tixine iuaīkana Xesosi kanapiriini ōti apokaāpota, ininiã Xesosi ākixinireē txari:

–Nisapitikako Xerosareēmoni.

⁵² Iokanatarari kākiti iua apisa, imakiniātaā initinina īkapani. Ipixinipokoriti ninoa kākiti nitari imakiniātaā aapokotxi Samaria auakani auiniātaā. ⁵³ Txamari kākiti iuaātaā ! inirekarina Xesosi apakapinina, kotxi iua nirekari Xerosareēmoni isini. Samaria auakani omanatana Xerosareē auakani. ⁵⁴ Txiako, Xoão pakini kenakopiretari ikara ene. Iuasaaki ipimaārina Xesosi:

–Apiananiri, pinirekatari aamanainiri Teoso xamina iaxitikiri iokanatinini ninoamoni ixipokinirina īkapani?

⁵⁵ Txamari Xesosi pinitana, isākirena maerekani xika.

⁵⁶ –Nota, hītari iaxitikiri kona kākiti nixipokini īkapanini napoka uai. Kākiti maerekani nimakatkakini īkapanira uaimoni nina –Xesosi txari Txiako, Xoão pakini.

Eereka ninoa sari apikoxiti apanakini kākiti auiniātaāmoni.

*Kākiti Xesosi Imoianatinina Nireēkani
(Mateo 8.18-22)*

⁵⁷ Xesosi imoianariakorikata saãpotakasaaki kimaporiã, kiki txari Xesosi:

—Apiananiri, pite sinimoni nota apaka sako.

⁵⁸ Ininiã Xesosi:

—Karikori aripa auini. Kakoari kotipiriki auini, txamari nota hĩtari iaxitikiri nimakiniãtaã !auari. Pimoianatiniãno, ikara atoko pimisiritiko pinireka atxiĩti? —itxa Xesosi.

⁵⁹ Xesosi txari ãti kiki:

—Notakata pisako.

Txamari iua kiki:

—Koerekareri, merepanika ninirekari niãtapiniri niri ipinini —itxa.

⁶⁰ Ininiã Xesosi:

—Ikara piparĩka pauiritari ãti kamini. Piparĩka apiari uatxa aua. Pite sari kãkitimoni. Pisãpiretanako Teoso auĩtetxi ininiãua —itxa Xesosi iuamoni.

⁶¹ Æti kikipekana txari Xesosi:

—Koerekareri, nota pimoianari nitxamauako. Mitxi pauiritano nikanapiriini nauinimoni. Nitakapiretanapana ninirimane —itxari.

⁶² Ininiã Xesosi:

—Teoso kimaporeẽ potoriãkari nirekiniãri mitxi ikamakiti iuaĩkana ikamini, !apakata iparĩkauatini aãũte Teoso ĩkapani —itxa Xesosi.

10

Xesosi Iokanatana Setẽta Pakini Kãkiti

¹ Ikara inaãka atoko Apiananiri mereẽna setẽta pakini kãkiti. Iokanatana ipi, iuaĩkana ipi, iuaĩkana ipi, itxaãpotana iokanatinina. Iokanatana iua sini apisapanika ikini aapokotxitimoni. Ninoa ĩkiika. Apokana Xesosi apisa. ² Xesosi txana ninoa:

—Kaiãori kãkiti iposope auikiniri nisãkire, txamari ! imarotarina nisãkire, kotxi ! ikenakotapanirina. Ninoa kikio erekari atoko itxana. Imakinika iposope iuaã. Txamari, poiãoka parĩkauatakani aua nisãkire isãpiretinina ïkapani. Ininiãkara himisãkiretariko Apiananiri kakikioteri iokanatinina parĩkauatakani iua sãkire auiãkani apotiitinina ïkapani. ³ Hĩsa. Soti auĩte anaakori ãkitimoni iokanatiko atoko, niokanatai hĩte kãkitimoni, kotxi pamonõkonina ninoa. ⁴ Txineiro ! hanikape. Tiitxi ! hanikape. Āti hĩkiti mata ! hanikape. Kimaporiãpoã kãkiti akiritakasaakii, ! hĩtokaãpotape kãkitikata hĩsãkirauatini ïkapani. Hĩsapitiporiko niokanatinimoni. ⁵ Kãkiti aapoko hãpokasaaki, merepitipanika hĩtxariko: “Namanaãri Teoso, ikamaerekaxiniretinina kãkiti uai auakani,” hĩtxako. ⁶ Kaapokori nirekiniãri Teoso ikara atoko inakari ikaminana ninoa, Teoso kamapitikari hamanaãkiti. Kaapokori manirekakaniãri, hĩsãpiretana Teoso kona kamaerekaxiniretana ninoa. ⁷ Kaapokori apakapiniãi hĩte, hĩkaikotako iua aapokonoka. Āti aapoko, eereka āti aapoko kona hĩtxaãpotapeko iua sitatxiti hãuakasaaki. Iuaã ninoa sikakiti hinikini ïkapani, hiãtini ïkapani hãpakapariko. !Hĩpẽtauatape hãpakapiniri, kotxi hĩte nota ïkapani parĩkauatakani hĩtxaua. Apakatapitika hãpakapiniri hĩparĩka ïki.

⁸ —Aapokotxiãtaã hãpokasaaki hãpakapikoã, iuaã hĩsikiko hinikako, hiãta hĩtxaãpotako. !Hĩxinikapiri ninoa sikakiti mapitxiri ininiua. Hinikariko. ⁹ Erekapeka hĩtxĩkitakanako amianatakani iuaã auakani. Hĩsãpiretana ninoa, kaiamapekari Teoso ninoa auĩte ininiua tĩkane. ¹⁰ Aapokotxiãtaã

himapakapakoniã, h̄sa kãkiti napaãporetxiã. H̄sãpiretana kãkiti iuaã auakani: ¹¹ “Hãuniãkiri pani akitiãkiri akaxipoka, kotxi ! erekari uai, kotxi maerekati h̄kama ate himapakapakaniã. H̄xinikariko, ate apoka uai Teoso aūtetxi ininiãua asãpiretinii ãkapani, txamari ! hinirekari.” Ikara atoko h̄txa sãkiretako ninoamoni. ¹² Kãkiti misiritiko õtisaaki Teoso misiritanako kãkiti Sotoma sitatxiti auakani ninoa maerekani xika, txamari Teoso apia misiritanako iua aapokotxiti auakani h̄te mapakapakani, kotxi h̄te sãpiretana Teoso sãkire, iuaritika ! auikarina. Kitxakapir̄ka Teoso sãkire sãpiretakani ! isana Sotoma sitatxitimoni –itxa Xesosi.

*Kãkiti Sitatxi Auakani Maerekati Matakana-
pakani*

(Mateo 11.20-24)

¹³ –H̄te Korasiã sitatxiti auakani inipitika atatsiitariko misirikaretxi. H̄tepekana Petsãita sitatxiti auakani apaka atatsiitariko misirikaretxi, kotxi nota kamapekari posotiiretxi h̄te sauaki, txamari ! h̄takanapari himaerekani. Ikara posotiiretxi Sitoõ sitatxiti, Txiro sitatxiti pakini auaãkamako, kãkiti iuaã auakani uatxakapokoikamani itakanapamarinako maerekati ikamakitina. Ninoa sako mata ieretakamanako, atapani iĩtoãna itakamanako, imaerekanina itakanapinina oerekinina. ¹⁴ Kãkiti misiritiko õti apokasaaki, Teoso misiritariko Txiro sitatxiti auakani, Sitoõ sitatxiti auakani pakini, txamari iua apia misiritaiko h̄te Petsãita sitatxiti auakani, h̄te Korasiã sitatxiti auakani apaka. ¹⁵ H̄tepekana Kapanaoõ sitatxiti auakani

apiarini hinireka hininiãua, txamari maerekani misiritikoãtaã iuamonirako hõkapeẽkako —itxa Xesosi.

¹⁶ Xesosi misãkiretana imoianariakori:

—Hĩte sãkire kenakotakani kenakotari nota sãkire apaka. Hĩte mapakapakani ! apakapano nota apaka. Nota mapakapakani ! apakapari nota uaimoni iokanatakari apaka —itxana imoianariakori.

Setëta Pakini Kãkiti Kanapiriini

¹⁷ Ninoa setëta pakini kãkiti kanapiriã. Pox-
okonoka itxakatana.

—Apiananiri, maerekani matamatakoni apaka kĩpitari asãkire, pite uãkaã aiokanatakasaakina — itxarina Xesosi.

¹⁸ Ininiã Xesosi:

—Ari, nitikapekari Teoso patimari iokanatiniri Satanasi, okaratxirari patimari imëkokini atoko itxa. ¹⁹ Hĩkenakota. Nota sikaposotiiretai hĩte imini, kaxipiro pakini hĩkatxaratini. Kona ioãkai hĩte. Amokaiakari Satanasi pataparari, iuaritika hĩposota hĩokanatiniri iua, kotxi nota sikataparatai hĩte. ! Auari hĩte karotakani.

²⁰ Hĩpoxokoniuaata, kotxi maerekani matamatakoni kamari hĩpaniãtakiti. Apia hĩpoxokoniuaatako, kotxi hĩuãka Teoso tixine aãtsopateẽ iõkatsopatapeẽkaika iuaã hĩsini ìkapani —Xesosi txana ninoa.

Xesosi Iri

(Mateo 11.25-27; 13.16-17)

²¹ Iuasaaki Erekarri Matamatakoti kamapox-
okonitari Xesosi, ininiã Xesosi misãkiretari Teoso:

—Niri, pitixine auakani auĩte pitxaua. Uai ikini itixiti auakani auĩte apaka pitxaua. Peerekai

pite, kotxi kimarorerini, iuikakaniua kona poereka pimarore. Poiãorini, miuikakaniua poereka pimarore. Ari niri, ikara atoko pinireka. Ikara atoko papokaerekata –itxari iri.

²² Eereka imisãkiretari kãkiti:

–Niri sikapekano ikinika. Kãkiti !imarotano nota Teoso ãkiri nininiua. Nirinokara atão imarotano nota. Apaka kãkiti na atão imarotari niri. Notanokara imarotari niri, kotxi iua ãkiri nitxaua. Kãkiti nirekiniãri imarotini niri, nota oerekari niri iuamoni –itxa Xesosi.

²³ Eereka Xesosi aua imoianariakorikata. Ni-noanani aua iuakata. Imisãkiretana:

–Teoso sikari erekari hĩtemoni, kotxi hĩte atamatari nota kamakiti, hĩte kenakotari nota sãpiretakiti. ²⁴ Nota sãpiretai hĩte. Kitxakapirĩka Teoso sãkire sãpiretakani, auĩtetxiakori pakini kinirão atamataka txari hĩte atamatakiti, txamari ninoa ! atamatari. Ninoa nirekari hĩte kenakotakiti ikenakotinina, txamari ! ikenakotarina –Xesosi txari imoianariakori.

Kiki Karotakori Tiretakari

²⁵ Kiki Moisesi sãkire oerekakari apoka Xesosi-moni. Inirekamari Xesosi kerokiniri isãkire.

–Koerekareri, kiripa nikama Teosokata ãtipirika nauini ĩkapani? –itxa.

²⁶ Ininiã Xesosi:

–Kiripa patatsopata Teoso aãtsopateẽ? Pisãpiretano Teoso paniãtakiti –itxari.

²⁷ Ininiã iua kiki apakapapireta:

–Teoso paniãtaua: “Pitiretariko Apiananiri piTeosone, ikinipoko pinireẽkitiã, ikini pãkixinireẽ, ikini pitaparaxinireẽ, ikinipoko pixinikakitiã

pakini.” Apaka Teoso paniãtaua: “Piteka pitiretiniãua atokotxikana, pitiretariko ãti,” itxa.

²⁸ —Atãopitikara papakapapiretano. Ikara pikaminiã, pauapika ãtipirika Teosokata —itxa Xesosi.

²⁹ Txamari iua kiki !inirekari ikara atoko inakari ikamini, ininiã iua pimaãri Xesosi:

—Kiripa ãti nitiretini ãkapani?

³⁰ Xesosi apakapapiretari, ia sãpirenatxi atão inakari oerekiko isãpiretini:

—Kiki potorika Xerosareẽ. Inirekari Xerikoo sitatxitimoni isini. Ipixinipokoriti kiãtiririni maãkari iua. Iãtirãkarina imãka, itii pakini, noropata, karota, itxarina. Mauãkixiniretinoka itakanaparina iua kiki. ³¹ Iuasaaki sasetotxi iãpota iua kimaporiti. Iua atamatari iua kiki karotakori, txamari !imaãkatari. Iopiriãri, napa, ãkorape itxa. ³² Eereka kiki Arevii apika mekaniri, sasetotxiakori moianatakari apoka. Iua apaka atamatari iua kiki karotakori, txamari iua sasetotxi atokokana !imaãkatari. Iopiriãri, napa, ãkorape itxa.

³³ Eereka kiki Samaria tãpakiri iãpota iua kimaporiti. Iua apoka iuaã. Atamatari iua kiki maãkapekari, ininiã iua amonãkari. ³⁴ Iuamoni isa. Arokari ikaro ipiniã. Ipitari ikaro iãtxiã. Mãkatxi mataã iapirika itxari ikaro. Eereka õkitika itxari, ipira poho nopini taka itxari. Anikari kãkiti imakiniãtaã aikotimoni. Iuaã imoiaãri. ³⁵ Katimatinãkata isikari txineiro kaapokorimoni. Ipi ota pirata kamakori isika. “Nisipekako. Pite moiaãriko ia kiki. Apikomonipanika txineiro pinirekiniã ikiena ãkapani, nikanapiriãkasaaki niãkitxitai,” itxa

Samariakiri, —itxa Xesosi Moisesi sākire oerekakarimoni.

³⁶ Xesosi pimaāri iua:

—Ipi āti kikiakori iāpota iua kimapori. Īkiripa iua kiki kiītiririni maīkakiti tiretakari? —itxa.

³⁷ Ininiā iua Moisesi sākire oerekakari:

—Ari, Samariakirinokara turetari iua —itxa.

Ininiā Xesosi:

—Pisipe. Samariakiri kamakiti atoko inakari pikamako, kotxi iua turetari āti.

Xesosi Motikaētarō Mata, Maria Pakini

³⁸ Xesosi imoianariakorikata sipeka. Apokana aapokotxiātaā. Iuaā sito Mata inakoro apakapana oaāpoko. ³⁹ Oītarō Maria inakoro topāka Apiananiri takote isākire okenakotini ĩkapani. ⁴⁰ Mata maerekaxiniretonoka otxa oparīka ito inini xika. Ininiā osari Xesosimoni.

—Apiananiri, nitaro topākanāta ereē. Notanani parīkauanāta. Pitemoni erekari atxiīti? Pipaniātaroko notakata nipokori okamini —otxa.

⁴¹ Ininiā Xesosi:

—Mata, Mata, maerekaxiniretonokai pitxa, kotxi piparīka ito inini xika. ⁴² Ātinoka pikamini tīkane ninireka. Maria mereēri ikara. Omereēri nota sākire okenakotini. Oa mereēkiti apiaerekata, ininiā !niotokakaro oa nisākire okenakotini —itxa Xesosi.

11

Teoso Misākiretiko Pirena (Mateo 6.5-15; 7.7-11)

¹ Āti ōti Xesosi misākiretari Teoso. Ixipoka atoko ātika imoianari txari:

—Apiananiri, Xoão oerekari imoianariakori Teoso imisãkiretinina. Iua atokokana poerekaua ate Teoso amisãkiretini. Natokopa itxa Teoso amisãkiretini?

² Xesosi apakapapireta:

—Teoso himisãkiretakasaaki, ia atoko hĩtxako:

“Aĩri, iaxiti auakari, ate nirekari piuãka paxitiko. Anirekari ikini itixiti auakani auĩtetinii pite. Pite tixine pinireẽkiti kamiko atokokana, anirekari pinireẽkiti kamiko ĩkorapokoriti.

³ Nipokori ikiniõtika pisikauako.

⁴ Pimaxinĩkaretariko maerekati akamakiti. Maerekati atemoni kamakori amaxinĩkaretini atokokana, pimaxinĩkaretariko. Kona panikapeua aãtaerekatikomoni. Pisikakauako ate, maerekati sauaki aãuakasaaki.”

Ikara atoko hĩtxako Teoso himisãkiretini —itxa Xesosi.

⁵ Eereka Xesosi oerekana imoianariakori:

—Atxiĩti apanĩkanõka pisa pimoianari aapokomoni nipokori pamanaini ĩkapani. Ininiã pakiritari iua: “Nimoianari, ipi ãti pakini komiri pisikano. ⁶ Naõkimanere iãpotakari uatxaika apoka naapoko. Natxinoka itxape. Nipokori ! auari nisikiniri,” atxiĩti pitxari iua.

⁷ —Atxiĩti pimoianari iroko ãki apakapapiretai: “! Pakirinãtapeno. Naapoko tore katoreri. Nota, namariteni apaka imakanãtape. !Niposota nõkitikiniua, nipokori nisikini.”

8 –Pimoianari itxaua iua, iuaritika atxiĩti ! inirekari õkitikiniua. Iuaĩkana, iuaĩkana pakiritiniãri pimoianari, iua õkitikapitikaua. Ikini nipokoriti pinirekakiti isikaiko, iuaĩkana imakini ĩkapani. Iua pimoianari na atoko itxa Teoso. 9 Ininiãkara pamanaãriko pinirekakiti, ininiã Teoso sikapitikai. Pinitariko pinirekakiti, ininiã papokapitikari. Pakiritariko Teoso, ininiã iua apakapapiretai. 10 Amanarauatakari apakapapitikari amanaãkiti. Nitarauatakari apokapitikari initakiti. Teoso akiritakari apakapapiretaãkapitika.

11 –Hĩte irĩtxiakori, hamariteni amanainiãi komiri, kaikani hĩsikatana hamariteni? Ximaki amanainiãna, iminikani hĩsikatana hamariteni? 12 Patari naki amanainiãna, kaxipirokani hĩsikatana hamariteni? Konapitini. 13 Hĩte maerekati kamakani hĩtxaua, iuaritika himarotari erekari hamaritenimoni hĩsikini, ininiã hiri iaxiti auakari, erekarinani kamakari, iua sikapitikariko Erekari Matamatakoti hĩtemoni hamanainiãri iua –itxa Xesosi.

*Maerekani Matamatakoni Omitikiko
(Mateo 12.22-32; Marko 3.20-30)*

14 Āti õti Xesosi omitikari maerekati matamatakoti masãkireti. Iua maerekati matamatakoti sipeka atoko, iua kiki mitxi maerekati matamatakoti auaĩtotakiti posotari iuaĩkana isãkirauatini. Kãkiti Xesosi kamakiti itikakani tsorĩkaãnãta. 15 Ātikaka ninoa txari:

–Satanasi, maerekani matamatakoni auĩte, iuakara sikataparatarari Xesosi maerekani matamatakoni omitikini.

16 Apanakinipekana nirekari Xesosi kerokiniri, ininiã itxarina Xesosi:

—Takaõtxikari, Teoso posotiire poerekaua ate, aãtamatiniri ïkapani, Teoso iokanatinii ïkorapokoriti aimarotini ïkapani —itxarina.

¹⁷ Xesosi imarotari ninoa xinikanãtakiti, ininiã iua txana:

—Kãkiti tixine auakani, ninoakakarika inaiatakakiniãuana, !apakata. Ixipokakakauana. Iua atokokana kãkiti aapokoã auakani inaiatakakiniãuana, ninoakakarika ixipokakakauana. ¹⁸ Iua atokokana Satanasi nitiriakori, ninoakakarika inaiatakakiniãuana, Satanasi tapara xipokako. Ikara atoko ininiã, kona atão hïte sãkire, nota iokanatinina Satanasi nitiriakori, maerekani matamatakoni, Satanasi taparaã. Ikara hïsãkire kona atãoni. ¹⁹ Hïte sãpiretano, maerekani matamatakoni Satanasi taparaã nomitika, ininiãkara kitaparaãpa hïte moianariakori omitikana maerekani matamatakoni? Ninoa omitikana maerekani matamatakoni Teoso taparaã, ininiã ninoakara oerekari !atão hïsãkire nota pirena. ²⁰ Teoso posotiireẽ nomitikari maerekani matamatakoni. Ikara atoko ininiã, Teoso oerekai iua apokapeka hïtemoni hïauïte inini ïkapani.

²¹ —Kiki pataparari ikeeko iposope inakari moiainiãri aapoko, kona kiïtïrikikori itii.

²² Txamari ãti kiki apiataparata inaiatiniãri, iriãkata, ininiã anikapitikari kaapokori ikeeko. Mitxi iua kaapokori sãkire: “Nikeeko auiniã, kona kamakatzakikori nitii,” itxama, iuaritika kiki apiataparatakari ïtirïkari itii. Eereka imoianariakorimoni ixanakari tiitxi.

²³ —Notakata maparïkauatakani omanatano nota. Imamoianatakaniãno, inirekari niparïka

ixipokini –itxa Xesosi.

*Maerekati Matamatakoti Kanapiriini Pirena
(Mateo 12.43-45)*

²⁴ Iuaĩkana Xesosi sãpirenauata:

–Maerekati matamatakoti omitikikosaaki, kãkiti itakanapakasaaki, isaãpota ãparaã makipakaniãtaã auiniãtaã initini ĩkapani. Imapokakaniãri, “Iuaĩkana nikanapiriãko mitxi nauinimoni,” itxa. ²⁵ Iuaã apoka. Iua aapoko mitxi inakari iusaaki peereri. Oeretapeẽkaika. ²⁶ Ininiã apana apikomoni setxi pakini maerekani matamatakoni, apia maerekanitakani. Ninoa ikinikana ĩroaĩtotari iua kiki. Iua ĩtoã aua itxana. Iusaaki oitope maerekani matamatakoni misiritari iua kiki, ininiã apiata itsii inikoriã. Mitxipe ãtinoka maerekati matamatakoti paniãtari iua maerekati ikamini. Eereka oito paniãtari iua –itxa Xesosi.

²⁷ Xesosi sãkirauataka atoko, sito iuaã kãkiti sauaki auakaro txari Xesosi:

–Pite auãkĩtakakaro, pite axitakakaro, poxokoni-uata, kotxi Teoso sikari erekari oamoni –otxa.

²⁸ Xesosi apakapapiretaro oa:

–Ari, inipitikara. Iuaritika Teoso sãkire kenakotakani, isãkire auĩãkani, apia poxokoni-uatako, kotxi Teoso sikari apikomoni erekari ninoamoni –itxa Xesosi.

*Xonasi Pirena
(Mateo 12.38-42; 16.1-4; Marko 8.11-13)*

²⁹ Kaiãopokori kãkiti apokaãpota Xesosi takote. Iusaaki Xesosi txari:

—Kākiti uatxarini !erekana. Hīte nirekari no-
erekinii Teoso takaōtxikare, iposotiire. Konapi-
tini. Kona noerekai hīte. Kitxakapirīka Teoso
sākire sāpiretakari Xonasini inakori auakasaaki,
Teoso kamari posotiiretxi. Ikara atoko inakari
posotiiretxi Xonasini auakasaaki, iuaīkana ikama-
panikariko. Iua posotiiretxi Teoso takaōtxikare
itxapanikaua hīte īkapani. Iua takaōtxikarinoka
Teoso takaōtxikare hīte īkapani. ³⁰ Kitxakapirīka
Nínivi sitatxiti auakani imarotari Teoso iokana-
tiniri Xonasi ninoamoni. Iua atokokana kākiti
uatxa auakani imarotariko Teoso iokanatinino
nota kākiti itari iaxitikiri ninoamoni.

³¹ —Kitxakapirīka sito Sapaa auakani auīte
sari ōtakoxiti auītetxi Saromāo inakorimoni
imarore okenakotini īkapani. Kākiti misiritiko
ōti apokasaaki, oa sito txitanako kākiti uatxa
auakani, kotxi uatxa uai aua Apiatakari. Iua
Saromāo auītetxi itxaua, iuaritika uatxa uai aua
auītetxiakori auīte. Txamari kākiti uatxa auakani
linirekari ikenakotinirina nota sākire.

³² —Kākiti misiritiko ōti apokasaaki, kākiti Nínivi
sitatxiti auakani txitaiko hīte īkorasaaki auakani,
kotxi ninoa kenakotari Xonasi sākire. Iuasaaki
itakanaparina maerekati ikamakitina. Uatxa
uai aua Apiatakari. Xonasi poiāoka. Hīte ke-
nakotapekari nota sākire, txamari himaerekani !
hītakanapa —itxa Xesosi.

Tirikapi Ītotxiākiri Pirena

(Mateo 6.22-23)

³³ Iuaīkana Xesosi sāpirenauata:

—Kākiti iopotokakasaakiri tirikapi, itano itaka
ikinimane Īroākani atamarauatini īkapani. !
Ikipatari tirikapi. !Iomaātari tirikapi kopiti āki.

³⁴ Poki tirikapi atoko itxa pīto ĩkapani. Poki ereka inakasaaki ipinikare aua p̄kixinireē. Poki maerekanisaaki, p̄kixinireē mapiāriko. ³⁵ Erepaniko. Atxīti piuākataru ipinikare p̄kixinireē auini, txamari atxīti ipiānoka auari p̄kixinireē. ³⁶ Ipinikarenoka p̄kixinireē auiniā, ipiā na xatiki auinii, tirikapi iopinikinii atoko itxa —itxa Xesosi.

Pariseoakori Maerekani
(Mateo 23.1-36; Marko 12.37-40)

³⁷ Xesosi sākirauataka atoko pariseo aiataru Xesosi:

—Manipokota naapoko —itxari.

Ininiā Xesosi sari iuakata. Apokaāka atoko, iitopāka inipokotini ĩkapani. ³⁸ Iua pariseo tsoriānāta Xesosi marokauakotakaniāua inipokotini apisa, kotxi iuasaaki Xesosi !ikamari Xoteo kiomaneakorini oerekakiti iaōka. ³⁹ Ininiā Xesosi:

—Hīte pariseoakori arokari hīto, txamari hākixinire patxikopīri, kotxi maerekatnoka hīkama. Kapotxinaniri hītxaua. Iākoanatxi inopininoka arokiko atoko hītxa. Pirato inopininoka arokiko atoko hītxa. ⁴⁰ !Kīkitei hīte. Teoso hīto kamakari kamari hākixinire apaka. ⁴¹ Iākoanatxi āki auakari iāriā hīsikako matxineirotenimoni. Hīpratone āki auakari nipokori hīsikako matxineirotenimoni. Hītiretariko apanakini. Ikara atoko hīkaminiā, Teoso atamataru hākixinire ereka inini.

⁴² —Hīte pariseoakori misiritaākako. Hīte sikari ipixini hītakare kikiu auakari Teosomoni Moisesi

paniãtakiti iaõka. Apikomoni hĩkama, kotxi ipixini takari kanaua ãki hĩtakakiti apaka hĩsika Teosomoni, oteraã, seporĩa hĩsika. Erekapitikamari hĩte sikakiti Teosomoni, txamari himisirienetari kãkiti. Teoso !hĩtireta. Erekarari ipixini hĩtii hĩsikiniri Teoso. Iuakatikana erekarari atão hĩkaminari kãkiti. Erekarari atão hĩtoretiniri Teoso.

⁴³ —Hĩte pariseoakori misiritaãkako. Hĩte potxitari hĩitopãkini kãkiti apisatoõ, aiko ãki Xoteo apotitiniãtaãua kãkiti atamatinii ĩkapaninoka. Nipokori sikaretikoãtaã hãuakasaaki, hĩte apokaerekatari kãkitipokoni paxitinii hĩte koerekareri hininiãua.

⁴⁴ —Hĩte pariseoakori misiritaãkako. Akauari matakaõtxiãkoti atoko hĩtxa. Iua nopini kãkiti napa imimarotakoniã, kotxi hĩto peerekari, txamari hãkixinire !erekari. Akauari ãki arakakari atoko itxa hãkixinire —itxa Xesosi.

Moisesi Paniãtakiti Oereẽkani Maerekani

⁴⁵ Ikara sãkiretxiti kiki Moisesi paniãtakiti oereẽkari kenakotakasaaki, omanãkarauata. Itxari Xesosi:

—Koerekareri, ikara atoko pisãkirauatiniã, ate apaka “maerekati kamakani” pitxataua ate —itxari.

⁴⁶ Ininiã Xesosi:

—Hĩte Moisesi paniãtakiti oereẽkanii hĩtekanerako misiritaãkako. Hĩte paniãtari kãkiti hĩteka paniãtakiti ikaminina. Ninoa ! iposotari ĩkinika hĩpaniãtakiti ikaminina. Iminani ninoa porikiã hĩtakini atoko hĩkamanãta hĩte. ! Iposotarina anikinirina. Hĩte apaka ! hĩkamari hĩteka paniãtakiti. ⁴⁷ Hĩte misiritaãkako. Hĩte kamari takaõtxikari peereri Teoso sãkire sãpiretakanini ikatikoãtaã hĩtakini. Txamari hĩte

atokiriakorinikara okapena ninoa Teoso sãkire sãpiretakanini. ⁴⁸ Iuaritika hĩte sãpiretari ikinimane hãpokaerekatiniri hĩte atokiriakorini kamakiti. Txamari ninoara okana Teoso sãkire sãpiretakanini. Hĩtera takari takaõtxikari peereri ninoa Teoso sãkire sãpiretakanini akauariãtaã, ininiã kãkiti uãkatari hĩpaxitinina ninoani, txamari ! hĩkamari ninoani paniãtakiti.

⁴⁹ –Paimatireri Teoso, kotxi mitxipe imarotari ninoa kamakiti tĩkane. Mitxipe iua txari: “Nota iokanatanako nisãkire sãpiretakani, niokanapirena aniãkani pakini ninoamoni, txamari ninoa okapanikana apanakini. Imisiritapanikana apanakini,” itxa Teoso. ⁵⁰ Kãkiti uatxa auakani misiritaãkako, Teoso sãkire sãpiretakanini okiko xika. Teoso itixi ikamakasaakipeka ipotorika Teoso sãkire sãpiretakani okiko. ⁵¹ Merepitipanika Apeo inakori okapeẽka. Eereka apanakini okaãpotapeẽka. Imapotõkire okakori Sakaria inakori. Teosomoni sikakori takikoãtaã takote, Teoso Auini Pakitaãtaã takote apaka, iuaã okapeẽka Sakaria. Inipitikara nota sãpiretai hĩte, uatxa auakani misiritaãkako ninoa Teoso sãkire sãpiretakani okiko xika.

⁵² –Hĩte Moisesi paniãtakiti oereẽkani misiritaãkako. Hĩte kipatari atão inakari Teoso iokanapirena. Hĩte apaka ! auikari ikara. ! Hãuiritari apanakini auikiniri –itxa Xesosi.

⁵³ Ikara Xesosi sãkire xika, Moisesi paniãtakiti oereẽkani, pariseoakori pakini tsoata, Xesosi omanatinina. ãtipirika ipimaãnãtapikarina Xesosi. ⁵⁴ Inirekarina Xesosi kerokiniri isãkire, imaĩkiko ĩkapani.

12

Kipatakori !Auari (Mateo 10.26-27)

¹ Kākitipokoni apotiitaua kinapokopeka, ininiā ikatxarakititakakauana. Iuasaaki Xesosi merepanika ōtākikana imoianariakori:

—Erepaniko pariseoakori sākire. Pamonōkoniri isākirena, kotxi ! ikamarina isākirena iaōka. Ikara imaerekanina kipataua pāo tireēkari pani koketakori atoko itxaua. Eereka imarotaāka imaerekani. ² Ikinika seretakori oerekaākako. Ikinika kipatakori imarotaākako. ³ Ininiā ipiāpokoā pisāpiretakiti, pokamara imarotaākako. Aapokotxi katoreri āki pimaasakapiretakiti aapokotxi nopini akiritaākako ikinimane imarotiniri īkapani.

Kipa Apīka? (Mateo 10.28-31)

⁴ —Nimoianariakori nōtākikapanikai hīte. ! Hīpīkapiri hīte okakani tīkane. Hītonanira iposotana okinina. Hīxinire !iposotana okinina. ⁵ Nisāpiretai hīpīkakiti tīkane. Teosora hīpīkako. Iuara posotari hīto okini, eereka iposotari iokanatinii maerekani misiritikoātaā. Ari, iuara hīpīkako.

⁶ —Kiripa ipi ipi āti pakini kotipiriki karone? Poiāonoka txineiro, ota ipinoka. Iuaritika Teoso ! imaxinīkaretari ātika kotipiriki. ⁷ Kipakinipa piāko pikiiā auakari aua? !Pimarotari. Teoso imarotapitikari, kotxi iteene inīkatoi, ininiākara ! hīpīkarauatape. Kotipiriki īki poiāo, iuaritika Teoso tiretari kotipiriki. Kaiāopokori kotipiriki auiniā,

iuaritika h̄ite ĩki apiata, ininiã Teoso tiretapitikai h̄ite –itxa Xesosi.

Xesosi Nakitiakori

(Mateo 10.32-33; 12.31-32; 10.19-20)

⁸ Xesosi sãpirenauatapanika:

–Apikomoni nisãpiretai. Kãkiti ikinimanemoni: “Xesosi nakiti nitxaua nota,” inakari, iua atokokana nota h̄itari iaxitikiri txako Teoso nitiriakorimoni: “Nota nakitipitikara iua,” nitxako. ⁹ Kãkiti ikinimanemoni: “Xesosi nakiti ! nitxaua nota,” inakari, iua atokokana nota h̄itari iaxitikiri txako Teoso nitiriakorimoni: “Kona nota nakitini iua,” nitxako.

¹⁰ –Kãkiti misãkirepiretiniãno nota h̄itari iaxitikiri, eereka amanainiãri Teoso ikara imaerekani imakatzakini, ininiã Teoso makatzakapitikari. Kãkiti misãkirepiretiniãri Erekar Matamatakoti, ! kimakatzakikori ikara maerekati ikamakiti.

¹¹ –Hanikikosaaki aiko Xoteo apotiitiniãtaãua hãpoĩtikoã, hanikikosaaki auĩtetxiakorimoni hãpoĩtikoã, mitxi ! h̄ixinikapiri h̄ite apoĩtakani hãpakapapiretini. Maerekaxiniretinoka ! h̄itxape.

¹² Iusaaki ninoa apoĩtakasaakii, Erekar Matamatakoti sãpiretaiko h̄ite hãpakapapiretini ĩkapani –itxa Xesosi sãkire.

Kiki Katxineiroteri Mũkiteti

¹³ Kiki kãkitipokoni sauaki misãkiretari Xesosi:

–Koerekareri, pipaniãtari nitari sikinino nota ipixini aĩrini tii ipĩkasaaki itakanapakiti –itxa.

¹⁴ Ininiã Xesosi:

–Naõkimanere, kona nota parĩkani pirini tii nixanakini –itxa Xesosi.

¹⁵ Ininiã Xesosi misãkiretana ikinimane:

—Erepaniko. !Erekari tiitxi iteene pinirekini. Kapotxinani !hĩtxape. Itomaneri tiitxi !itxĩkitakai okanani pauini —itxa Xesosi.

¹⁶ Ininiã Xesosi sãpiretari ia sãpirenatxi atão inakari oerekiko:

—Kiki katxineiroteri aua kikiio mitari. Itakare peerekari, kaiãopokori. ¹⁷ Ixinikaxitita ãkixinireẽ: “Nãpa ninĩkatari nikiena? Nikiena nĩkatikoãtaã xapitikiri. !Apakata itomaneri nikiena ïkapani. Kipa nikama? ¹⁸ Ari, nimarotari nikamakiti tũkane. Nõtikariko nĩkiena nĩkatikoãtaã. Iuaĩkana nikamari ãti mitari. Iuaã ikinika nikiena, nitii apaka ninĩkata. ¹⁹ Eereka notaka nitxauako: ‘Peerekano nota. Kaiãopokori nikiena. Kaiãopokori nitii. Apakatapitikako kaiãopokori anokanani ïkapani. Ininiã !niparĩkauataika. Ninipokotako, niãtako, nipoxokoniuatako nitxako,’ ” itxa iua kiki. ²⁰ Txamari Teoso misãkiretari iua: “Kiĩkitei pite. Uatxa ia ïkanõkati pipinako, ininiã kipa apakapatarari ikinipoko pikiena, pitii apaka?” itxa Teoso.

²¹ —Ikara atoko itxa kãkiti tiitxinoka xinikakari, Teoso maxinikati —itxa Xesosi ikara sãkiretxiti ixipokini.

*Teoso Nĩkatiniua Ate
(Mateo 6.25-34)*

²² Ininiã Xesosi misãkiretari imoianariakori:

—Ininiãkara nota sãpiretai hĩte, maerekaxiniretinoka ! hĩtxape, hiniãkiti nire, mãkatxi hĩeretaãkiti nire. ²³ Nipokori, mãkatxi pakininoka kona txĩkitakari pauini ereka inini. Nipokori, mãkatxi pakini poiãoka. ²⁴ Hãtamatarari kotipiriki. Ninoa !itakarauata. ! Amarina ikiena. !Ipotetarina ikiena. Iuaritika

Teoso sikakienatana ninoa. Teoso nīkatiniāri kotipiriki, inīkatapitikai hīte apaka. Hīte īki apiata. ²⁵ Kinirepa maerekaxiniretinoka pitxa? Pimaerekaxinirene !itxīkitakai apikomoni āti oara pauini. ²⁶ Pimaerekaxinirene kona txīkitakai axapitiki apikomoni pauini, ininiā kinirepa maerekaxiniretika pitxa?

²⁷ —Aāui pixinikako. Kona aāui parīkauata. ! Ikamari imāka, iuaritika aāui peereri. Kitxakapirīka auītetxi Saromāo inakori, iteene katiiri itxaua. Kaiāori imāka ereri, iuaritika apia ereri ikinika aāui. ²⁸ Aāui !okanani aua. Uatxa aua. Katana ikatikata iotikaāka. Iuaritika Teoso nīkatari aāui. Ininiā apiata inīkakai hīte. Ikamamākatapitikai. Poiāonoka hīte auikari Teoso sākire. Ikara xika maerekaxiniretinoka hītxa. ²⁹ Ininiākara maerekaxiniretinoka ! hītxape. ! Hīxinikanātapiri nipokori mauakanisaaki, iāriā mauakanisaaki. ³⁰ Kākiti Teoso sākire mauīākani ikiniōtika maerekaxiniretinoka itxana imākana ixinikinina xika, inipokore ixinikinina xika. Hīri imarotari himāka hinirekini, hīkiena hinirekini. ³¹ Merepitipanika pinirekariko Teoso piauīte ininiāua. Iua nireēkiti pikamako, ininiā, himāka, hīkiena apaka Teoso sikaiko hīte —itxa Xesosi sākire.

Hīparīka Īki Nīkatiko
(Mateo 6.19-21)

³² —Ininiā hīte ninakitiakori ! hīpīkarauatape, kotxi hīri apokaerekatari isikiniī ikinipoko erekari iua auītetxi ininiātaūakiri. ³³ Ikinika hītii hīvētxitako. Txineiro hīsikako matxineirotenimoni. Ikara atoko hīkaminiā, hīparīka īki auapitika Teoso tixine. Iuaā hīparīka īki !ixipoka. Kīitiriri

!itirĩkari. Kiĩriki !inikari. Iuaã hinĩkatariko hĩparĩka ĩki. ³⁴ Erekari hĩparĩka ĩki Teoso tixine auiniã, ininiãkara iuaã pixinikapika. Iuaã pinirekari pauini –itxa Xesosi.

Nitiritxi Erekarini

³⁵ Xesosi sãpirenauatapanika:

–Himerekako, kamãka hĩtxako. Tirikapi hĩopotokakako. Iposope hĩtxako niparĩka hĩkamini ĩkapani. ³⁶ Nitiritxi ipatrãotena iãtapakani atoko hĩtxako. Ipatrãotena sari ĩtanorouatakari kiiniritemoni. Initiriakori iãtapari ikanapiriini. Apokasaaki, akiritakasaaki, pakoteri initiriakori matakakari itore ipatrãotena ĩroini ĩkapani. Ninoa nitiritxi atoko hĩtxako. ³⁷ Patrão apokasaaki initiriakori merekapanika inakasaaki, iãtapanãtakasaakiri iua, ininiãkara erekapitikari. Himarotataru patrão kamakiti? Iua ieretakari imãka iparĩkauatini ĩkapani. Ipaniãtana ninoa topãkini. Eereka isikakienatana initiriakori. ³⁸ Erekapitikari ipatrãotena apokasaaki imirekiniãna. Atxiĩti apanĩkanõka apoka ipatrãotena. Atxiĩti imaropirĩkata apoka ipatrãotena, iuaritika iposope itxana, ininiã erekapitikari.

³⁹ –Hĩxinikari ia. Kaapokori imarotaãkamariko kiĩtiriri apokini, !auiritamariko iua aapoko ĩroini itii ĩtirĩkini ĩkapani. ⁴⁰ Hĩtepekana, hĩte apaka iposope hĩtxako, kotxi nota hĩtari iaxitikiri kanapiriãko. Iuasaaki, “! Apoka uatxa,” hinakasaaki, iua õtipitika nota kanapiriã uai – itxa Xesosi.

*Nitiritxi Erekarí, Nitiritxi Maerekati Pakini
(Mateo 24.45-51)*

⁴¹ Petro misäkiretari Xesosi:

—Apiananiri, ikara säpirenatxi atão inakari oerekiko pisäpiretakiti, atenani poerekini ïkapanikani? Ìkinimane poerekini ïkapanikani ikara pisäpireta? —itxa Petro Xesosimoni.

⁴² Ininiã Xesosi:

—Nitiritxi kimaroreri ipatrãote paniãtakiti kamakari ia atoko itxako. Iuara apanakini nitiritxi auïte itxaua. Iuara sikakienatana apanakini nitiritxi nipokotiko manapi. ⁴³ Nitiritxi ipatrãote paniãtakiti iaõka kamakari poxokoniuata ipatrãote apokasaaki, kotxi ipatrãote paniãtakiti iaõka ikama. ⁴⁴ Ipatrãote auiritariko iua ikinika itii, aapoko, ikikiote pakini inïkatini.

⁴⁵ —Txamari atxiïti ãti patrão nitiri ! inirekari ipatrãote paniãtakiti iaõka ikamini, ipatrãote auapokotini xika. Atxiïti inoropatari apanakini ipatrãote nitiriakori, apanakini ipatrãote niteroakoro apaka. Atxiïti inipokota, kapoãro iãta, ipoãta. ⁴⁶ Ipatrãote apoka iniriti mimarotakanisaaki, ininiãkara iniriti ! iposopanika ipatrãote apakapini. Ikara xika ipatrãote misiritari iua. Eereka iokanataru iua Teoso säkire mauïãkani misiritikoãtaã.

⁴⁷ —Nitiritxi ipatrãote nireëkiti imarotakari makamakaniãri ipatrãote paniãtakiti iposope inini ïkapani, ixirokitataãkako aãpitsaã. ⁴⁸ Nitiritxi ipatrãote nireëkiti mimarotakati kaminiãri maerekati, ixirokitataãkako, txamari poiãonoka. Teoso sikari parïkatxi, imaroretxi pakini kãkitimoni. Kaiãopokori parïkatxi, kaiãopokori

imaroretxi isikiniāi pitemoni, ininiā Teoso nirekari pite iteene parīkauatini iua īkapani. Apikomoni parīkatxi, apikomoni imaroretxi isikiniāi pitemoni, ininiā Teoso nirekari pite apiata piparīkauatini iua īkapani —itxa Xesosi sākire.

Neenamtxi Xesosi Sākire Auikiko Xika
(Mateo 10.34-36)

⁴⁹ Xesosi sākirauatapanika:

—Teoso misiritariko kākiti imaerekani xika. Xamina tirinini atoko itxa kākiti misiritiko. Ia itixi napoka ikara xamina tirinini nitxīkitakini īkapani. Ninirekari ikara niparīka nixipokini. ⁵⁰ Nota atatsiirauatako. !Erekaxinireno. Ninirekakari natatsiirauatini katima xipokaka inini. ⁵¹ Kona neenamtxi niotokakini īkapanini napoka īkorapokoriti. Nota sākire auikiko xika neenamtxi auapitikako. ⁵² Aapokotxi āki auakani sīko. Atxiīti ipi āti pakini naiatari ipi, atxiīti ipi naiatari ipi āti pakini, nota sākire auikiko xika. ⁵³ Irītxiakori omanatana ninoā ākiri nota sākire auikiko xika. Ninoā ākiri omanatana iriakori. Inorotxiakoro omanatana ninoā ākero. Ninoā ākero omanatana inoroakoro. Imakirotxiakoro omanatana otiiroakoro. Otiiroakoro omanatana oimakiroakoro nota sākire auikiko xika —itxa Xesosi sākire.

Iaxiti Imarotiko
(Mateo 16.1-4)

⁵⁴ Xesosi iuaīkana misākiretari kākiti:

—Atokatxi ereēkokinimoni ipiākaāpotakasaaki, “Āparaānapani,” hītxa. Ari, ikipapitikako. ⁵⁵ Ītima ikiitaā īkari apokasaaki īkorapokoriti, hīte: “Kamoīpani,” hītxa. Ari, kapatakapitikariko. ⁵⁶ Kamisirienererini hītxaua. Hātamatari iaxiti, itixi pakini, ininiā himarotapitikari āparaā, kamoī

pakini. Kinirepa kona hâtamatano nota? Kinirepa kona hîkenakotari nisâkire Teoso kamaenetakiti himarotini îkapani? —itxa Xesosi sâkire.

*Pimisiritiko Mereêkarimoni Pimasikani Îkapani
(Mateo 5.25-26)*

⁵⁷ —Kinirepa hîteka na xinikari atão inakari hîkamini tîkane? ⁵⁸ Maerekati pikamakasaaki, âti nirekari anikinii pimisiritiko mereêkarimoni. Iua anikinii apisapanika, pisâkirauata iuakata atão pikamini îkapani, ininiã iua !anikaikai pimisiritiko mereêkarimoni. Pimamisâkiretakaniãri, iua anikaiko pimisiritiko mereêkarimoni. Eereka pimisiritiko mereêkari sikaiko sotatomoni. Eereka sotato takai kateia âki. ⁵⁹ Atão nisâpiretai, kona posipikari kateia ikinika pimisiritiko mereêkari paniãtakiti pimiîkitxitakanisaaki —itxa Xesosi.

13

Himatakanapakaniãri Himaerekani, Hîpinako

¹ Xesosi sâkirauatakasaaki, kâkiti iuaã auakani sâpiretari iua Kariréia auakani okiko pirena. Nino Teoso misâkiretiko aikotiã auakasaaki, ninoa okari ipirana imaerekanina Teoso makatxakini îkapani. Ininiã iuasaaki Pirato sotatone apoka iuaã. Iuasaaki ninoa okana. ² Xesosi imarotari kâkiti âkixinire xiniãkiti. Ininiã ia atoko itxa:

—Hîte uâkatari ninoa Kariréia auakani maerekani apiata. Ininiã, “Ikara atoko inapeekana ninoani,” hîtxa. ³ Konapitini. Nota sâpiretai hîte, himaerekani himatakanapakanisaaki, hîpinako ninoa atokokana hinaãkako —itxa Xesosi.

⁴ Ininiã Xesosi sâpiretana ninoa apanakini ipinini pirena:

—Xerosareẽ aua Siroee inakori aapokotxiti. Iua aapokotxi ïtanori irika. Irikasaaki, tesoito kikiakorini ipĩpe. Hĩte uãkatana iuaã auakani apia maerekani itxauana? ⁵ Konapitini. Hĩtekanera himaerekani himatakanapakanisaaki, ninoa atokokanera hĩpina —itxa Xesosi.

Piko Mina Mariti Pirena

⁶ Ininiã Xesosi sãpiretari ãti sãpirenatxi atão inakari oerekiko:

—Aua kiki. Initirikata isari ikikiote atini ïkapani. Iuaãtaã aua amãtiiri piko inakori mina. Iuaã apokasaaki, maritoka otxa itakare. ⁷ Ininiã itxari: “Ipikanani ãtikanani pakini ninapiima. !Kariro. Ininiã erekari otokiko, kotxi kona oĩriuata. Ininiã kona erekari uai okaikotini, kotxi oxipokari takari kiena kipatxi ãki auakari,” itxari inĩtiri. ⁸ Ininiã inĩtiri: “Kona pitokapero. Nota oeretariko opatapi. ãti kipatxi erekari patari tikakata nitakapatapitaroko. ⁹ ãtikanani inakasaakiaua karipeka oniniã, ereẽ oãua. Erekari okaikotini. Omiriuatakanisaaki, iusaaki erekapekari otokiko,” itxa inĩtiri —itxa Xesosi.

Tomatiko Ôtisaaki Xesosi Makananitiniro Sito

¹⁰ Tomatiko ôtisaaki Xesosi auari aiko Xoteo apotiitiniãtaãua. ¹¹ Iusaaki sito apoka. Tesoito anokananipeka ina amianaretakaro. Ia atoko otxa amianareta. Okomĩkaãpota, kotxi maerekati matamatakoti amianari kamakari ïroaĩtotaro. Kona oposota oõkitikaĩtotiniãua. ¹² Xesosi atamatakasaakiro, itxaro:

—Sito, erekapitikaiko uatxa —itxaro.

¹³ Ininiã itakari iuako onopini. Iusaakipeka oõkitikaĩtotaua. Ininiã iusaaki otxa:

—Peerekari Teoso. Erekari imakinika ikamakiti
—otxa.

¹⁴ Iuasaakipeka Xoteo apotiitiniãtaãua aikotiã auakani auïte naiataua, kotxi tomatiko õtisaaki Xesosi makananitaro amianatakaro. Ininiã iua txitari kãkiti:

—Auari seisi pakini õti kãkiti parĩkauatini ïkapani. Ininiã ïkora seisi õti hina iua makananitinii ïkapani. Kona hinape tomatiko õti erekapeka hĩtxĩkitakiko ïkapani —itxana.

¹⁵ Ininiã Xesosi txari iua:

—Hĩsãkire atxiïti erekari, txamari kona hĩkamari hĩsãkire iaõka. Tomatiko õtisaaki hĩte taretari hĩpiraakori, kotxi hanikari hĩpiraakori, kema auïte iaãmoni ãparaã iãtinina ïkapani. ¹⁶ Oia sito Apraãoni apika mekaniro otxaua. Satanasi kamaamianaretaro oa tesoito anokananipeka. Iaõpe. Apakatapitika tomatiko õtisaaki nitiretiniro oa, nimakananitiniro oa —itxa Xesosi.

¹⁷ Xesosi apakapapiretakasaakina, imokaiakariakori pẽtauata. Iuasaaki apanakini iuaã auakani poxokoniua, kotxi imarotarina erekari Xesosi kamakiti.

Mostata Pirena

(Mateo 13.31-32; Marko 4.30-32)

¹⁸ Ininiã Xesosi pimaãna:

—Natokopa itxa Teoso auïtetxi ininiãua? Kiãtokopa itxa axinikiniri? ¹⁹ Teoso auïtetxi ininiãua mostata iki atoko itxa. Kiki takaro mostata ikikioteẽ. Oa aneẽ. Mitape onakasaaki kotipiriki kamari ikoa okatiã. Ikara atoko itxa Teoso auïtetxi ininiua —itxa Xesosi.

Merepanika poião kãkiti auïtetari Teoso. Eereka kaiãopokori kãkiti auïtetari iua. Txamari iuasaaki

Satanasi apoka ninoamoni kotipiriki apokini atokokana.

Pão Tirekakari Pirena
(*Mateo 13.33*)

²⁰ Iuaĩkana Xesosi pimaãna:

—Natokopa itxa ĩkorapokoriti Teoso auĩtetxi ininiãua? ²¹ Ia atokokana itxa: Sito kosekari pão tirekakari pani. Okoketari axapiti pão tirekakari pani kaiãopokori triko panikata, ãparaãkata. Eereka ĩkinika ipe tirekaãpota otxa.

Axapitiri Ironakikoãtaã
(*Mateo 7.13-14, 21-23*)

²² Ikara inaka atoko Xesosi potorika Xerosareẽ sitatxiti isini ĩkapani. Isaãpotakasaaki, isãpiretari Teoso sãkire. Isãpiretari ãti sitatxitiã, ãti aapokotxi-tiã, ãti sitatxitiã, itxaãpota isãpiretiniri Teoso sãkire kãkitimoni. ²³ Oerekaruanãtakasaaki, kiki pimaãri:

—Niauĩte, poiãokani satako Teoso auiniãtaã?

²⁴ Ininiã Xesosi apakapapiretari:

—Teoso tixine ĩronakikoãtaã axapitiri. Hinirekariko iuaã hiĩroini. Kaiãopokori kãkiti nirekari ĩroinina. Txamari, ! iposotarina.

²⁵ Kaapokori totiniri aapoko tore atoko itxa. Itotakasaakiri, kãkiti iporikiti aritari itore: “Pimataakariko itore ate ĩkapani.” Iuasaaki iua kaapokori txako: “Kona nimarotai hĩte,” itxanako ninoamoni. ²⁶ Ininiã ninoa: “Ate nipokota pitekata. Sitatxi ate auiniãtaã pauakasaaki, pitekara oerekaua,” itxanako ninoa. ²⁷ Ininiã iuaĩkana itxako ninoamoni: “! Nimarotai hĩte. Namonipa hãua hĩte? Hĩsipiniikaua. Imakinika hĩkamakiti !erekari.”

28 —Hãtamatakasaakina Apraão, Isaki, Xakoo, ikinimane Teoso sãkire sãpiretakani pakini Teoso auĩtetxi ininiãtaãua, iusaaki hĩtxiapatapitikako. Apanakini ĩroãpeka. Txama hĩtenoka kaikotape iporikiti himaerekani xika. 29 Teoso auĩtetxi ininiãtaãua apokako kaiãopokori kãkiti, ikini itixiti ĩkani. Atokatxi pokĩkinimoni ĩkani, atokatxi ereẽkokinimoni ĩkani, atokatxi pokĩkini sanaremoni ĩkani, atokatxi pokĩkini kikomoni ĩkani pakini apokako Teoso kiiniritimoni. 30 Merepitipanika Xoteoakori kenakotari Teoso sãkire, txamari ! imaãkatari. Eereka Xoteo minakaniuua kenakotari Teoso sãkire, ininiã auikarina. Ininiã Xoteo minakaniuua apokako Teoso auĩtetxi ininiãtaãua Xoteoakori apokini apisa —itxa Xesosi sãkire.

*Xesosi Tiretari Xerosareẽ Auakani
(Mateo 23.37-39)*

31 Ikarasaakipeka ãtikaka pariseoakori apoka. Itxarina Xesosi:

—Pisipiniikaua, kotxi Erotxi okaenetai — itxarina.

32 Ininiã Xesosi apakapapiretana:

—Hĩsa iuamoni. Hĩtxariko iua aripa kamisirienereri: “Nota omitikari maerekati matamatakoti, apaka amianatakani erekapeka nitxĩkitaka. Uatxa, katana pakini niparĩkauatako. Ipi ãti õtisaaki nixipokariko niparĩka ĩkorapokoriti.” Ikara atoko hĩtxariko iua. 33 Ininiã uatxa niparĩkauatako. Katana niparĩkauatako. Ininiã katana eereka nisa Xerosareẽmoni, kotxi ãtiãtaã Teoso sãkire sãpiretakani okikoãtaã ! auari. Xerosareẽnanira ninoa ipina. Ininiã nota sako iuaã.

34 –Xerosareẽ auakanii, Xerosareẽ auakanii, hĩte okapekana Teoso sãkire sãpiretakani. Kai soroã hĩkiporonakana ninoa hĩtemoni Teoso iokanatakini. Kaiãokatani ninirekamari ninĩkatinii, patari oimiakori omĩkita patapi otakini atokokana nitxanakamaiko hĩte. Txamari !hãuiritano nota nĩkatinii. 35 Ikara atoko inakari xika haãpoko asikaãkako. Teoso !auaika hĩtekata. Nisãpiretai. Ia õti hãtamatanano, eereka ! hãtamataikano. “Teoso takari erekari uaimoni ĩkarimoni, Apiananiri posotiireẽ ĩkarimoni,” hinakasaaki, iusaakinanirako hãtamatanoko nota –itxa Xesosi.

14

Xesosi Erekapeka Txĩkitakari Amianatakari

1 Tomatiko õtisaaki Xesosi sari pariseoakori auĩtemoni, iuakata inipokotini ĩkapani. Iuaã auakani mixinitari iua apoĩtinirina ĩkapani.

2 Iuasaakipeka apoka kiki amianatakari. Ikanoke, itapike, imakinika ananaĩtota. Iua apoka Xesosimoni. 3 Ininiã Xesosi pimaãna Moisesini sãkire oerekakani, pariseoakori pakini. Ipimaãna:

–Erekari atxiĩti tomatiko õtisaaki amianatakari erekapeka nitxĩkitakini? –itxa Xesosi.

4 Ininiã ninoa tsorĩkaãnãta. !Apakapapiretarina. Ininiã iusaaki Xesosi erekapeka txĩkitakari iua amianatakari.

–Pisipeka paapokomoni –itxa Xesosi.

5 Eereka ipimaãna pariseoakori:

–Hĩpira kema auĩte, hĩpira poho apaka aariko ãki irikiniã tomatiko õtisaaki, iusaaki himakatzakatari? Ari, himakatzakapitikari hĩpira tomatiko

õtisaaki. Ininiã kinirepa kona hinirekatari erekari nikamini tomatiko ôtisaaki? —itxa Xesosi.

⁶ Txamari kona ninoa apakapapiretari, kotxi atão Xesosi sãkire.

Kiiniri Kamakari Pirena

⁷ Iuasaaki Xesosi itikana kãkiti. Apanakini mereẽri kãkiti apiatakari takote iitopãkini. Ininiã isãpiretari ia sãpirenatxi atão inakari oerekiko.

⁸ Kãkiti ïtaniriuatini kiiniriti pirena isãpireta:

—Kiiniriã h̃sikasaaki, kona himereẽpiri kãkiti apiatakari topãkiniãtaã hiĩtopãkini, kotxi atxiĩti eereka kemaĩtxitakori apiatakari apoka. ⁹ Ininiã iua apiatakari apokasaaki, kakiiniriteri txaiko pite: “Ikiraã piitopãka. Ia kiki topãka nota takote.” Iuasaaki pipẽtauata. Ininiã pitakanapari iuaã. Maparapeka apanakinikata topãka pitxa. ¹⁰ Kiiniriã h̃sikasaaki, apanakinikata h̃itopãka. Ikara atoko ininiã, kakiiniriteri akiritai: “Nítari uaimoni pina. Piitopãka uai. Uaira erekari.” Ikara atoko pininiã, apanakini iuaã auakani imarotariko pite apiatakari pininiãua. ¹¹ ãtikaka kãkiti txari: “Nota apiari nitxaua.” Txamari Teoso txariko: “Poiãori itxaua.” ãtipekana txari: “Nota poiãori nitxaua.” Txamari Teoso txariko: “Iua apiari itxaua.”

¹² Xesosi txari ikemaĩtxitakiri:

—Kiiniri pikamakasaaki, kona pikemaĩtxitapiri pinirimane, pitariakori, paõkimaneri, paapoko takote auakani, katxineiroteni pakini, ninoa iuaĩkana kemaĩtxitini pite ïkapani. Ininiã ikara atoko ninoa iĩkitxitai. ¹³ Apiaerekata kiiniri pikamakasaaki, pikemaĩtxitari kãkiti minakati mauakiniti, mokirini, matĩpokotakati pakini. ¹⁴ Ikara atoko pininiã, Teoso sikari erekari

pitemoni, kotxi ninoa !iposotari kiiniri ikaminina, iuaritika kākiti erekarini iuaĩkana Ōkitikasaakua, iusaaki Teoso ĩkitxitaiko pite —itxa Xesosi sākire.

Kiiniri Mitari Pirena
(Mateo 22.1-14)

¹⁵ Ininiã āti Xesosikata nipokotakari kenakotari ikara Xesosi sākire. Ininiã iua txari:

—Teoso auĩtetxi ininiãtaãua sikani nipokotako iuaã. Ininiã iusaaki Teoso sikapoxokonitana — itxari.

¹⁶ Ininiã Xesosi apakapapireta. Ia atoko itxa:

—Kiki kiiniri kamakari kemaĩtxitari itomaneri kākiti. ¹⁷ Nipokori iposopeka inakasaaki, iokanatarini iniritiri ikemaĩtxitakinimoni: “Masa kiinirimoni. Iposopekari imakinika nipokori,” itxa.

¹⁸ —Txamari ikemaĩtxitakini kamari āti sākiretxi kiinirimoni imasikanina ĩkapani. Ininiã kemaĩtxitakori txari: “Nota amotari itixi. Iua ninireka natini. Ininiã !niposotari nisini kiiniriã,” itxa.

¹⁹ —Ininiã āti: “Nota amotari tesi kema auĩte parĩkauatakani. Ininiã nota sari ninoamoni. Ninireka nimarotiniri ninoa parĩka. Pauritano nisini ninoamoni,” itxa.

²⁰ —Ātipekana: “Nota ĩtanorouatape. Nĩtanoro auano nota. Ininiã kona niposota nisini piki-iniritemoni,” itxa.

²¹ —Ininiã iniritiri kanapiriã iauĩtemoni. Ikinipoko ikemaĩtxitakini sākire isãpireta iuamoni. Ininiã iusaaki iua auĩtetxi naiataua. Ininiã ipaniãtari iniritiri: “Sitatxi auakari kimaporitiã pisa. Katima pitxako. Piminana kākiti minakati mauakini, matĩpokotakani, mokirini pakini

pimina,” itxari. ²² Ininiã katimaritika ikamari ikinika auñtetxi paniãtakiti. “Nikamapekari ikinika pipaniãtakiti, txamari auapanika nipokori. Apakatapanika kãkiti nikini ãkapani,” itxa.

²³ —Ininiã iuaãkana, iua auñtetxi paniãtari sitatxi mapara òtako isini. “Iuaã pakiritana kãkiti inini, naapoko kãkiti xãpokini ãkapani. ²⁴ Atãopitikara nitxai: ‘Mitxi nikemañtxitakini ! inikapani nikiena,’ ” itxa.

*Xesosi Moianari Pininiua
(Mateo 10.37-39)*

²⁵ Ñti òti itomaneri kãkiti moianatari Xesosi. Ininiã ikirioka sãpireta itxana ia sãkiretxiti:

²⁶ —Nota kinirão moianataka hinakasaaki, apiata hñtiretanoko nota. Merepanika hñtiretanoko nota, eereka hñtiretanako hñri, hinoro, hñtaniri, hñtanoro, hñtari, hñtaro, hamarite pakini. Hñteka apaka poião hñtiretauako. ²⁷ Nota kinirão moianataka hinakasaaki, notakata hñsa. Himamñteenekakanisaakiri himisiritiko nota ãkapani, ininiã !apakata himoianatinino.

²⁸ —Hinirekiniãri aapokotxi mitari sitatxi auakari atoko hñkamini, merepanika hñxinikaroko txineiro aapokotxi kamiko karone. Atxiñti ! apakata hñtxineirote. Atxiñti apakata. Ikara atoko hñxinika merepanika. ²⁹ Ikara maxinikati merepanika ! ixinikari, ininiã atxiñti itakari itsota, ininiã eereka txineiro !auaika, ininiã kona apakata imakinika ikamini. Ininiã apanakini napetari iua. ³⁰ Ininiã ninoa txari: “Hñtamatariko ikamakiti. Iua kiki potorikamari ãkora aapoko, txamari ! iposotari imakinika ikamini.” Ikara

atoko itxanako. Ininiã pikamakiti apisapanika iteene h̄xinikariko.

³¹ Ininiã eereka Xesosi s̄piretari ãti s̄kiretxi:

—Auñtetxi auari tesi mio sotato. Iua nirekari neenamatxi ikamini ãti auñtetxikata. Txamari ãti auñtetxi auari v̄txi mio sotato. Iua tesi mio sotato auakiti merepanika xinikari, atxiĩti iposota ineenamauatini v̄txi mio sotatokata? Atxiĩti auñtetxi v̄txi mio sotato auakiti xipokari iua? Ininiã apisapanika ixinikari. ³² Imaposotakaniãri, v̄txi mio sotato òtakopanika auakasaaki, iua auñtetxi tesi mio auakiti iokanapireta ãti auñtetximoni is̄ãkirauatinina ïkapani, neenamatxi xipokini ïkapani.

³³ —Erekari iua auñtetxi neenamatxi takanapakari atoko hinini. Ininiã merepanika h̄kixinireẽ h̄xinikariko: “Nota nirekatari nimoianatiniri Xesosi, kotxi pasãpaniri?” h̄txa. Atão hinirekiniãri himoianatinino, ininiã imakinika h̄takanapako notakata h̄sini ïkapani. Himanirekakaniãri h̄takanapiniri imakinika, ininiã ! apakata himoianatinino. Ininiã h̄xinikariko merepanika —itxa Xesosi.

*Iõkira Matxoato Pirena
(Mateo 5.13; Marko 9.50)*

³⁴ —Iõkira peerekaro. Omatxoaniã, !otxaika. Aua kãkiti iõkira potxoaro atoko inakani, ininiã erekapitikana ninoa. Apanakini kãkiti iõkira matxoato atoko itxana. !Kakamarena ninoa. ³⁵ Iõkira matxoato ininiã, !apakata takari sikakienatiko ïkapani. !Apakata h̄koketiniri kipatxikata, pirãtxi tikakata takari sikakienatiko ïkapani. Kona erekaro. Maparamoni oõkapeẽkaika. Ikara atoko itxa apanakini, kotxi ninoa !kakamarena.

–Kakenakokii hīte, ininiā hīkenakotariko ia nisākire.

15

*Soti Auīte Ereēkokakari
(Mateo 18.10-14)*

¹ Āti ōti auītetxiakori txineirote apakapakani, apanakini maerekati kamakani apaka apotiitaua Xesosi sākire ikenakotinina ĩkapani. Ninoa kaiāopoko. ² Iuasaaki pariseoakori, kaiōkatsopareriakori pakini misākirepiretari Xesosi. Itxana:

–Iua apakapari maerekani. Maerekanikata inipokota –itxana.

³ Ikara isākirena xika Xesosi sāpiretari ipi, āti pakini sāpirenatxi atāo inakari oerekiko. ⁴ Ia atoko itxa Xesosi:

–Atxiīti pite aua seī soti auīte. Āti pīpinanakiniā, kipa pikama? Pitakanapari apanakini mapara inipokotiniātaā apanakini nīkatini ĩkapani. Ininiā eereka pisari pīpinanakakari pinitini ĩkapani. ⁵ Papokasaakiri iua pīpinanakakari, pipoxokoniua. Piporikiāpotari pipira paapokomoni. ⁶ Papokaāka atoko pakiritana paōkimaneriakori, apanakini kākiti pakini. Pitxana ninoa: “Hīpoxokoniuatoko notakata, kotxi napokapekari nipira pīpinanakakari,” itxa soti auīte pitikiri.

⁷ –Nisāpiretai hīte, ātika maerekati kamakari takanapakasaakiri imaerekani, iaxiti Teoso auiniātaā auakani poxokoniuatapitikako. Atxiīti novēta novi kākiti iuikakanuia txari: “Peerekaua ate. !Akamari maerekati,” itxana. Txama kona

atão isãkirena. Ninoa sãkire kona kamari iaxitikini poxokoniuatini –itxa Xesosi.

Ota Pirata Kamakoro Ereẽkokakaro

⁸ Apikomoni Xesosi txari:

–Sito aua tesi ota pirata kamakoro. Pakaronero. ãto ereẽkokiniã, ininiã onitakasaakiro oiopotokakari tirikapì. Oiatĩkaãpotari oaãpoko ota onitaãpotini ìkapani. ⁹ Oa apokasaakiro, apanakini oãkirita: “Hĩpoxokonauatako notakata. Napokapekaro ota ereẽkokakaro,” otxa.

¹⁰ –Kãkiti poxokoniuata ota pirata kamakoro apokikosaakì. Nisãpiretai, iaxiti Teoso nitiriakori apiapoxokoniuata, ãti maerekati kamakari imaerekani itakanapakasaaki –itxa Xesosi.

Imi Ereẽkokakari Pirena

¹¹ Apikomoni Xesosi txari:

–Aua kiki. Ipi imiakori. ¹² Maneri takari amanaãri iri. Itxari: “Ninirekari pitakanapakito pipĩkasaaki pisikini notamoni uatxa,” itxa. Ininiã iri xanakari inakiti imiakorimoni. ¹³ Eereka mapãoti inaka atoko, iua ãtokori apotiitari iri sikakiti. Ininiã eereka isipeka. Õtakoxiti ãti tixini isa. Iuaã maerekati ikama. Iuaã xipoka itxari iri sikiniri.

¹⁴ –Ikinika ixipoka iuaã. Iuasaaki ãparaã ! ikipa. Natxipokoni auari. Nipokori ! auari. Ininiã iuasaaki iua minakati ! auari. Imakinika xipope. ¹⁵ Ininiã iuaxiti auakarimoni isa, parĩkatxi amanaini ìkapani. Ininiã ipatrãote paniãtari irariakori isikakienatini. ¹⁶ Irariakori isikakienatakasaaki, natxinoka itxa. Iuasaaki iua nirekari irariakori kiena inikini, kotxi iua sikakienatakari ! auari.

17 –Iuasaakiika ixinikari iri aapoko: “Niri nitiriakori aua nipokori. Nipokori itetakori auapitika. Uai natxinoka txapeno nota. 18 Nikanapiriãko niri aapokomoni. Nitxariko niri: ‘Maerekati nikamapeka Teosomoni, pitemoni apaka. 19 Kona pamarite na pitxaikanoko, kotxi !erekano. Pitxĩkitakano pinitiri nininiua.’ Ikara atoko nitxariko niri,” itxa. 20 Ininiã iua aiamata, kanapiriã itxa iri aapokomoni. Iuasaaki iri iãtapanãtari iua ikiniõtika.

–Ininiã iua apokaãpotakasaaki, õtakopanika, iri atapari iua. Ininiã iri miteẽkata iuamoni. Ininiã iteene ipoxokoniuata. 21 Iuasaaki imi txari iri: “Niri, maerekati nikamapeka Teosomoni, pitemoni apaka. Kona pamarite na pitxaikanoko, kotxi !erekano.”

22 –Iuasaakipeka iri akiritari initiriakori: “Kaitima hĩtxako, mãkatxi ereri himinini. Aneo ereri hĩtakako iuakokimoni. Ikiti mata hĩtakako iki-tiã. 23 Kema auĩte kiĩri hõkako. Kiiniri makamako. Manipokota. Mapoxokoniuata, 24 kotxi ia namarite ipĩkari atokopeka, uatxa iuaĩkana ikanapiripeka. Mitxi pĩpinanakakari atoko itxa, uatxa apokapeẽkaika,” itxa.

–Ininiã iuasaaki ninoamoni ipoxokoniuatini apopeka.

25 Ninoa kiiniritauatakasaaki, imi aneẽkari tokoriã iparĩkauanãta. Ikanapiriãkasaaki aapokomoni, ikenakotari xikari, serẽkatxi ene pakini. 26 Ininiã akiritari iri nitiri: “Kiripa ikara?” itxari. 27 Iri nitiri apakapapireta: “Pitari apoka. Ininiã piri paniãtari kema auĩte okiko, kotxi erekapanikari

pitari. Kona monõkori apoka iuamoni. Erekarì ìkanapiriini,” itxari.

²⁸ –Ininiã ikara ikenakotakasaaki, inaiataua. Kona inirekari ìroini kiiniriã. Ininiã iri iuamoni sa itxa. Akiritari: “Pĩroã,” itxari.

²⁹ Ininiã iua apakapapiretari: “Itori mitaãti niparĩkauatinapekai. Txama kona nota sipikapiretari pisãkire. Iuaritika kona pisikano potxi ãkiri nimoianariakorikata kiiniri nikamini ìkapani. ³⁰ Iua pamarite xipokari pitxineirote. Sitokata isirĩka. Txama ikanapiriãkasaaki, pokari kema auĩte. Kiiniri pikama iua ìkapani.” Ikara atoko itxitari iri.

³¹ –Iri apakapapireta: “Namarite, ãtipirika pauapika notakata. Ikinika nota nakiti pite nakiti txaua. ³² Erekapitikari kiiniri nikamini apoxokoniuatini ìkapani, kotxi pitari ipĩkari atokopeka itxa. Uatxa auapanika. Pĩpinanakakari uatxa apokapeka,” itxari.

16

Nitiritxi Kamisirienereri

¹ Xesosi sãpiretana imoianariakori:

–Kiki ito tiitxi aua. Iua nitiri nĩkatari ikinika ipatrãote nakiti. Apanakini sãpiretari iua kiki, initiri iouanatiniri itxineirote. ² Ikara atoko ininiã, iua akiritari initiri: “Nikenakopiretari pite misiriene-tinino nota. Ininiã piminari tiitxi piamotiitini tsopa. Ikara pisikasaakino, niokanatai pisini. Kona apikomoni piparĩkauataika nota ìkapani,” itxa.

³ –Ininiã initiri ãkixinireë: “Kipa nikama uatxa, kotxi nipatrãote paĩtiki iokanatanano. ! Kataparano nota, ininiã ! niposotari atokatxi

patapi niparĩkauatini. Nipẽtauata txineiro maxikatiĩka namanainiri kãkiti. ⁴ Uatxaika nimarotari nikamakiti tĩkane. Ininiã niparĩka xipokasaaki uai, kãkiti apakapapanikano nota ninoa aapokoã,” itxa.

⁵ –Ininiã akiritana kãkiti ipatrãote maĩkitxitakani. Ininiã ipimaãri ãti: “Kipakinipa !piĩkitxitapanika nipatrãotemoni?”

⁶ –“Seĩ kopiti iĩtxi auakiti kona niĩkitxitapanika,” itxari.

–Ininiã iua nitiritxi txari: “Pikosekari pimaĩkitxitakiniti tsopa. Pitakari sĩkoẽta kopitinoka,” itxari.

⁷ –Ininiã ãti ipatrãote maĩkitxitakari ipimaã: “Kipakinipa kona piĩkitxitapanika nipatrãote?”

–Iua apakapapiretari: “Seĩ atarokiri kotarina,” itxa.

–Itxari iua: “Pimaĩkitxitakiniti tsopa pikoseka. Oitẽta kotarinoka pitaka,” itxa. Ikara atoko ikama ninoa ĩkapani, ininiã iparĩka itakanapaka atoko, ninoa apakapari iua ninoa aapokoã.

⁸ –Ininiã iua patrãote ikara imarotakasaaki, itsorĩkaãta: “Ari, ninitiri paimatireri. Maerekati ikama, iuaritika ikamakasaakiri, paimatireri iua,” itxa.

–Teoso sãkire mauĩãkani imarotapitikari ixinikinirina parĩkatxi katana ikamakitina. Atxiĩti Teoso sãkire auĩãkani !imarotari ixinikinirina parĩkatxi katana ikamakitina. ⁹ Nisãpiretai hĩte, ĩkorapokoriti hãuakasaaki, hĩxinikari ikara nitiritxi. Hĩsikari hĩtii, hĩtxineirote pakini Teoso parĩka ĩkapani, Teoso mimarotakani atão inakari imarotinina ĩkapani. Eereka atxiĩti Teoso mimarotakani moianatai. Eereka ninoa apaka

imarotari aïri iaxitikiri. Eereka âti ôti haõkitana ninoa iaxiti.

¹⁰ –Axapitiki parĩkatxi atão pikaminiã, ininiã kãkiti auikariko piposotiniri parĩkatxi apiatakari pikamini apaka. Axapitiki piĩtiriuata mitxi, ininiã eereka kaiãori piĩtiriuata. ¹¹ Txineiro uaimonipokoriti auakari himimarotakaniãri hinĩkatini, ininiã kona hĩposotari hinĩkatiniri erekari Teoso sikakiti. ¹² Apanakini tii pimanĩkatakaniã, ininiã kona kãkiti sikai tiĩtxi pinakiti inini ĩkapani.

¹³ –! Apakata kãkiti parĩkauatini ipi iauĩtena ĩkapani, kotxi atxiĩti âti omanata, âti itireta. Atxiĩti âti apokaerekata, âti inorita. Iua atokokana kãkiti kona posotari iparĩkauatini tiĩtxi ikinipoko iamotini ĩkapani, Teoso ĩkapani iparĩkauatakasaaki. !Apakata piauĩtetiniri Teoso, txineiro piauĩtetakasaaki –itxa Xesosi.

Teoso Sãkire Maxipokakani

(Mateo 11.12-13; 5.31-32; Marko 10.11-12)

¹⁴ Pariseoakori ikara ikenakotakasaakina, in-
apetarina Xesosi, kotxi ninoa iteene potxitaro tx-
ineiro. ¹⁵ Ininiã Xesosi sãkirauata ninoamoni:

–Hĩte txa apanakinimoni: “Ate ! ikeroka. Peerekaua ate,” hĩtxa hĩsãkire. Txama Teoso imarotari hãkixinire. Kãkiti uãkatari erekari hĩkamini, txama Teoso omanatari hĩkamakiti.

¹⁶ –Kitxakapirĩka kãkiti auikari Teoso sãkire Moisesimoni sikakori, Teoso sãkire sãpiretakani sãkire pakini. Xoão kapatxisareri apoka. Iuasaaki Teoso iokanapirena erekari auĩtetxi ininiãua sãpiretaãka. Itomaneri iteene nirekari isini Teoso auĩtetxi ininiãtaãua ĩroini.

17 —Teoso sãkire !ixipoka. !Ixiyoka axapiti. Auapika imakinika isãkire. Itixi, iaxiti pakini xipokapitikako, iuaritika Teoso sãkire !ixipoka.

18 —Teoso sãkire iõkatakori kitxakapirĩkari auapanika uatxa. Ininiã ãtanorotxi asikakari ãto itakini ãkapani inakari, maerekati ikama. Apaka sito takanapakoro takakari maerekatikanera ikama. Ikara Teoso sãkire auapanika. Kona ixipoka ikara —itxa Xesosi.

Katiiri, Arásaro Pakini

19 Xesosi sãkirauatapanika. Ia atoko itxa:

—Aua kiki katiiri. Peereri imãka. Põkamarari imãka. Apiaerekata imãka. Ikiniõtika peerekari ikiena. Imakinika iua auakiti peerekari. Iua aapoko ikiniõtika kiinirisaaki auakari atoko itxapika ikiena.

20 —Ãti kiki Arásaro inakori. Pamatinaniri. Minakati !auinari iua. Iua sirĩka katiiri aapoko patapi koa. Amianari aua iuamoni. Ininiã iĩto imakinika kakaro. 21 Kinirão nika inakasaaki, ixiti okakorinoka inika. Iuaã anãpa amerokari ikaro.

22 —Ikara atoko ininiã, eereka ipĩpe. Ininiã eereka Teoso nitiriakori iaxitikini anikari iua Teoso auinimoni. Kitxakapirĩka Apraão sari iuaã. Iuaã iua Arásaro aõkitari Apraão.

—Eereka iua katiiri apaka ipĩpe. Ikataãka. Isari maerekani misiritikoãtaã. 23 Iuaã maerekani misiritikoãtaã auakasaaki, õtakoxiti atamatarari Apraão, Arásaro pakini. 24 Ininiã akiritari Apraão: “Toti Apraão, piamonĩkano. Pipaniãtariko Arásaro iãkiniri iuakoki iaã, tapikaka itxa ninamamoni. Ia xamina sikatsiitapitipono,” itxa.

25 —Apraão apakapapireta: “Pixinikariko kãkitikata pauakasaaki, kaiãori pitii aua pitemoni. Arásaro auakasaaki, kona minakati auari iua. Arásaro auakasaaki, amianarinani, natxinani pakini auari. Uatxa iua poxokoniuuanãtakasaaki, pite atatsiitari pimisiritiko. ²⁶ Patamata ereë sauana auíte. Kona ate posotari hĩtemoni asini. Hĩte apaka kona posota uaimoni hãpokini,” itxa Apraão.

27 —Iuaĩkana katiiri: “Toti, pikenakotano. Pianiãtariko Arásaro niri aapokomoni isini. ²⁸ Iuaã aua sĩko nitariakori maneripanika inakanuia. Isãpiretanako: ‘Kona erekari uai. Erekari ia misirikaretxi auiniãtaã imĩkanina. Ininiã uatxa ikamarinako Teoso sãkire paniãtakiti,’ itxa katiiri.

29 —Ininiã Apraão: “Ninoamoni auape Teoso sãkire, Moisesini sãpiretakiti, apanakini Teoso sãkire sãpiretakani sãpiretakiti apaka. Ininiã pitariakori posotari ikenakotinirina ninoa sãkire,” itxa Apraão.

30 —Ininiã katiiri txari: “Toti Apraão, ikara atokonani !apakata. Ipĩkari kanapiriiniã ninoamoni, iusaakiikarako itakanaparina imaerekanina.”

31 —Ininiã Apraão: “Pitariakori !auikari Moisesini sãkire, apanakini Teoso sãkire sãpiretakani sãkire pakini. Ipĩkari kanapiriiniã ninoamoni, iuaritika ninoa !auikari Teoso sãkire. Ikara atoko ininiã, kona nipaniãtari Arásaro isini ninoamoni,” itxa Apraão.

Ikara atoko itxa Xesosi sãpiretakiti.

17

Maerekati Oerekakari

(Mateo 18.6-7, 21-35; Marko 9.42)

¹ Xesosi txari imoianariakorimoni:

—Aua maerekati oerekakani. Ninoa kākiti kamari maerekati. Ikara atoko inakani apokapitikako. Ninoa xika kākiti kamari maerekati. Maerekati oerekakari misiritaākapitikako. ² Teoso omanatari kākiti maerekati oerekakani. Kākiti txīkitakiniāri amarini nota sākire auiākari maerekati ikamini ! apakata. Erekariko iua kākiti maerekati oerekakari kai mitariā iaxirikanokitaākamako, ipoa apanīkakiā okaākamako ipinini ikapani. ³ Erepaniko. !Pikamapiriko maerekati. Pitari Xesosi sākire auiākari kaminiāri maerekati pitemoni, pōtākikariko, imaerekani itakanapini ikapani. Itakanapiniāri, !pixinikapinikari ikara maerekati ikamakiti. ⁴ Atxiīti āti ōti iua kamari maerekati pitemoni. Eereka iua pitemoni apoka. “!Erekari nikamakiti pitemoni. Pimaxinīkaretariko maerekati nikamakiti. !Nikamaikari,” itxa. Ininiā ikora ōti iuaīkana maerekati ikama pitemoni. Iuaīkana amanaāi imaerekani pimaxinīkaretini tīkane. Atxiīti ikora ōti setxikata ikara atoko ikama pitemoni, ininiā pimaxinīkaretariko ikinika maerekati ikamakiti —itxa Xesosi.

Xesosi Sākire Auikiko

⁵ Xesosi iokanatakini txari Xesosi:

—Pitxīkitakaua ate apikomoni aāuikiniri Teoso sākire —itxana.

⁶ Ininiā Xesosi txana:

—Mostata iki axapitiki. Mostata iki atokokana nisākire poiāo hāuikiniā, iuaritika hīposotapitikari hīpaniātiniri ia uasini aamina: “Pikotsakatika

pimaporokauako. Ipoamoni pitakauako.” Ininiã ikamapitikariko pisãkire iaõka –itxa Xesosi.

Nitiritxi Parïka Pirena

⁷ Xesosi txari:

–Pinitiri tokoriã parïkauatakari, pipiraakori inïkatakari, apokasaaki paapoko, kona pitxa: “Pinipokota, pitomata.” Kona ikaraatoko pitxa.

⁸ Pitxari: “Auapanika parïkatxi. Nipokori pikaminano. Xipoka atoko pisikakienatano. Piãtapari nota nipokotini, ininiã eereka pite nipokota.” Ikara atoko pitxa pinitiriakorimoni.

⁹ Pipaniãtakitinanira ikama, ininiã kona pitxa: “Erekapitikari piparïka,” kotxi pipaniãtakitinani ikama.

¹⁰ –Ininiã iua atokokanera itxa ikinipoko Teoso paniãtakiti pikamakasaaki. Kona apakata: “Erekapitikano nota,” pinini. Ia atoko atão pinini: “Nitiritxinani nitxaua. Poiãori nitxaua, kotxi niauïte paniãtakitinani nikama.”

Xesosi Makananitinina Paiaka Matatakani

¹¹ Xerosareẽmoni Xesosi sikasaaki, inapari Samaria tõpa. Ipinimoni auari Kariréia tõpa.

¹² Åti aapokotxi apokaãpotakasaaki, aõkitana tesi kikiakori amianatakani paiaka matatakani.

¹³ Ikira atoko akiritarina:

–Xesosi, koerekareri, piamonïkuaa ate –itxana.

¹⁴ Xesosi atamatakasaakina, ipaniãtana ninoa Moisesini paniãtakiti iaõka ikaminina, sasetotxi-moni isinina, iïtona oerekinina ïkapani.

–Sasetotximoni hïsakõ. Hõerekariko hiïto iua-moni –itxa Xesosi.

Iuamoni isaãpotakasaakina, ikinipoko ninoa erekapeka itxana. ¹⁵ Ninoa amianatakani

erekapeka, txamari ätinani kanapiriã Xesosimoni. Itapararitika akirita:

—Peerekari Teoso —itxa iua paiaka matatakari.

¹⁶ Ininiã ikapotoreëk^{ka}ua Xesosi apisatoõ.

—Notamoni pikamakiti peerekari —itxa.

Samaria tōpakiri iua kiki. ¹⁷ Ininiã Xesosi txari:

—Nota makananitana tesi kikiakori. İtapani apanakini? Auapanika novi kikiakori nimakananitakini. ¹⁸ Ia kiki Samariakiri. İanokara kanapiriã, “Peerekari Teoso,” inini İkapani. Ninoa Xoteo iua atoko !itxana —itxa Xesosi säkire.

¹⁹ Ininiã itxari iua Samariakiri:

—Pōkitikauako. Pisako. Pite auikari nisäkire, ininiäkara erekapekai —itxa Xesosi.

*Kanatokopa Itxa Teoso Auİtetxi Ininiãtaãua?
(Mateo 24.23-28, 35-44)*

²⁰ Äti õti pariseoakori pimaãri Xesosi:

—Kirisaa^{ki}pa Teoso İkinimane auİte inini õti apokatako? —itxana.

Ininiã Xesosi apakapapiretana:

—Teoso auİtetxi inakasaakiua, kãkiti !atamatari iua apokini. Teoso kãkiti auİte inakasaaki, iua kãkiti äkixinireë apoka. ²¹ İuasaaki kãkiti !akiritari: “Uaıkarari Teoso auİtetxi ininiãtaãua. İkiraãrari Teoso auİtetxi ininiãtaãua.” İkara atoko !itxana, kotxi hİxinire äkirari Teoso auİtetxi ininiãtaãua — itxa Xesosi.

²² Ininiã itxa imoianariakorimoni:

—Apokako äti õti nota hİtari iaxitikiri iteene kinirão hãtamatini. Txamari !hãtamatano.

²³ Apanakini säpiretaiko hİte: “İkiraãrari iua.” Äti säpiretari: “Uaıkarari iua.” İuasaaki kona

himaãkatapiri ikara atoko inakari sãkiretxiti. ! Hãuikapiri ikara atoko inakari. ²⁴ Hĩtari iaxitikiri kanapiriãkasaaki, mẽkokari ãtiãtaã potorikini, ãtiãtaã apokini, iua atokokana nikanapiriini. Katimaritika napokako. Mẽkokari atoko nitxako napokini. Iuasaakiika ikinimane kãkiti atamatano. ²⁵ Nikanapiriini apisapanika, nota hĩtari iaxitikiri iteene ninikoriãriko nimisiritiko, kotxi kãkiti uatxa auakani kona nirekano. ²⁶ –Nota hĩtari iaxitikiri kanapiriãkasaaki, Noee auakasaaki atokokana itxapaniko. ²⁷ Noee auakasaaki, ikinimane nipokota. Iãta. Ītanorouata. Ikara atoko itxapikana. Āti õti Noee, inirimanekata maporo ãki iĩroãna. Eereka imaiãtapakinitipanika ãparaã kipakata. Xãpoãkata. Ininiã xirataãtxi xipopena ikinimane. Ikara atokotxikana itxako nota kanapiriãkasaaki.

²⁸ –Aroo inakori auakasaaki atokokana itxako nota kanapiriãkasaaki. Iuasaaki ikinimane nipokota. Iãtana. Iamotiitana. Isikatiitana. Itakarauatana. Aapokona ikamana. ²⁹ Sotoma sitatxiti Aroo potorikini õti, iuasaakipeka xamina ãparaã kipini atoko itxa ikatxakini. Xamina miniki katxaka. Ininiã ikinipoko iuaãtaã ariãkata.

³⁰ –Iuasaaki kãkiti !imarotari xamina katxakini õti. Iua atokokana kãkiti !imarotari nota hĩtari iaxitikiri apokini õti. ³¹ Napokini õti haãpoko mapara hãuiniã, kona hĩkanapiripe haãpokomoni hĩtii hãpini ĩkapani. Tokoriã hãuiniã, kona ! hĩkanapiripe haãpokomoni. !Apakata hĩkanapiriini iuaã. ³² Hĩxinikaroko Aroo ĩtanoro. Kona oa atoko hĩtxape, kotxi oa ipina, kotxi !onirekari otakanapiniri sitatxi maerekani auiniãtaã.

³³ —Pite ätipirika kaminiäri piteka nireëkitinoka, ininiã pinireëkiti xipokapitikako pitekata. Pite nireëkiti xipokiniã, nota sãkire pauikini xika, pite auapininiika txako Teosokata.

³⁴ —Nikanapiriãkasaaki, ia atoko itxako. Nikanapiriini ñkanõkati atxiïti ipi kãkiti imakanãta imakiniãtaãna. Iuasaaki Teoso sãkire auiãkari sari notakata. Teoso sãkire mauïãkati kaikota.

³⁵ —Iuasaakiko atxiïti ipi sito kamanãtari atarokiri. Teoso sãkire auiãkaro sari notakata. Teoso sãkire mauïãkato kaikota.

³⁶ —Iuasaakiko atxiïti ipi kiki kikiio parïkauata. Äti sa notakata, äti kaikota —itxa Xesosi.

³⁷ Ininiã imoianariakori pimaãri:

—Namoniparako? —itxana.

Ininiã iua apakapapiretana:

—Aãtamatakasaakiri maiori apotiitiniãtaãua, ikinimane imarotari ipïkari iuaãtaã auini. Iua atokokana ikinimane atamatariko kãkiti apotiitiniua notakata nikanapiriãkasaaki —itxa Xesosi.

18

Sito, Kãkiti Misiritiko Mereëkari Pakini

¹ Xesosi misãkiretari imoianariakori äti säpirenatxi atão inakari oerekiko, Teoso misãkiretiko pirena. Ikara inakari oerekari kãkiti ätipirika imisãkiretiniri Teoso, Teoso misãkiretiko imatakanapakani ñkapani. ² Xesosi säpiretari ia säkiretxiti:

—Sitatxi auari kãkiti misiritiko mereëkari. Iua kona paxitari Teoso. Kona ipaxitari kãkiti apaka.

³ Iuaã sito apaka aua. Ötaniri ipïpe. Tikini-takoro otxaua. Oa nirekari iua atão ikamini

oa misiritakarimoni. Txamari iua kãkiti misiritiko mereẽkari ! ipotxitari omokaiakari pirena ikenakotini. Osãpiretapikari iuamoni: “Pikenakotariko nisãkire. Pikamariko atão nota misiritakarimoni. ! Nimĩteenekaikari nota misiritakari apikomoni misiritinino,” otxa.

⁴ —Isãpakapekari ãtipirika osãkire ikenakotini. Ininiã eereka ixinikari: “Atãopitikara, kona nota paxitari Teoso, kãkiti pakini. Iuaritika nikamariko onirekakiti, kotxi ⁵ ãtipirika oa tikinitakoro amanaãnãtano, ininiã nikamaãkaretxitaro. Ininiã nikamariko onirekakiti, kotxi nisãpakapekaro osãkire. ãtipirika ikara atoko otxanãtapikano. ! Nimĩteenekaikari,” itxa kãkiti misiritiko mereẽkari.

⁶ Ininiã Xesosi txana imoianariakori:

—Ikara kãkiti misiritiko mereẽkari kona erekari, iuaritika ikamari osãkire iaõka. ⁷ Teoso api-aerekata. Ininiã ikenakotapitikari imereẽkini sãkire pokamara, ãkanõka. Ninoa amanaãri Teoso imoianatinina. Ininiã apiata Teoso kenakotari isãkirena. Patimari Teoso kenakotiniri imereẽkini amanaãkiti. ⁸ Nisãpiretai, patimari Teoso misiritinina ninoa misiritakani. Ia nipimaãi. Nota hĩtari iaxitikiri iuaĩkana nikanapiriãkasaaki, atxiĩti napokari nisãkire auiãkani ãkorapokoriti? —itxa Xesosi.

Pariseo, Txineiro Apotiitakari Pakini

⁹ Iuikakaniua ! apokaerekatari apanakini. Ni-noamoni, ninoanokara kamari atão. ãti õti Xesosi sãpiretari ia sãpirenatxi atão inakari oerekiko, kãkiti ikara atoko inakanimoni atão imarotinina ãkapani:

10 –Ipi kiki sari Teoso misãkiretiko aikotimoni. Ñti kiki pariseo itxaua. Ñti kiki auñtetxiakori txineirote apakapakari itxaua. Iteene iua misiritari kãkiti, kotxi kãkitimoni imakatzakaro apikomoni txineiro. Kona atão imakatzaka. Imisiritari kãkiti. 11 Iuaã pariseo tima Teoso imisãkiretini ñkapani. Txama iuaka imisãkiretaua. Ia atoko itxa isãkire: “Teoso, nota poxokopitikano, kotxi nota apanakini atoko kona nitxa. Kĩtiriri ! nitxaua. Kãkiti misiritakari kona nitxaua. Kona nota sirika ãti ñtanorokata. Kona nota ia txineiro apakapakari atoko na nitxa. Konapitini. 12 Ikini semanati, ipi õti nitakanapari ninikini pite nimisãkiretini ñkapani. Txineiro nisikai. Tesi txineirota auiniãno, ãtoka nisikai, ininiã pipaniãtakiti iaõka nikama,” itxa iua pariseo.

13 –Iuasaaki txineiro apakapakari ikira atoko itima. Kona ionakaãta iaxiti. Iaritari itorota imaerekani oerekini ñkapani, kotxi maerekati ikamapeka. Itxari Teosomoni: “Teoso, piamonĩkano. Kona erekano nota, kotxi maerekati kamakarino nota,” itxa txineiro apakapakari.

14 Ininiã Xesosi txari:

–Atãopitikara nisãkire. Ikara inakari kiki Teoso kamaerekata. Isikasaaki iua aapokomoni, erekari itxapekaua. Iua pariseopekana, Teoso ! ikamaerekatari iua.

–Iuikakariua, poiãori itxauako. Poiãoripekana, apiatakari itxauako –itxa Xesosi.

*Amarini Apokini Xesosimoni
(Mateo 19.13-15; Marko 10.13-16)*

15 Āti ōti kākiti minari amarini Xesosimoni erekari ninoamoni itakini ĩkapani. Txamari Xesosi moianariakori atapakasaakiri kākiti imiakori mĩkani, isipikapana.

—Hĩkanapiripeka. Hĩsipeka —itxana.

16 Txamari Xesosi txari imoianariakori:

—Hãuiritanako amarini notamoni apokini. ! Hĩsipikapapena amarini, kotxi nitiretapitikana ninoa. Nisãkire auĩãkani auikari nisãkire amarini auikini atoko. Kãkiti nisãkire amarini auikini atoko inakaninokara apoka Teoso auĩtetxi ininiãtaãua. 17 Amarini auikari iri sãkire. Ininiã hĩxinikariko ia: Amarini atoko himinakaniã, Teoso sãkire iteene himauikakaniã, ininiã Teoso auĩtetxi ininiãtaãua !hĩroã —itxa Xesosi.

Kiki Katiiri Pirena

(Mateo 19.16-30; Marko 10.17-31)

18 Xoteo auĩte pimaãri Xesosi:

—Koerekareri erekari, kiripa nikama Teosokata ãtipirika nauini ĩkapani? —itxa.

19 Xesosi txari iua:

—Kininiãpa “erekari,” pitxano? Kãkiti erekari !aui. Teosonanira erekari. 20 Pite imarotapitikari Teoso paniãtakiti: “! Pisirĩkape ãti ĩtanorokata. ! Pokaniuatape. ! Pĩtiriuatape. Apanakini !pimisirienetape. Piri, pinoro pakini pipaxitako.” Ikara atoko pimarotapeka —itxa Xesosi sãkire.

21 Ininiã iua kiki apakapapiretari:

—Nota axapitipanika ninakasaaki, nikĩpitari ikara atoko inakari sãkiretxiti Teoso paniãtakiti —itxa.

22 Xesosi kenakotakasaakiri iua kiki sãkire, itxari:

—Auapanika átinoka pikamini tĩkane. Ikinika pitii pivẽtxitako, eereka oa txineiro pisikanako minakati mauakinimoni. Eereka pisa notakata. Ikara atoko inakari pikaminiã, Teoso tixine papokasaaki ikinipoko erekari auiniiko pite —itxa Xesosi sãkire.

²³ Iua kiki ikara ikenakotakasaaki, imatinaniuata, kotxi iua iteene katiiri itxaua. ²⁴ Xesosi atamatakasaakiri iua matinaniuatini, itxari:

—Pamimari katxineiroteri auĩtetiniri Teoso. ²⁵ Atauako kamero napatari ákorike sonakiã? Apia mimari kãkiti katxineiroterini auĩtetiniri Teoso —itxa Xesosi.

²⁶ Ikara inakari kenakotakani txari:
—Pamimari pisãkire. Ininiã kiripa apoka Teoso auiniãtaã? —itxana.

²⁷ Ininiã Xesosi txana:
—Kãkiti maposotakiniti Teoso posota ikamini —itxa Xesosi.

²⁸ Ininiã Petro txari:
—Ate takanapapekari ikinipoko pitekata asini ĩkapani —itxa.

²⁹ Ininiã Xesosi txari:
—Atãopitikara, ininiã ia atoko nitxai hĩte. Pauini pitakanapiniã, pĩtanoro, pitariakori, piri, pinoro, pamariteakori pakini pitakanapiniã, Teoso auĩtetxi ininiãua pirena pisãpiretini ĩkapani, ³⁰ ininiã ĩkorasaaki apiata erekari papakapa. Ininiã áti õti pipĩkasaaki iaxiti papokasaaki, pauapininiika pitxako —itxa Xesosi.

*Iuaĩkana Xesosi Sãpiretari Ipinini
(Mateo 20.17-19; Marko 10.32-34)*

³¹ Áti õti Xesosi anikari imoianariakori ikira atoko, misãkireta itxana:

—Uatxa Xerosareẽmoni asa. Kitxakapirĩka Teoso sãkire sãpiretakani sãpiretapekari nota hĩtari iaxitikiri pirena. Ninoa sãkire iõkatsopatakitina paĩtiki apokapitikako, ³² kotxi nisikaãkako Xoteo minakonimoni. Ninapetaãkako. Nimisãkirepiretaãkako. Nikiisokaãkako. ³³ Niaritaãkako. Eereka nokaãkako. Ipi, ãti pakini õtisaaki iuaĩkana nõkitikaua —itxa Xesosi.

³⁴ Xesosi moianariakori !imarotari isãkire. Ikara sãkiretxi kipatakori atoko itxa. Ininiã kona ninoa imarotari isãkire.

Mõsiãreti Xesosi Makananitini
(Mateo 20.29-34; Marko 10.46-52)

³⁵ Xesosi apokaãpota Xerikoo sitatxiti takote. Mõsiãreti kimapori tiniãpo iitopãkanãta. Amanaãnãtaro txineiro. ³⁶ Ikenakotari kãkiti kimaporiã napakani, ininiã:

—Kiripa ikara? —itxa.

³⁷ —Xesosi Nasaree sitatxitikiri, iuara napaãpota —itxana apanakini.

³⁸ Ininiã iua mõsiãreti akirikata:

—Xesosi, Taviini apika mekanirii, piamonĩkanoko —itxa.

³⁹ Ninoa ĩkiikakani txitari iua:

—!Pakiripoatape —itxana.

Txama iteene iua akirikata iuaĩkana:

—Taviini apika mekaniri, piamonĩkano —itxari.

⁴⁰ Ininiã Xesosi iotoka. Amanaãna kãkiti:

—Ere kiki himina notamoni —itxa Xesosi.

⁴¹ Xesosi takote apokasaaki, Xesosi pimaãri:

—Kipa pinireka nikaminii pitemoni?

—Kõsiãrepeka ninini ninireka —itxari.

⁴² Ininiã Xesosi txari:

—Kōsiãrepekai uatxa, kotxi pauikari nisãkire — itxa.

⁴³ Iuasaakipeka iua kiki kōsiãrepeka itxa. Ininiã iua saãpota Xesosi tikini. Teoso ereka inini pirena isãpireãpota. Ikinimane kãkiti itikasaakiri Xesosi kamakiti iuamoni.

—Peerekari Teoso —itxana.

19

Sakeo Pirena

¹ Xesosi Xerosareẽmoni isikasaaki, Xerikoo sitatxiti apanĩkaki inapaãpota. ² Iuaã aua kiki, Sakeo inakori. Iua katiiri. Iua kãkiti txineirote apoti-itakari auĩtetxiakori ĩkapani. Apanakini txineiro apotiitakani auĩte itxaua. Iua misirienetari kãkiti. Imaktxakari txineiro auĩtetxiakori ĩkapani. Txamari apikomoni imaktxaka. Kona atão ikamakiti. ! Erekaru iua.

³ Xesosi apokasaaki Xerikoo, iua Sakeo nirekari Xesosi atamatinu. ! Apakata atamatiniri, kotxi paĩtiri iua. Itomaneri kãkiti Xesosi ĩtinikata auanãta. Ininiã ! apakata mōtãnoti atamatiniri iua. ⁴ Ininiã imiteka Xesosi apisa, aaminaã kanĩka itxa. Xesosi iuaã napakasaaki, iposotari itikiniri. ⁵ Xesosi apoka iua aamina patapĩ. Ionakaãta itxa. Itxari:

—Sakeo pikatxaka, katima pitxa. Uatxa, paapokomoni nisako, nianapokotini ĩkapani —itxa Xesosi.

⁶ Ininiã katxaka katimapeka itxa. Ipoxonir-itika iua apakapari Xesosi. ⁷ Ikinimane iuaã auakani misãkirepiretari Xesosi. Itxana:

—Xesosi sari maerekati kamakari aapokomoni. Kininiãpa iua sa iua aapokomoni? —itxana.

⁸ Ininiã iua aapoko apoãka atoko, Sakeo tima isãkirauatini ìkapani. Ininiã itxari Xesosi:

—Ipixini ninakiti nisika matiinimoni. Nìtirìkakiti iuaìkana nisikanako kãkiti. Txineiro nìtirìkiniã, ininiã iuaìkana ipi ipi pakinikata nisikariko nimisiritakinimoni —itxa Sakeo.

⁹ Ininiã Xesosi:

—Ia kiki Apraão apika mekaniri apaka. Uatxa imaerekani makatxakaãka, kotxi itakanapari maerekati ikamakiti. ¹⁰ Kãkiti itari iaxitikiri apoka ìkorapokoriti kãkiti pìpinanaãkani inisini, imaerekani imaktxakini ìkapani —itxa Xesosi.

*Nitiritxi Erekarì, Nitiritxi Maerekati Pakini
(Mateo 25.14-30)*

¹¹ Eereka Xesosi sãpiretari ia sãpirenatxi atão inakari oerekiko. Oerekari ia sãpirenatxi, kotxi Xerosareẽ ninoa apokaãpota. Kãkiti uãkatari paìtiki Teoso ikinimane auìte ininiua. ¹² Ia atoko itxa:

—Kiki aiamatapeka òtakoxiti isini, auìtetxi ininiua ìkapani. Iua nirekari isini, ininiã eereka inirekari ikanapiriini. ¹³ Ininiã isini apisapanika akiritari tesi initiriakori. Isikanapana txineiro tesi ota oro kamakoro. Ìtoka isikaãpotana initiriakori. Itxa: “Nota ãtiãtaã nauakasaaki, hiamotari tiitxi. Eereka pivètxitari apikomoni txineiro hãpakapini ìkapani. Ikara atoko hìtxako,” itxa.

¹⁴ —Isipeka atoko kãkiti iuaã auakani !inirekari iua auìtetxi ininiua, kotxi omanatarina. Ininiã ninoa iokanapireta iuamoni: “Ate !nirekai pite aãuìte pininiua,” itxana ninoa.

¹⁵ —Iusaaki iua ãtiãtaã auìtetxipeka itxaua. Ikanapiriãkasaaki akiritana initiriakori, txineiro

isikanapakini. Ininiã iua txana ninoa: “Hõerekano txineiro apikomoni hãpakapakito,” itxa. ¹⁶ ãti iniritiri apoka iuamoni. “Nipatrãote, pite sikanapano ãtoka ota. Uatxa tesipeka ota aua notamoni,” itxa.

¹⁷ –Iuasaaki auñtetxi txari iua: “Pite kamakiti peerekari. Pite ninitiri erekari. Átonoka ota nisikapekai, iuaritika piparĩka peerekari. Uatxa tesi pakini sitatxiti auakani auñte pitxauako,” itxa.

¹⁸ –Ãtipekana apoka auñtetximoni: “Ãti ota pisikanapano nota. Uatxa sñkopeka ota aua notamoni,” itxa iniritiri.

¹⁹ –Ininiã auñtetxi txari: “Erekapitikari. Ininiã sñko pakini sitatxiti auakani auñte pitxauako,” itxari.

²⁰ –Ãtipekana apoka auñtetximoni: “Oniã pinakito txineiro. Mãkatxi mataã niapirikaro, poteta nitxaro pitxineirote. ²¹ Nota pĩkai pite. Pataparaxinirei. Nimarotari pite amotari ãti kamakiti. Piamotari pikiena ãti kãkiti kiena,” itxa.

²² –Ininiã iua auñtetxi apakapapiretari: “Pite ninitiri maerekati pitxaua. Pite txano nota kiki kataparaxinireri nitxaua. Pimarotari niamotiniri ãti kamakiti. Pimarotari niamotiniri ãti kãkiti kiena. ²³ Ikara atoko ininiã, pimanirekakaniãri piparĩkauatini, kinirepa kona pisikataro nitxineirote pãkomoni? Pisikaãkamaroko, napakapamaroko apikomoni nitxineirote nikanapiriãkasaaki,” itxa auñtetxi.

²⁴ –Ininiã iua paniãtana iuaã auakani: “Hi-makatzakaroko nitxineirote iuamoni nisikakito. Hñsikaro tesi ota auakitimoni,” itxa.

²⁵ –“Auapeka tesi ota iuamoni,” itxarina.

26 –Ininiã auĩtetxi apakapapiretana: “Piparĩkauatiniã, ininiã pinakiti itori aua, ininiã apikomoni papakapa. Pite iarinouatiniã, ininiã ikara xika pinakito poião. Āti ōti piarini xika ikara poiãori makatxakaãkako apaka. 27 Uatxa himinana notamoni nimokaiakariakori, kotxi ninoa !inirekano nota iauĩtena nininiua. Hõkana ninoa nota apisatoõ,” itxa auĩtetxi.

Xesosi Xerosareẽ Apokaãpotini

(Mateo 21.1-11; Marko 11.1-11; Xoão 12.12-19)

28 Ikara inaãka atoko, Xesosi sari imoianariakori apisa Xerosareẽmoni. 29 Xerosareẽmoni isikasaakina, apokaãpotana Petxipaxee, Petánia pakini aapokotxiti. Ninoa ipi aapokotxi Oriva inakori xirata takote. Iuaã auakasaaki, Xesosi iokanatana ipi imoianariakori aapokotximoni.

30 –Ikira aapokotximoni hĩsa. Iuaã hãpokariko xomẽta ãkiri, iaxiriãkori. Iua xomẽta ãkiri kãkiti maitopãkakotipanika inakori. Hĩkoxiripatakariko iua. Himinari notamoni. 31 Ipitikiri akiritiniã: “Kinirepa hĩte koxiripatakarĩ nipira?” inakasaakii, ia atoko hĩtxariko: “Apiananiri nirekari iua,” hĩtxako –itxana.

32 Iuaã apokasaakina, ikinika Xesosi sãkire iaõka auapeka. 33 Ninoa koxiripatakasaakiri xomẽta ãkiri, ipitikiri apoka.

–Kinirepa nipira hĩkoxirika? –itxa.

34 Ininiã ninoa:

–Apiananiri nirekari iua –itxana.

35 Ininiã anikarina xomẽta ãkiri Xesosimoni. Imoianariakori takari imãkana xomẽta nopini. Imoianatarina Xesosi xomẽta nopini iitopãkini ãkapani.

³⁶ Xesosi saãpotakasaaki Xerosareẽmoni, apanakini kãkiti matameẽkari imãkana kimaporiãpo Xesosi napini ìkapani. ³⁷ Õtanoxiratari Oriva inakori iokiriitakasaaki, ninoa imakinika ipoxokoniritikana akiripoakatana, kotxi itikapekarina itori Teoso posotiire.

³⁸ —Peerekari auĩttxi, Apiananiri iokanatakiti kãkitimoni. Teoso takari erekari iuamoni. Ininiã Teoso !omanataikari kãkiti. Peerekari Teoso, iaxiti apiko nopinixiti auakari. Apiananiri itxaua — itxanãtana ninoa iusaaki.

³⁹ Iuaã kãkiti itomaneri sauaki aua pariseoakori apaka. Ninoa txari Xesosi:

—Koerekareri, piotokakana pimoianariakori ikara isãkirena.

⁴⁰ Ininiã Xesosi:

—Atão ninoa akiritakiti. Ininiã !nipinitana iotokakiniri. Nimauiritakaniãna isãkirena nota Apiananiri nininiãua, ininiã Teoso txĩkitakari kai soro sãkirauatini ikara sãkire isãpiretini —itxa Xesosi.

Xesosi Txiapata Xerosareẽkini Itiretini

⁴¹ Ninoa apokaãpotakasaaki Xerosareẽ, Xesosi Xerosareẽ atamatakasaaki, iua txiapata, kotxi iuaã aua mirikiniti kãkiti isãkire mauikakani.

⁴² Ixinikasaakina Xerosareẽ auakani itxa:

—!Himarotari hĩkamakiti tĩkane hãuini ereka inini ìkapani, neenamtxi mauakani ìkapani. Ninirekari himarotiniri, txamari uatxa ikara himarotini kipataãka himimarotakaniri ìkapani. ⁴³ Æti õti himokaiakarini ãkitai hĩte. Ininiã kona kãkiti pokĩka sitatxi, kona ãroã. Iusaaki himitekini !auari. Hãkitapeẽkaikako. ⁴⁴ Himokaiakarini xipokariko ia sitatxi. Ikinimaneko okaãkako.

Kai āti kai nopini auakari !ikaikotaika. Imakinika xipope. Iua atoko inakari auako, kotxi hīte ! apakapari Teoso hītemoni apokasaaki.

Pirātxi Vētxitakani Omitikiko

(Mateo 21.12-17; Marko 11.15-19; Xoāo 2.13-22)

⁴⁵ Xesosi apokasaaki Xerosareē, isari Teoso misākiretiko aikotiā. Iuaā auari kākiti tiitxi vētxitakani, ininiā Xesosi omitikana. ⁴⁶ Xesosi txana ninoa:

—Teoso sākire iōkatsopatakori txari:

Ia naapoko, “Teoso misākiretiko aikoti” akiritaākako, itxa. Txamari hīte txīkitakari ia aiko kūtiririni iomaātiniātaā ininiua —itxa Xesosi.

⁴⁷ Teoso misākiretiko aikoti āki ikiniōtika oerekarauata. Iuasaaki sasetotxi auīteakori, kaiōkatsopareriakori, kākiti auīteakori pakini kinirāo okaka txari Xesosi. ⁴⁸ Txamari itomaneri kākiti potxitari Xesosi oerekakiti sākiretxiti. Ininiā ninoa kaikotapika Xesosikata ikinika isākire imarotinina īkapani. Ikara xika ! iposotarina okiniri iua iusaaki.

20

Xesosi Paniātakari Moerekakoni

(Mateo 21.23-27; Marko 11.27-33)

¹ Xesosi Teoso iokanapirena erekari isāpiretakasaaki Teoso misākiretiko aikoti āki, iuasaaki sasetotxi auīteakori, kaiōkatsopareriakori, kākiti auīteakori pakini apoka. ² Ninoa pimaāri Xesosi:

—Pite omitikana tiitxi sikakani Teoso misākiretiko aikotiā auakani. Kipaniāpa pikamari īkora pikamakiti? Kipa paniātai? —itxana.

³ Ininiã Xesosi txana:

—Nota apaka pimarauatako hĩtemoni. Ñtinoka nipimaãiko hĩte. Ininiã hãpakapapiretano. ⁴ “Kipa paniãtari Xoõoni ipatxisarauatini? Teosokani paniãtari Xoõo? Kãkitikani paniãtari Xoõo?” —itxa Xesosi.

⁵ Eereka ninoakakarini isãkirauatana:

—Kanatokopa atxa? “Teosora,” aniniã, ininiã ipaniãtamaua eereka: “Kinirepa kona hãuikatari Xoõo sãkire?” itxamaua ate. ⁶ “Kãkitira paniãtari Xoõo,” aniniã, ininiã kãkiti kiporonakauako ate kai soroã, kotxi ninoamoni Xoõo Teoso sãkire sãpiretakari itxaua. Ininiã kanatokopa atxa? —itxakakauana.

⁷ Ininiã eereka ninoa apakapapiretari Xesosi:

—Kona ate imarotari —itxana.

⁸ Eereka Xesosi txana:

—Ininiã nota apaka kona nisãpiretai nipaniãtakiri uãka —itxa Xesosi.

*Parĩkauatakani Maerekani
(Mateo 21.33-46; Marko 12.1-12)*

⁹ Eereka Xesosi sãpiretari kãkiti ia sãpirenatxi atão inakari oerekiko. Ia atoko itxa:

—Aua kiki. Itakari amãtiiri ova inakoro. Ovanoka itaka ikikioteẽ. Eereka iĩkitxitana kãkiti itakare nĩkatakani. Eereka isari ãti tixini. Iuaã mapakanani ikaikota. ¹⁰ Oamiko manapi iokanatarini iniriti apakapiniri ipixini amãtiiri. Txamari amãtiiri nĩkatakani noropatari iua nitiri. Ininiã eereka iokanatarina iua. Kona axapiti amãtiiri anika ipatrãotemoni. ¹¹ Ininiã iuaĩkana ãti iniriti iokanata. Iuaĩkana ninoa noropatari iua iniriti. Imisiritarina. Eereka iokanatarini iua. Kona axapiti amãtiiri anika ipatrãotemoni.

¹² Iuaĩkana āti initiri iokanata ikikiotemoni. Iuaĩkana ikarotarina, iokanata itxarina. Kona anikari axapiti amātiiri iuamoni. ¹³ Iua katakareri txari: “Kipa nikamaã? Ari, uatxa nimarotapekari. Namarite nitiretakiti niokanatako ninoamoni. Ninoa paxitapitikariko iua,” itxama.

¹⁴ —Amātiiri nĩkatakani atapari amātiiri takakari ākiri apokaāpotini. Ininiã itxana: “Katakareri ākiri ina. Katakareri ipĩkasaaki, iua ākiri apakapari ikinika. Ininiã maõkari iua. Ininiã ikinika itakare aua atemoni,” itxana.

¹⁵ —Ininiã ninoa kosekaĩtotari katakareri ākiri, mapara okaĩtota itxarina. Ininiã okapirina.

Ininiã Xesosi pimaãri kākiti iuaã auakani:

—Kiripa iua katakareri kamaã? ¹⁶ Iua okanako ikinipoko ninoa. Itakare apanakinimoni sika itxako —itxa Xesosi.

Kākiti kenakotakasaakiri ikara pirena itxana:

—Ikara atoko inakari !anireka —itxana ninoa.

¹⁷ Ininiã Xesosi iteene atamatana.

—Ininiākara natokopa itxa Teoso sākire iõkatsopatakori oerekiniua?

Aapokotxi kamakani kona nirekari ātika kai soro. Iua kai imanirekakiniti kai apiari itxapekaua. Apanakini kai soro maĩkakari itxaua.

Itxa Teoso sākire iõkatsopatakori. ¹⁸ Kākiti mākititiniã ĩkora kai xika, ikarotaãka. ĩkora kai irikiniã kākiti nopini, pomaĩpeka itxana. Ininiã eereka aãpani itxaua —itxa Xesosi.

*Homano Auĩte Īkitxitiko
(Mateo 22.15-22; Marko 12.13-17)*

¹⁹ Iuasaaki Xesosi sākirauatakasaaki, sasetotxi auĩteakori, kaiõkatsopareriakori pakini, nirekari

maĩkiniri Xesosi, okinirina ĩkapani, kotxi ninoamoni ikara Xesosi sãpiretakiti oerekari kãkiti ninoa nirekiniri okiniri Xesosi. Txamari ! imaĩkarina, kotxi ipĩkarina apanakini kãkiti.
²⁰ Ikiniõtika ninoa itikapikarina Xesosi sinimoni imarotina ĩkapani. Ininiã ninoa ĩkitxitari kamĩkapirerini Xesosi imisãkiretinina ĩkapani. Ninoa nirekari Xesosi kerokiniri isãkire. Ikerokiniãri, iposotarina anikiniri auĩtetxiakorimoni okinirina ĩkapani. ²¹ Ininiã ninoa kamĩkapirerini apoka Xesosimoni.

—Koerekareri, ate imarotari atãopitikara pisãkire. Pite oerekari ikinipoko kãkiti atão Teoso nireẽkiti kamiko. Poerekakiti sãkiretxiti kãkiti apiarinimoni, iuatxikana poerekari kãkiti poiãorini. ²² Atãokani txineiro asikini Homanoakori auĩtemoni, Sesa inakorimoni? Apakata amasikakaniro iuamoni? —itxana ninoa.

²³ Xesosi imarotari ninoa nirekari ikerokiniri isãkire, ininiã iua txana:

—Kinirepa hãtamakaerekatano nota?

²⁴ Poerekano txineiro ota. Kisanõkapa ia? Kiuãkapa aua uai? —itxa.

Ininiã ninoa:

—Sesa sanõka, iuãka apaka aua —itxana.

²⁵ Ininiã Xesosi:

—Hĩsakariko Sesamoni iua nakiti. Hĩsakariko Teosomoni iua nakiti —itxa Xesosi.

²⁶ Ninoa nirekari Xesosi kerokiniri isãkire kãkiti apisatoõ, txamari ! ikerokari. Ininiã ninoa tsorĩkaãta Xesosi apakapapiretakiti ikenakotakasaakina. Apikomoni !isãkirauataikana.

*Ipĩkari Ōkitikiniua Mauikakoni
 (Mateo 22.23-33; Marko 12.18-27)*

²⁷ Ikara inaãka atoko, apoka satoseoakori inakoni. Satoseo kona auikari ipĩkari iuaĩkana ōkitikiniua. Ninoa misākiretari Xesosi. ²⁸ Itxana:

—Koerekareri, kitxakapirĩka Moisesini iōkatsopataria atoko inakari: “Kiki meenetipanika ipininiã, iua itari takaroko tikinitakoro. Iua itari keene ininiã, itakauãkatari amarini iua itarini ipĩpekarini uãka,” itxa Moisesini. ²⁹ Setxi itaritxiakori aua mitxi ĩkorapokoriti. Apia kiomanetakari ĩtaniriuata. Meenetipanika ipina. ³⁰ Itari takaro iuani tikinitakito. Iua apaka ipina meenetipanika. ³¹ Iuaĩkana ãti itari takaro oa. Iuaĩkana ipina meenetipanika. Iua atokotxikana itxana imakinikana itariakori. ³² Eereka oanipekana opĩpe apaka. ³³ Ipĩkani ōkitikasaakiaua, kiripa oĩtaniri? Kotxi ikinikana takapekaro oa —itxana.

³⁴ Ininiã Xesosi:

—Uatxa ĩkorasaaki kãkiti ĩtaniriuata. ³⁵ Teoso nakitiakori iuaĩkana ōkitikasaakiaua, ĩtaniriuataikana. ³⁶ Ninoa !ipinaika, kotxi Teoso nitiriakori iaxitiki atoko itxauanako. Iuasaaki Teoso anaakori atoko itxauana, kotxi Teoso ōkitikapekana ninoa. ³⁷ Hĩte kerokari hĩsãkire. Hĩte sãkire txari: “Ipĩkani !ōkitikaikaua.” Moisesini oerekaua ipĩkani iuaĩkana ōkitikapanikaua. Iua iōkatsopatakasaakiri aamina tirinakari pirena, isãpiretari Teoso sãpiretakiti. Ia atoko itxa Teoso iuasaaki: “Nota Apraão Teosone, Isaki Teosone, Xakoo Teosone pakini nitxaua,” itxa Teoso. ³⁸ Ininiã ninoa Apraão, Isaki, Xakoo auapanika, kotxi Teoso !ipĩkani Teosoneni. Auãki inakani Teosonera iua, kotxi iuamoni ikinimane auãkipanika —itxa Xesosi.

³⁹ Eereka ãtikaka kaiōkatsopareriakori txari:

—Koerekareri, atãopitikara pisãkire —itxana.

⁴⁰ Ikara inaãka atoko kãkiti pĩkarauata apikomoni ipimarauatini.

Teoso Mereẽkiti Tavii Apika Mekaniri Itxaaua
(Mateo 22.41-46; Marko 12.35-37)

⁴¹ Ininiã Xesosi pimaãna:

—Kinirepa isãpiretaãka Teoso mereẽkiti Taviini apika mekaniri ininiua? ⁴² Kotxi Taviini iõkatsopata Xikari aãtsopateẽ. Itxari:

Apiananiri txari niauĩtemoni: “Nota kikomoni pitopãka.

⁴³ Piitopãkiniritika nixipokariko pimokaiakariakori. Nikamariko ninoa pikiti pitakiniãtaã atoko ininiua.”

Itxa Taviini xikare. ⁴⁴ Taviini akiritari Teoso Mereẽkiti “Niauĩte.” Ininiãkara kanatokopa iua Tavii apika mekaniri? —itxa Xesosi.

Kaiõkatsoparerini Maerekani
(Mateo 23.1-36; Marko 12.38-40)

⁴⁵ Eereka kãkiti apisatoõ Xesosi õtãkikana imoianariakori. ⁴⁶ Ia atoko itxa:

—Erepaniko, kaiõkatsoparerini misirienetini. Ninoa ieretakari mãkatxi ãtanori, peereri, apanakini atamatinina ãkapani. Tiitxi amotikoãtaã ninoa potxitari kãkiti ninoakata sãkirauatini apanakini atamatinina ãkapani. Ninoa potxitari iitopãkinina auĩttxi topãkiniãtaã aiko ãki Xoteo apotiitiniãtaãua. Kiinirisaaki ninoa nirekari apiari topãkiniãtaã iitopãkinina. ⁴⁷ Kiki ipĩkasaaki, ninoa misiritaro tikinitakoro. Ninoa mixirikari oaãpoko, iuaritika imisãkiretarina Teoso. Teoso imisãkiretakasaakina, kaiãori

sākiretxi isākiretana. Ininiã apanakini kenakotakasaakiri, ninoa xinikari: “Atão iua imarotari Teosokata isākirauatini,” itxana. Txamari Teoso kamaãkaretxitana, ininiã apiata imisiritaãkanako.

21

Tikinitakoro Matxineiro teto Sikakito (Marko 12.41-44)

¹ Xesosi sākirauatakasaaki Teoso misākiretiko aikoti āki, itikari katiirini takiniro itxineirotena kaixa āki Teoso ĩkapani. ² Iuasaaki oãua tikinitakoro matiito. Ōtaniri !auaika. Oa sikaro ipi txineiro ota okinika oamoni auakaro. ³ Ininiã Xesosi txa:

—Atãopitikara, okira sito sikari apiata. ⁴ Kotxi apanakini sikaro itxineirotena itetakito. Okira sikari okinika onakito —itxa Xesosi.

Teoso Misākiretiko Aikoti Irikiko (Mateo 24.1-2; Marko 13.1-2)

⁵ Āti ōti Teoso misākiretiko aikoti āki aua Xesosi imoianariakorikata. Aiko ereri pirena isākirenātana.

—Uai peereri. Ere kai sorokiniri paretxiã auakari pakaronepokori. Patamatari kākiti sikakiti Teosomoni —itxana.

⁶ Ininiã Xesosi txana:

—Ari atãopitikara peerekari. Txamari apokapitikako āti ōti ia aiko irikiko ĩkapani. Iuasaaki kai āti kai nopini auakari !auaika. Īkinipoko irikaãkako —itxa Xesosi.

Misirikaretxi Apokaenetini (Mateo 24.3-14; Marko 13.3-13)

⁷ Ininiã ninoa pimaãri:

—Koerekareri, kirisaakipa ikara atoko inakari auapani? Kiátokopa itxa ia aiko Teoso misákiretiko irikini òti manapi aimarotini ìkapani —itxana.

⁸ Ininiã Xesosi apakapapiretana:

—Erepaniko, xipokatxi òti apokaãpotakasaaki, kãkiti nirekari imisirienetini hĩte. Ito aãpirena auako. Kaiãopokori kiki sãkire: “Teoso mereëkitikarano nota. Nota apokapeka uai,” itxamana. Paxirari ninoa sãkire. !Himaãkatapena ninoa. !Himoianatapena ninoa. ⁹ Neenamatziene hĩkenakoenetakasaaki, !hĩpĩkarauatape. Iua atoko inakari merepanika auako. Iuasaaki xipokatxi òti !apokapanika —itxa Xesosi.

¹⁰ —Ãti uãka kamari neenamatzixi ãti uãkakata. Ãti auĩtetxi sotatoneakori neenamauata ãti auĩtetxi sotatoneakorikata. ¹¹ Iuasaaki xipokatxi òti apisa, nota apokini apisa, itixi iakeëkatakato. Natxi auako. Itori amianari auako. Apaka kãkiti atamatakiti iaxiti kamapĩkaretana.

¹² —Ikara inakari apisa, apanakini maĩkaiko hĩte. Himisiritaãkako. Xoteoakori anikaiko aiko Xoteo apotiitiniãtaãua Xoteoakori auĩte apisatoõ apoĩtiniina ìkapani. Hĩtakaãka kateia ãki. Ninoa anikaiko hĩte itixi auakani auĩteakorimoni hĩte apoĩtinina ìkapani. Iua atokokanerako hinaãkako nisãkire hãuikini xika. ¹³ Iuasaaki auĩtetxiakori apisatoõ hãuakasaaki, hĩsãpiretariko Teoso iokanapirena erekari. ¹⁴ Ninoa himisákiretini apisa, maerekaxiniretika ! hĩtxape. Kona hĩpĩkarauatape, ¹⁵ kotxi ninoa apisatoõ hãuakasaaki, nota sikaimaroretai hĩte, ininiã himokaiakariakori ! iposotari apakapapiretiniina hĩte. ! Iposotarina

isãpiretiniina: “Kona atão pisãkire,” ! itxana.
¹⁶ Hinoroma, hĩrima, hĩtariakorima, apanakini hinirimanema, haõkimanerema pakini sikaiko hĩte himokaiakariakorimoni. Ātikaka hĩte okaãkako iuasaaki. ¹⁷ Ikinimane omanataiko hĩte nisãkire hãuikini xika. ¹⁸ Iuaritika Teoso ! auiritari ātika hiãko maporokiko, kotxi Teoso iteene nĩkatapitikaiko hĩte. ¹⁹ Himĩteenekiniãri ikinika himisiritiko, ininiã Teoso txĩkitakaiko ātipirika iuakata hãuapininiika hinini ĩkapani –itxa Xesosi.

Xerosareẽ Xipokiko Pirena

(Mateo 24.15-28; Marko 13.14-23)

²⁰ Apikomoni Xesosi txari:

–Hãtamatakasaakiri sotatoakori ākitiniri Xerosareẽ, iuasaaki himarotariko pakotapaniri sitatxi xipokini. ²¹ Iuasaaki hĩte Xotéia tõpa auakani himitekako oxiratarimoni. Sitatxi hãuiniã, ininiã himitekako. Mapara hãuiniã, kona hĩkanapiripe sitatximoni, ²² kotxi iuasaaki kãkiti misiritiko õti apoka. Teoso sãkire iõkatsopatakori sãpiretapekari ikara õti apokini. ²³ Iuasaaki ! erekapaniri sito kamixiro ĩkapani, kaxitakarero ĩkapani, kotxi omitekini ! apakata. Xoteo auiniãtaã auapitikako iteene imisiritikona tĩkane, kotxi iuasaaki Teoso oerekari iua omanãkare Xoteoakorimoni. ²⁴ Itomaneri kãkiti okaãkako saasara atoko inakaroã. Apanakini anikaãkako ikini uãka tixinemoni. Xoteo minakanuia xipokariko sitatxi Xerosareẽ. Teoso auiritana ninoa kaikotini iuaã. Eereka Teoso xipokariko ninoa tapara. Eereka !auaikana –itxa Xesosi.

Kãkiti Itari Iaxitikiri Kanapiriini

(Mateo 24.29-31; Marko 13.24-27)

²⁵ Apikomoni Xesosi txari:

—Nota uai apokini apisa, atokatxi, kasiri, iõriki pakini oerekariko kākiti nota iposope uai napokini. Apaka potxoari uiniti auari tsakati mitari. Iua tsakati miramaneri iene. Ikara xika itixi auakani kamaxirexinirepeka itxanako.

²⁶ Kākiti ākipa iotokako ipīkare xika. Itixi misiritiko xika ipīkarauata, kotxi iõriki, ikinika iaxiti auakani iakeēkatakako.

²⁷ Iuasaaki nota, hītari iaxitikiri katxakaāpota katxiārikata. Iuasaaki ikinimane atapanoko nota. Iuasaaki kaposotiireno nota. Niotximerekata napoka uai.

²⁸ Ikara itixi misiritiko apokaāpotakasaaki, haiamatakako. Hionakaātako, kotxi paītiki nota kanapiriā hīte napini īkapani. Iuasaaki nimakatzakai hīte ikinika maerekati auiniātaā —itxa Xesosi.

Piko Mina Pirena

(Mateo 24.32-35; Marko 13.28-31)

²⁹ Xesosi sãpiretari āti sãpirenatxi atão inakari oerekiko. Itxari:

—Hīxinikari aamina piko inakori. Apanakini ātião aamina apaka hīxinika. ³⁰ Pooĩoporipeka onakasaaki, otomorekasaaki, “Kamoĩ apokanapanoka,” hītxa. ³¹ Iua atokokana ikara misirikaretxi mixikanani nisãpiretakiti hītikasaaki, iuasaaki himarotariko paītiki Teoso ikinimane auĩte itxauako.

³² —Ia nisãkire atão. Itixi auakani !ixipoka ikinipoko nisãpiretakiti mapokakani apisa. ³³ Iaxiti xipokapitikako. Īkoraxiti apaka xipokapitikako. Iuaritika nota sãkire !ixipoka.

Iãtapakori Ōti Pirena

34 –Erepaniko, maerekaxiniretika kona hĩtxape. !Hĩsarauatape. !Hĩpoãtape. Hĩparĩkanoka ! hĩxinikapeko, kotxi hĩsarauatiniã, hĩpoãtiniã, hĩparĩkanoka hĩxinikiniã, !hĩxinikari nikanapiriini õti, kotxi ĩkora õti himimarotakani õtisaaki, napokako. Erepaniko, kotxi txikatoro atoko itxa napokini. Kãkiti !imarotapaniri napokini õti. 35 Imakinika kãkiti itixi auakani imarotariko napokini iusaaki. 36 Hiãtapariko nikanapiriini. Ātipirika himisãkiretariko Teoso. Hamanaãriko Teoso ikara inakari mamisiritakanii hĩte. Hamanaãriko Teoso himapẽtauatakani ĩkapani hĩtari iaxitikiri apokasaaki iua apisatoõ hĩtimakasaaki –itxa Xesosi.

37 ĩkiniõtika Xesosi sari Teoso misãkiretiko aikotimoni Teoso sãkire oerekini ĩkapani. ĩkiniõtika mapiãnikata Xesosi sari õtanoxiratarimoni, Oriva inakorimoni. 38 ĩkanõkapanika kãkiti apoka Teoso misãkiretiko aikotiã Xesosi sãkire ikenakotinina ĩkapani.

22

Satanasi ĩroã Xotasi Xinireẽ
(Mateo 26.1-5, 14-16; Marko 14.1-2, 10-11; Xoão 11.45-54)

1 Kaiamapeka Páskoa inakori kiiniriti apokini. Iua kiiniriti Xoteakori nikari pão matireẽkati. 2 Iusaaki sasetotxi auĩteakori, kaiõkatsopareriakori pakini nirekari Xesosi okinina, txamari, ninoa pĩkari apanakini kãkiti, kotxi ninoa apokaerekatari Xesosi.

3 Iusaaki Satanasi ĩroãĩtotari Xotasi Isikariotxi inakori. Iua Xotasi Xesosi moianarikamara, apanakinikata. 4 Iusaaki iua sari sasetotxi

auñteakorimoni, Teoso misãkiretiko aikoti nĩkatakani auñteakorimoni. Iuasaaki isãkirauata ninoakata Xesosi imĩkapiritini ĩkapani. Iuasaaki ninoa xinikaxitita:

—Kiãtokopa itxatari Xesosi isikini atemoni?

⁵ Sasetotxi auñteakori enenĩka. Ninoa txari Xotasimoni:

—Pisikasaakiri Xesosi atemoni, aĩkitxitaiko pite — itxana Xotasimoni.

⁶ —Ateeneka —itxa Xotasi.

Ikara atoko inaãka atoko Xotasi iãtapari isikiniri õti manapi. Inirekari kãkiti mauakanisaaki, Xesosi imĩkapiritini.

Pãskoã Kiiniriti Kamiko
(*Mateo 26.17-25; Marko 14.12-21*)

⁷ Iuasaaki kãkiti parĩkauata Pãskoã kiiniriti ikaminina ĩkapani. Iua kiiniriti auakasaaki, itotarina pão matireẽkati inikinina. Iuasaaki okarina soti auñte ãkiri kiinirisaaki iniãkitina ĩkapani. ⁸ Xesosi paniãtana Xoão, Petro pakini:

—Hĩsako. Hãpotiitariko nipokori Pãskoã kiiniriti ĩkapani —itxa.

⁹ Ininiã ninoa:

—Namonipa akamatari kiiniri? —itxana.

¹⁰ Ininiã Xesosi:

—Xerosareẽmoni hĩsa. Iuaã hĩtikari kiki kaminiri sito parĩka. Iua apaãnãtari ãparaã. Kopiti ikiĩã anikanãta. Iua aõkitaiko hĩte. Iuakata sa hĩtxako. Hĩiroã aapokotxi iua ĩroiniãtaã. ¹¹ Himisãkiretari kauiniri. Hĩtxariko iua: “Koerekareri nirekari imarotiniri: ‘Namonipa ianapokotakani kaikotiniãtaã iriko? Iuaã inirekari inapiniri Pãskoã õti imoianariakorikata,’ hĩtxariko iua.” ¹² Iuasaaki kauiniri oerekai itanokiri koa mitari iuaã kiiniri ĩkapani. Imakinika tiitxi iposope. Iuaãrako

hãpotiitari imakinika Páskoa kiiniriti ĩkapani –itxa Xesosi.

¹³ Ininiã sa itxana. Apoka itxarina ikinika Xesosi sãkire iaõka. Ininiã iuaã ninoa maiamatari kiiniri.

Xesosi Ĩto, Iarẽka Pakini

(Mateo 26.26-30; Marko 14.22-26; 1 Korĩto 11.23-25)

¹⁴ Ininiã Páskoa kiiniriti potarikasaaki, Xesosi imoianariakorikata topãka. ¹⁵ Ininiã Xesosi txana:

–Iteene ninirekari hĩtekata ninikiniri ia nipokori Páskoa kiiniritisaaki, natatsiirauatini apisa. ¹⁶ Ia atoko inakari nipokori !ninikaikariko hĩtekata. Teoso ikinimane auĩte inakasaakiaua, iusaakiikarako ninikapitikariko iuaĩkana.

¹⁷ Eereka iua kosekari iãtatxi koana ovaã iãriãti. Ininiã itxa:

–Niri, erekapitikari ia pisikakiti –itxari Teoso.

Eereka itxana imoianariakori:

–Ia iãriã hãpakapako. Hĩkinika hiãtariko. ¹⁸ Atão nisãpiretai. !Niãtaikaroko ovaã, Teoso ikinimane auĩte iminakanisaakiaua. Teoso ikinimane auĩte inakasaakiaua, iusaakiikarako iuaĩkana niãtariko ovaã –itxa Xesosi.

¹⁹ Eereka ikosekari komiri:

–Erekapitikari ia komiri pisikakiti atemoni –itxari Teoso.

Eereka imapixinikaãpotari, sikaãpota itxana imoianariakori:

–Ia niĩto okaãka hĩte ĩkapani. Ia komiri hinikasaaki, hĩxinikanoko nota. Hĩxinikari nipinini hĩte ĩkapani.

²⁰ Inikaãkarina atoko, ikosekaro ovaã. Isikana imoianariakori. Ininiã itxa:

—Ia niarēka xiketakari makatxakariko hīte maerekani. Teoso sāpiretapekari kākiti ikamaenetakiti amaneri kākiti ĩkapani. Ia niarēka oerekari kākiti, Teoso kamapekari ikamaenetakiti. ²¹ Iua nimĩkapiritakiri uatxa uai topāka notakata. ²² Nota hītari iaxitikiri okaākako. Teoso sākire iōkatsopatakori sāpiretapekari nipinini tĩkane. Nota hītari iaxitikiri mĩkapiritakari ĩteene misiritaākako —itxa Xesosi.

²³ Xesosi moianariakori ninoakakarika isākirauatana:

—Kipa sikatari Xesosi imokaiakariakorimoni?
—itxanātana.

Kiripa Apiatakari?

²⁴ Ikara atoko inaāka atoko Xesosi moianariakori misākiretakakaua.

—Kiripa apiatakari txatapaniuako ate sauaki? —itxana.

²⁵ Ininiā Xesosi:

—Xoteo minakaniua auĩteakori ĩta-parasākireritika ĩpaniātana Xoteo minakaniua ĩauĩtena nireēkiti ikaminina ĩkapani, ĩuaritika ninoa sākire, “Peerekaua ate. Ate moianatari kākiti,” itxana. ²⁶ Hīte kona ninoa atoko kona hītẁape. Atẁiĩti apiari pitẁaua hīte sauaki, ĩniniā amarini atoko pitẁauako. Auĩtetẁi pininiāua, nitiritẁi atoko pitẁauako.

²⁷ Kiripa apiatakari txataua? Auĩtetẁi nipokori nikakarikani, apiatakari txatauako? ĩnitiri nipokori kamakarikani apiatakari txatauako? ĩkinimane kākiti ĩmarotari nipokori nikakari apiatakari itẁaua. Txamari nota auakasaaki kākiti sauaki, nitiritẁi atoko nitẁaua, kotẁi kākiti nimoianata.

28 –Xoteoakori misiritakasaakino nota, kona hīte takanapano. Atão nimoianariakori hītxaua.
 29 Niri, auītetxi txīkitakapekano nota. Ininiã iua atokokana nota txīkitakai hīte auītetxi hininiua.
 30 Nota auītetxi ninakasaaki, hinipokota, hiāta hītxako notakata. Auako auītetxi topākini hīte ĩkapani. Ininiã iuasaaki hīpaniātana tosi niri-manetxi Isaeo auakani ikamakitina tīkane –itxa Xesosi.

Xesosi Sāpiretari Petro Kipatiniri Iua

(*Mateo 26.31-35; Marko 14.27-31; Xoão 13.36-38*)

31 Xesosi sākirauata Simão Petromoni:

–Simão, Simão, Satanasi amanaãpekari Teoso pite, apanakini apaka atamakaerekatini ĩkapani. Ahoisi misiritiko atoko inirekari imisiritinii pite. 32 Iuaritika, nota misākiretapekari Teoso isikataparatiniri pixinire Simão, nisākire atão pauikini ĩkapani. Pikerokariko pikamakiti, iuaritika pikanapiriãpitika nota sākire iteene iuaĩkana pauikini ĩkapani. Eereka pisikataparaxiniretanako pitariakori nota sākire auiākani –itxa Xesosi sākire.

33 Petro txari Xesosi:

–Niauĩte, nota iposope nitxa kateiamoni nisini pitekata. Pitekata iposope nitxa nipinini –itxa.

34 Xesosi txari:

–Atão nisāpiretai. Ia ĩkanōkati patari sākirauatini apisapanikako, ipi āti pakinikata, “!Nimarotari iua,” pitxanoko –itxa Xesosi.

Xesosi Ōtākikana Imoianariakori

35 Eereka iuaĩkana Xesosi sākirauata imoianari-akorikata:

—Mitxi nota iokanatai kãkitimoni. Iusaaki kona nisikai txineiro. Kona nisikai sako mata. Kona nisikai sapato, iuaritika minakati auinii atxiĩti? Erekarı hĩsini ikinika hinirekakiti mauakanisaaki? —itxa Xesosi

—Minakati !auinaua ate —itxana.

³⁶ Ininiã Xesosi txana:

—Txamari uatxa pitxineirote, sakora pakini auiniãı, panika. Iouata mitaro mauakanisaakii, pimãka inopinikiri pivẽtxitako iouata piamotini ĩkapani. ³⁷ Teoso sãkire iõkatsopatakori kitxakapirĩka txari:

Imaĩkaãka, kokaniri maĩkiko atoko inaãkako.

Ininiã ikara nimaĩkiko apokapitikako. Ikara nota pirena kitxakapirĩka atãopitika —itxa.

³⁸ Imoianariakori txari:

—Apiananiri, patamata. Uai aua ipi iouata aneenamauatini ĩkapani.

Xesosi txari:

—! Apakata ikara atoko inakari hĩsãkire —itxa Xesosi.

*Xesosi Misãkiretiniri Teoso Xetsẽmani Inakoriãtaã
(Mateo 26.36-46; Marko 14.32-42)*

³⁹ Eereka ixirata auĩte Oriva inakorimoni isa, kotxi itotapekari iuaã isini. Imoianariakori sari iuakata. ⁴⁰ Iuaã apokasaakina, Xesosi txana:

—Satanasi nirekari maerekati hĩkamini. Ininiã himisãkiretariko Teoso, iua sikataparatinii, Satanasi nirekakiti himakamakani ĩkapani —itxa Xesosi.

⁴¹ Ininiã iuaã itakanapana imoianariakori. Apikoxãki axapiti sa itxa. Iuaã ikapotoreẽkaua, misãkireta itxari Teoso. ⁴² Itxari:

—Niri, ! pauiritapeno paĩtiki natatsiirauatini, iuaritika kona pikamapiri nota nirekaãkiti. Pite nirekaãkiti ninireka nikamini —itxa Xesosi.

⁴³ Iuasaaki Teoso nitiri iaxitikiri apoka iuamoni isikataparaxiniretiniri ĩkapani.

⁴⁴ Iuasaaki Xesosi xinire kamaxirepeka. Ākixinireẽ apokapeka itsii. Ininiã iteene imisãkiretari Teoso. Ininiã iinĩkakare arẽkatxikata tapika ixitimoni.

⁴⁵ Teoso imisãkiretaka atoko, õkitikaua, imoianariakorimoni isa. Iua apoka ninoamoni. Imakapoanãtana, kotxi isãpakapekana imatinaniuatinina xika. ⁴⁶ Ininiã akiritana:

—Kinirepa himakanãta? Hõkitikaua. Himisãkiretari Teoso, Satanasi nireẽkiti himakamakani tĩkane —itxa Xesosi.

Xesosi Maĩkiko Pirena

(Mateo 26.47-56; Marko 14.43-52; Xoão 18.1-11)

⁴⁷ Xesosi sãkirauatakasaaki imoianariakorikata, itomaneri kãkiti Xotasikata apoka. Xotasi mĩkiikana ninoa Xesosi oerekini ĩkapani. Iua Xotasi Xesosi moianarikamara, apanakinikata. Xotasi apokasaaki apitxokari Xesosi. ⁴⁸ Ininiã Xesosi txari iua:

—Xotasi, pimĩkapiritatari pitari iaxitikiri papitx-okasaaki? —itxa Xesosi.

⁴⁹ Xesosi moianariakori imarotakasaakiri kãkiti nirekiniri Xesosi imaĩkini, itxana:

—Apiananiri, erekari atxiĩti uatxa aneenamau-atini, aiouataneẽ —itxana.

⁵⁰ Ininiã ãti Xesosi moianari sauakari sasetotxi auĩte apiatakari nitiri kĩpita ikikomoni. ⁵¹ Ininiã Xesosi:

—Hiĩtoka ikara. Iaõpe.

Eereka Xesosi takapiotaua ikĩpitaã. Iuasaaki kakĩpitapeka itxa iuaĩkana. ⁵² Sasetotxi auĩteakori, kiomãtxiakori pakini ina Xesosi imaĩkinina ĩkapani. Xesosi txari ninoamoni:

—Kinirepa himinari iouata, piriri pakini hi-maĩkinino ĩkapani? ⁵³ Ikiniõtika hĩtekata naua aiko Teoso misãkiretikoã. Iuasaaki kona hĩte maĩkano. ĩkanõka hina, kotxi ipiaã hĩkamari maerekati —itxa Xesosi.

Petro Kipatari Xesosi Imarotini

(Mateo 26.69-75; Marko 14.54, 66-72; Xoão 18.15-18, 25-27)

⁵⁴ Ininiã ninoa maĩkari Xesosi, anika itxarina sasetotxi auĩte apiatakari aapokomoni. ĩroãna aapoko ãki. Ininiã Petro sari ninoa tikini. ⁵⁵ Sasetotxi aapoko takote apoka. Iuasaaki mapara xamina pokitakori aua. Kãkiti topãkanãta xamina takote. ĩrokanãtana. Ininiã Petro topãka ninoa takote. ⁵⁶ Iuasaaki ãtokoro atamatari iua xamina kamaraã. Ininiã itakote oãpoka. Omixinitari iua:

—Ia kiki Xesosikata auakari —otxa.

⁵⁷ Txamari Petro txari:

—Ãtokoro, kona nimarotari iua —itxa.

⁵⁸ Eereka ãti atamatari iua. Itxari iua:

—Pite Xesosi moianarikarai? —itxari.

Txamari Petro:

—Konapitini —itxa.

⁵⁹ ãti oara napa atoko ãti txari:

—Atãopitikara, ikira kiki Xesosi moianaripitikara, kotxi Kariréiakiri itxaua iua —itxa.

⁶⁰ Petro txari:

—Kona nimarotari ikara pisãpiretakiti.

Iuasaaki, isākirauatakasaaki, patari sākirauata.
⁶¹ Iuasaaki Xesosi saporitika, atamata itxari Petro. Iuasaaki, Petro xinikari mitxi Xesosi sãpiretakiti: “Patari sãkirauatini apisapanikako, ipi äti pakinikata, ‘!Nimarotari iua,’ pítxanoko” ininiri iaõka aua. ⁶² Ininiã eereka Petro sipe. Iteene txiapata itxa.

*Sotatoakori Napetiniri Xesosi
 (Mateo 26.67-68; Marko 14.65)*

⁶³ Xesosi nĩkatakani napetari, noropata itxarina Xesosi. ⁶⁴ Iuasaaki iaxirikaokitarina iua, ninoa imatamatakani ĩkapani. Iuasaaki noropata itxarina.

—Kimarorei pite. Kiripa noropatai? —itxana.

⁶⁵ Itomaneri maerekati sãkiretxitiã itxitarina Xesosi. Inapetiniri !iotoka.

*Xesosi Xoteo Auĩteakori Apisatoõ
 (Mateo 26.57-68; Marko 14.53-65; Xoão 18.19-24)*

⁶⁶ ĩkanõkapanika kiomãtxiakori, sasetotxi auĩteakori, kaiõkatsopareriakori pakini apotiitaua. Iuasaaki Xesosi minaãka ninoamoni.

⁶⁷ —Pisãpiretaua ate, Teoso mereẽkitikai pite? —itxarina.

Ininiã Xesosi apakapapiretana:

—Nisãpiretiniã, ! hãuikari nisãkire.

⁶⁸ Nipimarauatiniã, hĩte !apakapapiretano. Apaka ! hãuiritari nisikakiko. ⁶⁹ Paĩtiki hĩtari iaxitikiri topãkako Teoso kaposotiireri kikomoni —itxa Xesosi.

⁷⁰ Ininiã iuaĩkana ninoa pimaãri:

—Teoso ãkirikai pite? —itxarina.

Ininiã Xesosi apakapapireta:

—Atãopitikara hĩsãkire. Iuapitikarano nota —itxa.
⁷¹ —Iaõpekarara. Akenakotapekari isãkire. Ininiã apikomoni isãkire kenakotakani ! anirekaika, kotxi ateka kenakotapekari iua sãkire maerekati —itxana.

23

Xesosi Pirato Apisatoõ

(*Mateo 27.1-2, 11-14; Marko 15.1-5; Xoão 18.28-38*)

¹ Ininiã imakinika ninoa anikari Xesosi Piratomoni. ² Ininiã iuaã ikamarina aãpirena. Apoĩtarina Xesosi:

—Ate kenakopiretari oerekiniri kãkiti maerekati ikamini, kotxi iua õtãkikari kãkiti, kãkiti miĩkitxitakaniri Sesa, Homano auĩte apiari. Apaka itxa: “Teoso mereẽkitino nota. Auĩtetxi apiatakari nitxaua,” itxa iua sãkire.

Txamari na atãoni ikara atoko itxana ninoa. Ikara atoko ninoa apoĩtari Xesosi. Kona atão ninoa sãpiretakiti. ³ Ininiã Pirato pimaãri Xesosi:

—Pitekani Xoteoakori auĩte txataua? —itxari Xesosi.

—Iuapitikarano nota —itxa Xesosi.

⁴ Ininiã Pirato txana sasetotxi auĩteakori, kãkiti pakini:

—!Napokari maerekati ikamakiti —itxa.

⁵ Iuaĩkana apoĩtarina:

—Iua oerekana kãkiti maerekati ikamini auĩtetxiakorimoni. Kariréia tõpamonira ipotorika. Uatxa uaipekarari iua —itxana.

Xesosi Erotxi Apisatoõ

⁶ Pirato kenakotakasaakiri isãkirena, ipimaãna:

—Ia kiki Kariréiakirikani?

7 –Ari iuapitikara –itxana.

Ikara Pirato imarotakasaaki, iokanatari Xesosi Erotximoni, kotxi Kariréia tōpa auakani auíte itxaua Erotxi. Iuasaaki iua ianapokota Xerosareē. Ininiã Pirato iokanatari Xesosi Erotximoni, kotxi Xesosi Kariréiakiri.

8 Erotxi kenakopiretapekari Xesosi pirena. Ininiã iua aōkitakasaakiri Xesosi, poxokope itxakata, kotxi inirekari Xesosi oerekiniri iposotiire. 9 Ininiã iteene ipimaãri Xesosi, ikamakiti imarotini ĩkapani. Txamari Xesosi ! apakapapiretari iua. 10 Iuasaaki sasetotxi auíteakori, kaiōkatsoparerini pakini iteene apoĩtari Xesosi. Ikinika ninoa sãkire aãpirenanoka. 11 Eereka Erotxi, isotatoneakori pakini napetari Xesosi. Ieretakarina auĩtetxi mãka maparakiri apiata inapetinirina ĩkapani.

–Hãtamatari ere. Auĩtetxi itxaua –itxana.

Eereka iuaĩkana iokanatarina Piratomoni. 12 Mitxi Erotxi, Piratokata omanatakakaua. Ikara õti ninoa apokaerekatakakaua.

Xesosi Okiko Nirekiko

(Mateo 27.15-26, 11-14; Marko 15.6-15; Xoão 18.39-19.16)

13 Ininiã eereka Pirato apotiitari sasetotxi auíteakori, Xoteo auíteakori, apanakini kãkiti pakini. 14 Ininiã itxa:

–Hĩte minari ia kiki notamoni. Hĩte apoĩtari iua imisirienetiniri kãkiti. Hĩte apisatoõ nipimaãpekari ikamakiti pirena. Notamoni kona maerekati ! ikama. 15 Erotxipekana ! apokari maerekati ikamakiti, ininiã iokanatari iua notamoni iuaĩkana. Inipítikara iua erekari, txamari

hĩte nirekari okiko maxikatiĩka. ¹⁶ Ininiã nota paniãtari inoropatiko aãpitsa aamata kamakoriã. Eereka niokanatarari isini.

¹⁷ Iuasaaki Páskoã kiiniritisaaki, auĩtetxiakori ito-tari isikakiniri ãtika kateia ãki auakari.

¹⁸ Ikara Pirato sãkire ikenakotakasaakina, ninoa akirikata:

—Hõkariko ere kiki. Hĩsikakariko Pahapasi — itxana.

¹⁹ Pahapasi kateia ãki aua, kotxi iua apanakinikata naiatarari auĩtetxiakori. Kokaniri apaka itxaua.

²⁰ Pirato nirekari Xesosi isikakini, ininiã iuaĩkana isãkirauata kãkitimoni. ²¹ Txamari ninoa akiripoakata:

—Aamina ĩpiriãmitakari nopini hĩtokakitariko. Hõkariko aamina ĩpiriãmitakari nopini — itxakatana.

²² Pirato mitxi isãkirauata ipikata. Iuaĩkana isãkirauata:

—Kixikapa? Maerekati !ikama. Ixika !auari ipinini ĩkapani. Nipaniãtariko inoropatiko, eereka nisikakariko —itxari.

²³ Txamari iuaĩkana akiripoakatana:

—Hõkariko aamina ĩpiriãmitakari nopini.

Ninoa akiripoakatini xika Pirato kamari ninoa nirekakiti. ²⁴ Ininiã Pirato:

—Xesosi ipinako hinirekakiti iaõka —itxa Pirato.

²⁵ Iuasaaki isikakari Pahapasi kateia ãki auakari. Neenamatzxi kamakari, kokaniri apaka itxaua Pahapasi. Eereka isikari Xesosi sotatoakorimoni aamina ĩpiriãmitakari nopini okiko ĩkapani.

*Xesosi Tokakitaãka Aamina Īpiriãmitakari Nopini
(Mateo 27.32-44, 11-14; Marko 15.21-32; Xoão
19.17-27)*

²⁶ Ininiã sotatoakori anikari Xesosi okiko ĩkapanimoni. Iuasaaki kimaporiãpo aõkitarina Simão, Sireni sitatxitikiri. Iuasaaki iua apoka sitatximoni. Sotatoakori maĩkari iua. Aamina ĩpiriãmitakari itakana Simão tsotere nopini:

—Panika ia aamina ĩpiriãmitakari —itxarina.

Xesosi tikini sa itxa Simão. ²⁷ Xesosi tikini isa mirikiniti kãkiti. Ātokaka sitoakoro sari apaka. Imatinaniuatana, itxiapatana, kotxi imarotarina Xesosi paĩtiki ipinini. ²⁸ Xesosi kirioka ninoa sitoakoromoni. Itxana:

—Sitoãkini Xerosareẽ auakani anaakoro. Kona notani ! himariaka. Hĩtekara himariakaua. Hamariteni ĩkapani hĩtxiapata, ²⁹ kotxi ãti õti apokasaaki, kãkiti sãkire: “Apiaerekata sito meeneto oniniua,” kotxi iuasaaki misirikaretxi apokasaaki, pamonõkoniri. ³⁰ Iuasaakiikarako kãkiti akiripoakatako ixirata auĩtemoni: “Ate nopini pirika. Pipataua,” itxanako, kotxi iuasaaki ninoa mokaiakariakori apokaãpota ninoa xipokini ĩkapani. ³¹ Nota aamina amaneri atoko nitxa. Hĩte aamina ĩsasaka atoko hĩtxa. Nota likamari maerekati, iuaritika ia atoko nota ipina. Erepaniko aamina ĩsasaka atoko hĩtxa, ininiã ãti õtirako apiata himisiritiko —itxa Xesosi sãkire.

³² Ninoa anikari ipi maerekati kamakani Xesosikata ipininina ĩkapani. ³³ Apokasaakina “Kitãtatxi” inakoriãtaã, itokakitarina Xesosi aamina ĩpiriãmitakari nopini. Iua atokokanera itxana maerekati kamakani. Āti maerekati kamakari itakana Xesosi kikomoni, ãti isanaremoni.

³⁴ Iuasaaki Xesosi txari:

—Niri ! pimisiritapena ninoa, maerekati ikamakitina xika, kotxi !imarotarina ikamakitina — itxa Xesosi.

Iuasaaki sotatoakori kamari sarauatxi. Eereka imakatzakarina Xesosi māka. Sarauatxi kāiatakari apakapari imāka. ³⁵ Kākiti iuaā auakani itikari Xesosi. Sasetotxi auñteakori napetari iua. Itxana:

—Iua makatzakapekari apanakini imapinakanina ĩkapani. Teoso mereēkiti ininiāua, kinirepa iuaka !imakatzakaua? —itxana.

³⁶ Iuasaaki sotatoakori apaka napetari iua. Katxioāri isikarina Xesosi iātini ĩkapani, txamari ! iātari. ³⁷ Itxana:

—Pite Xoteo auñte pininiāua, ininiā aamina ĩpiriāmitakariā pimakatzakaua. Piteka pimakatzakauako —itxarina.

³⁸ Iuasaaki iōkatakori takaāka ikii tanomoni:

—Xoteoakori Auñte —itxa iua iōkatakori. Homano sākireē aua. Kreko sākireē aua. Xoteo sākireē pakini aua iuaā iōkatakori.

³⁹ Maerekati kamakari Xesosi takote tokakitakori akiritari iua. Itxitari. Inapetari:

—Pite Teoso mereēkiti pininiāua, ĩteroa piposoti-ire? Piteka pimakatzakaua. Ate apaka pimakatzaka —itxa.

⁴⁰ Āti maerekati kamakari iuaā tokakitakori ōtākikari iua:

—Kona pite pĩkatari Teoso? Ate apaka apinako.

⁴¹ Atāopitikara ate misiritiko, kotxi maerekati akamapeka. Ere kiki !ikamari maerekati —itxa.

⁴² Eereka itxari Xesosi:

—Xesosi, auñtetxi pininiātaāua papokasaaki, pixinikano nota, kotxi ninirekari nisini pitekata iuaxiti —itxari.

⁴³ Xesosi apakapapiretari:

—Atãopitikara nitxai, uatxa ia õti, pite sariko no-takata iaxiti Erekarĩataã.

Xesosi Ipinini Pirena

(*Mateo 27.45-56; Marko 15.33-41; Xoão 19.28-30*)

⁴⁴ Ininiã apaniãxiti takote atokatxi piãkapeka. Ipi ãti pakini oara ipiãka. ⁴⁵ Atokatxi !iponikaika. Iuasaaki mãkatxi mata mitari Teoso misãkiretiko aikotiã arõkakari matsorakitaãka. Ipi matapeka itxa. ⁴⁶ Iuasaaki Xesosi akirikata:

—Niri, nisikai nixinire pinĩkatini ãkapani.

Ikara atoko inaãka atoko, ipina. ⁴⁷ Sotato auĩte itikasaakiri, ikenakotakasaakiri, itxa:

—Atãopitikara ikira kiki atão inakarínoka kamakari iua. Maerekati !ikama —itxa sotato auĩte.

⁴⁸ Kãkiti iuaã apotiitakaniua ikara atamatakasaakina, itorotana iaritana ipĩkarauatini xika. Ininiã isipekana. ⁴⁹ Ikinika Xesosi aõkimanere, sitoakoro Kariréiakini, iua tikini sikani pakini aua iuaã. Ikira atoko itikanãtarina Xesosi okiko.

Xesosi Katiko Pirena

(*Mateo 27.57-61; Marko 15.42-47; Xoão 19.38-42*)

⁵⁰ Iuasaaki iuaã aua Xosee inakori. Xoteo auĩteakori õtãkikakari iua. Erekarĩ iua. Erekarínoka ikama. ⁵¹ Arimateia sitatxitikiri iua. Arimateia sitatxiti, Xotéia tõpa aua. Iãtapapikari Teoso ikinimane auĩte ininiua. Mitxipe apanakini Xoteo auĩteakori õtãkikakani nirekasaakiri Xesosi okinina, iuasaaki iua Xosee txari:

—Konapitini. !Apakata ikara atoko akamini —itxa.

⁵² Xesosi ipinaka atoko, Xosee sari Piratomoni. Amanaári Xesosi ïto akauarimoni itakini ïkapani. Ininiã Pirato sikari Xesosi ïto iuamoni. ⁵³ Ininiã iua makatxakari Xesosi ïto itokakitikoãtaã. Iapirikari mãkatxi mataã, kai iriko ãki taka itxari. Mitxi ipïkari ! auapanika iua iriko ãki. ⁵⁴ Ikara õti sesta veira. Ikinika sesta veira, Xoteoakori tomatini õti apisa, Xoteoakori aiamata tomatiko õti ïkapani.

⁵⁵ Sitoakoro Kariréiakini Xesosikata ïkani sari Xosee tikini kai irikomoni. Ninoa nirekari imarotniri Xesosi ïto takikoãtaã. ⁵⁶ Eereka ninoa kanapiriã aapokomonina. Kamariãro, aãtsopa ãtião pakini apotiitana Xesosi ïtoã itakinina ïkapani. Ininiã tomatiko õti tomata itxana, kotxi Teoso paniãtakiti iaõka ikamana.

24

*Xesosi Iuaïkana Auãki Inini
(Mateo 28.1-10; Marko 16.1-10; Xoão 20.1-10)*

¹ Tomïkosaaki ïkanõkapanika, sitoakoro sari kai irikomoni, kamariãro Xesosi ïtoã itakinina ïkapani.

² Ninoa apokasaaki iuaã, atamatarina. !Kator-eikari kai iriko. Kai tore makatxakapeẽkaika.

³ Ininiã ninoa ïroã, txama kona apokarina Xesosi ïto. ⁴ Ininiã sitoakoro:

—Ïtapari Xesosi ïto? Kanatokopa itxa? —
itxanãtana.

Iuusaakipeka ipi kiki tokiã. Itimana sitoakoro apisatoõ. Pomẽkori mãkarini ninoa. Mẽkokari iotximere atoko itxa ninoa mãka. ⁵ Sitoakoro pïkarauata, ininiã iãkana. Ixitipeka auakiitana. Ininiã ninoa kiki txana:

—Kinirepa hinitanātari auāki inakari ipīkani sauaki? ⁶!Uaiikari iua. Ōkitikepekaua. Hīxinikari isākire Kariréia hītekata auakasaaki. ⁷ Ia atoko itxa isākire: “Hītari iaxitikiri sikaākako maerekanimoni. Eereka nipinako aamina ĩpiriāmitakari nopini. Eereka ipi āti ōtisaaki iuaīkana nōkitikauako,” itxa Xesosi. Hīxinikariko isākire — itxana.

⁸ Ininiā ninoa sitoakoro:

—Ari ikara atokopitikara itxapeka isākire — itxana.

⁹ Eereka ninoa sipeka. Ōsi Xesosi moianari-akorimoni isana. Apanakini kākiti iuaā aua apaka. Iuaā ninoa sāpiretana ikinipoko itikakitina. ¹⁰ Maria Matarenama, Xoanama, Maria Txiako inoroma, apanakini pakini sāpiretari Xesosi moianariakori itikakitina. ¹¹ Txamari Xesosi moianariakori kona auikari ninoa sākire.

—Paxirari hīsākire —itxana.

¹² Petronoka auikari ninoa sākire, ininiā imiteēkata kai irikomoni. Iāka, iriko āki atamatini ĩkapani. Mākatxi matanoka, Xesosi ĩtoā Xosee iapirikakitinoka atamata. Eereka aapokomoni ikanapiriā. Isikasaaki, itsorīkaānāta, Atamatakiti ixinikanāta.

Emaoso Kimaporiti Sikani
(Marko 16.12-13)

¹³ Ikara ōti ipi Xesosi sākire auiākani iāpota Emaoso inakori aapokotxitimoni. Xerosareē pipotorikasaaki, ipi oara napa atoko papoka Emaoso. ¹⁴ Ninoa ipi sākirauanāta isaāpotakasaakina. Isākiretarina, ixinikarina Xesosi ipinini pirena. ¹⁵ Isākirauanātakasaakina, iusaaki Xesosi ina ninoa tikini, ininiā iua sa ninoakata.

16 Txamari ninoa kona imarotari iua Xesosi ininiua. 17 Ininiã Xesosi:

—Kipa hñte sãkirenãta? —itxa Xesosi.

Ininiã ninoa iotoka. Iuasaaki ninoa toõ oerekari imatinaniuatinina. 18 Kiropasi inakori apakapa-piretari:

—Ikinimane Xerosareẽ auakani imarotari Xesosi okiko pirena. Atxiñti pite ãtiãtaã ãkarikai? —itxari.

19 Ininiã Xesosi txari:

—Natokopa itxa iua? —itxa.

Ininiã ninoa:

—Xesosi Nasaree sitatxitikiri iua. Teoso sãkire sãpiretakari itxaua. Teoso, kãkiti apaka apokaerekatari isãkire, ikamakiti pakini, kotxi paposotiireri isãkire, ikamakiti pakini. 20 Sasetotxi auñteakori, aãuñteakori apaka sikari iua okiko ãkapani, aamina ãpiriãmitakari nopini ipinini ãkapani. 21 Ate uãkatari iua kãkiti Isaeo auakani maerekani makatxaãkari ininiua. Kita mitxi iua ipina. 22 Mixikanani sitoakoro iua sãkire auñãkani sãkirauata atekata. Ininiã atsorñkaãta. Isãpiretauana ãkanõkapanika akauarimoni isinina.

23 Txamari ninoa kona apokaikari Xesosi ãto. Ninoa sãkire, aõkitana Teoso nitiriakori iaxitikini iuaã. Ninoa sãpiretana sitoakoro Xesosi iuañkana õkitikapekaua. 24 Eereka ãtikaka imoianariakori sari iuaã atamatinirina ãkapani. Sitoãkini sãkire atãopitikara. Txamari ! aõkitari Xesosi iuasaaki —itxa Kiropasi.

25 Ininiã Xesosi txana ninoa:

—Miñkiteni hñtxaua. ! Hinirekari hãuikiniri Teoso sãkire sãpiretakani sãpiretakiti imakinika Teoso sãkire, 26 kotxi ninoa txari: “Teoso nirekari imereẽkiti atatsiirauatini, Teoso tixine

ikanapiriini apisapanika,” itxa Teoso sãkire –itxa Xesosi.

²⁷ Iãpotakasaakina, Xesosi sãpiretana ninoa Teoso sãkire iuaka pirena. Merepanika iuaka oerekaua Moisesi iõkatsopatakitiã, eereka Teoso sãkire sãpiretakani iõkatsopatakitiã. Iuaka oerekaua imakinika Teoso sãkire iõkatsopatakoriã auakariã.

²⁸ Iuasaaki ninoa apokaãpota Emaoso takote. Ninoamoni Xesosi nirekari apikomoni isini.

²⁹ Ininiã itxana:

–Kona pisipe apikomoni. Mapiãnikata, ininiã atekata pikaikota –itxarina.

Ininiã Xesosi ãroã aapokotxiã ninoakata ikaikotini ãkapani. ³⁰ Iitopãka ninoakata inipokotini ãkapani. Iuasaaki Xesosi kosekari komiri.

–Teoso, erekapitikari pisikakiti atemoni –itxa.

Iuasaaki imapixinikari komiri, sika itxana ninoamoni. ³¹ Iuasaakipeka ninoa imarotari Xesosi ininiua. Iuasaakipeka, ereẽkoka itxa. ³² Ininiã ninoa misãkiretakakaua:

–Atãopitikara, kimaporiã isãkirauaãpotakasaaki, Teoso sãkire oerekarauaãpotakasaaki, axinire poxononiata iuasaaki –itxana.

³³ Iuasaakipeka ninoa aiamata. Ikanapiriãna Xerosareẽmoni. Iuaã apokana õsi Xesosi moianariakori, apanakinikata. ³⁴ Isãpiretana:

–Xesosi auãki inini pirena atãopitikara. Apiananiri õkitikapekava. Petromoni oerekapekava –itxana ninoa.

³⁵ Ininiã eereka Kiropasi imoianarikata sãpiretana kimapori isinina pirena. Isãpiretana komiri Xesosi mapixinikini pirena, kotxi iuasaakiika ninoa imarotari iua Xesosi ininiua.

Xesosi Oerekaua Imoianariakorimoni
(Mateo 28.6-20; Marko 16.14-18; Xoão 20.19-23;

Átosi 1.6-8)

³⁶ Isãkirauatapanikana inakasaakina, Xesosi tokiã ninoa sauaki.

—Erekaxinire hĩtxako —itxa.

³⁷ Itikoãkatana. Ipĩkarauatana. Kamiri iuãkatarina.

³⁸ —Kinirepa hĩtikoka? Kinirepa kamaxirepeka hĩtxa iĩkiteta? ³⁹ Hãtamatariko niuako, nikiti pakini. Iuapitikarano nota. Himaãtakano. Kamiri !kaxiniri. Kamiri kona kapiri. Hãamatano. Nĩitokara. Kamiri !nitxaua —itxa Xesosi.

⁴⁰ Ininiã oerekari iuako, ikiti pakini ninoamoni.

⁴¹ Ninoa iteene poxokoniua, txamari !iteene !auikapanikarina atão Xesosi ininiua. Ininiã iuasaaki Xesosi pimaãna:

—Nipokori aua hĩtemoni? —itxa.

⁴² Ininiã ninoa sikari ipixini ximaki kimitakori. Mapaã apaka isikarina. ⁴³ Ininiã iua nikari ninoa apisatoõ. Iuasaaki ninoa imarotari atão Xesosi ininiua, kotxi kamiri !inikari nipokori. ⁴⁴ Eereka iua misãkiretana ninoa:

—Mitxi hĩtekata nauakasaaki, nisãpiretai ikinipoko nota pirena Teoso sãkire iõkatsopatakoriã. Noerekapekai hĩte Moisesini iõkatsopatakiti, Teoso sãkire sãpiretakani iõkatsopatakiti. Xikari iõkatsopatakori apaka noerekapekai. Imakinika ninoa sãpiretakiti nota pirena apokapeka.

⁴⁵ Iuasaaki isikaimaroretana ninoa Teoso sãkire iõkatsopatakori imarotinina ĩkapani, ininiã iuasaaki ninoa imarotari atão. ⁴⁶ Itxari:

—Kitxakapirĩka iõkatsopatapeẽkaika:

Teoso mereẽkiti atatsiirauatako. Okaãkako. Ipi ãti õtisaaki õkitikauako.

47 Kākiti nisākire auīākani iaripiretariko niokanapirena erekari ikini itixiti. Merepanika Xerosareē auakanimoni isāpiretaākako, eereka ikini itixiti auakanimoni isāpiretaākako. Ninoa oerekariko kākiti takanapiniri imaerekanina, ininiā iusaakipeka Teoso makatxakariko maerekati ikamakitina. ⁴⁸Hīkinika hīte itikapekari nipinini. Hātamatano nota iuaīkana auāki ninini. Ininiā iteene himarotari nota pirena apanakini hīsāpiretini īkapani. ⁴⁹Nota iokanatariko niri sikaenetakiti, Erekari Matamatakoti, hītemoni. Uai sitatxi hīkaikotako. Hiātapariko iua apokini. Ininiā hāpakapariko Teoso posotiire itano īkari —itxa Xesosi.

Xesosi Anikaāka Teoso Tixinemoni

(Marko 16.19-20; Átosi 1.9-11)

⁵⁰Xesosi anikari imoianariakori Petánia sitatxitimoni. Iuaā apokasaakina, Xesosi ōkitikauakotaua. Itxari Teoso:

—Niri, naia pinīkata. Pitakari erekari naiamoni —itxa.

⁵¹Isākirauatakasaaki, anikaāka Teoso tixinemoni.

⁵²Iusaaki ninoa:

—Peerekari Xesosi. Iuanoka Apiananiri —itxanātana.

Eereka Xerosareē ikanapiriāna ipoxokoniritikana. ⁵³Ikiniōtika isana Teoso misākiretiko aikotimoni. Iuaā ninoa misākiretari Teoso:

—Peerekai. Erekapitikari pikamakiti ate īkapani —itxanātana ikiniōtika.

Ameē.

Teoso sãkire amaneri
New Testament in Apurinã (BR:apu:Apurinã)

copyright © 2004 Wycliffe Bible Translators, Inc.

Language: Apurinã

Translation by: Wycliffe Bible Translators, Inc.

Copyright Information

© 2004, Wycliffe Bible Translators, Inc. All rights reserved.

This translation text is made available to you under the terms of the Creative Commons License: Attribution-Noncommercial-No Derivative Works. (<http://creativecommons.org/licenses/by-nc-nd/3.0/>) In addition, you have permission to port the text to different file formats, as long as you do not change any of the text or punctuation of the Bible.

You may share, copy, distribute, transmit, and extract portions or quotations from this work, provided that you include the above copyright information:

You must give Attribution to the work.

You do not sell this work for a profit.

You do not make any derivative works that change any of the actual words or punctuation of the Scriptures.

Permissions beyond the scope of this license may be available if you contact us with your request.

The New Testament

in Apurinã

© 2004, Wycliffe Bible Translators, Inc. All rights reserved.

This translation is made available to you under the terms of the Creative Commons Attribution-Noncommercial-No Derivatives license 4.0.

You may share and redistribute this Bible translation or extracts from it in any format, provided that:

You include the above copyright and source information.

You do not sell this work for a profit.

You do not change any of the words or punctuation of the Scriptures.

Pictures included with Scriptures and other documents on this site are licensed just for use with those Scriptures and documents. For other uses, please contact the respective copyright owners.

2014-04-21

---

cli

PDF generated using Haiola and XeLaTeX on 13 Jul 2024 from source files
dated 29 Jan 2022

253eaec7-f0c7-5b49-b6be-65ee5354d0ed